

ÅRSREDOVISNING 1999

STOCKHOLMS UNIVERSITET

Årsredovisning 1999 (SU 112-2604/99) har producerats av planeringsenheten vid Stockholms universitet. Ekonomiavdelningen har svarat för den ekonomiska redovisningen.

Redaktör och handläggare: *Martin Melkersson*.
Omslag och tryck: *Enheten för IT och Media*,
Stockholms universitet, februari 2000.

Årsredovisningen finns också att ladda ner i pdf-format på adress:

www.planering.su.se/sidor/arsred99.html

Förord

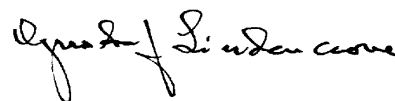
Stockholms universitet avlämnar härmed sin årsredovisning - den sista under 1900-talet. I ett sekellångt perspektiv har utvecklingen utan tvivel varit fantastisk, från den lilla Stockholms högskola som fanns år 1900 till dagens universitet med sina mer än 30 000 studenter och en inom många områden världsledande forskning i ett campusområde som sträcker sig från och med Sveaplan till och med Bergianska trädgården på båda sidor om Roslagsvägen med centrum i Frescati. Dessutom ligger en del betydelsefulla institutioner utanför området.

Arbetet på att skaffa nya lokaler har fortsatt under 1999. Avtal har träffats om nya lokaler för institutionen för Data- och Systemvetenskap (DSV) i IBM:s tidigare kontor i Kista. Vår del av den med KTH gemensamma institutionen är idag en av våra snabbast växande och har starkt bidragit till den positiva utvecklingen på dataområdet i Sverige. Byggnadsarbetena för att förse två av våra andra stora institutioner med nya lokaler, företagsekonomi i Kräftriket och Fysikum i Fysikcentrum har fortsatt. Stockholms universitets studentkår har tagit ytterligare steg framåt för att förverkliga ett kårhus.

En årsredovisning vid ett statligt universitet skall ge svar på hur olika av regeringen uppställda mål uppfyllts. I den delen har vi varit framgångsrika. Vi har med god marginal åstadkommit det begärda antalet helårsstudenter, under perioden 1997-1999 ökat antalet helårsstudenter inom naturvetenskap och teknik, ökat andelen kvinnliga studenter inom dessa områden, så när som på två examina uppfyllt målet för antalet magisterexamina samt uppnått målen för antalet forskar-examina. Särskilt kan nämnas att vi med bred marginal uppnått rekryteringsmålet för andelen kvinnliga professorer. Målet var 21 procent för perioden 1997-1999. Andelen var hos oss 33 procent och om effekten av befordran från lektor till professor räknas in, 28 procent.

Det bör dock inte döljas att det finns problem. Även om söktrycket till Stockholms universitet fortfarande är starkt har det under året minskat till vissa ämnen, särskilt språk och naturvetenskap. Men framför allt har minskningen av resurserna per student minskat volymen undervisning och inneburit en allt större belastning på våra lärare. Dessutom redovisar vi i år ett visst underskott på verksamheten, ca 11,5 miljoner kronor.

Antalet professorer har ökat starkt under året. De nya reglerna om befordran av professorskompetent universitetslektor till professor har tydliggjort den höga kompetens som redan tidigare fanns på Stockholms universitet

Gustaf Lindencrona

INNEHÅLL

Inledning	7
Grundutbildning	9
Forskning och forskarutbildning	31
Verksamhetsövergripande redovisningar	51
Ekonomisk redovisning	71
Bilagor	98

Inledning

Stockholms universitet har sitt ursprung i Stockholms högskola som grundades 1878. Dess verksamhet inleddes med föreläsningar i naturvetenskap och högskolan tilldelades examensrätt inom detta område 1904. 1906 delades den första doktorsgraden ut. Det följande året tillkom en juridisk fakultet. 1919 skapades en humanistisk fakultet och 1964 en samhällsvetenskaplig fakultet. 1960 ombildades högskolan till universitet.

Stockholms universitet expanderade liksom andra högskolor kraftigt under 1960- och 70-talen. Av det skälet ökade behovet av större och modernare lokaler. Vid 1970-talets början flyttade universitetet ut från centrala Stockholm till nybyggda fastigheter i Frescatiområdet norr om innerstaden. Idag är Stockholms universitet ett sammanhållet modernt campusuniversitet med lokaler i ett naturskönt område från Bergianska trädgården i norr till Sveaplan i söder.

Stockholms universitet kan betecknas som ett storstadsuniversitet med stor bredd och mångfald i utbudet. Universitetet präglas av sitt geografiska läge i Stockholmsregionen med närhet till ett dynamiskt näringsliv, en mångfald offentliga myndigheter och internationella aktörer samt en rad andra framstående högskolor och institut. Denna närhet erbjuder unika möjligheter till samverkan och samarbete på många områden.

Vid universitetet finns fyra fakulteter med ett åttiototal institutioner. Verksamheten som helhet spänner över åtta utbildningsområden och två vetenskapsområden. På grundutbildningsnivå finns ett trettiotal utbildningslinjer och drygt 800 fristående kurser. Forskarutbildning bedrivs i drygt hundra olika ämnen. Universitetets forskning domineras av grundforskning. Den tillämpade och externt finansierade forskningen har dock tenderat att öka i omfång på senare år.

Stockholms universitet hade under 1999 drygt 30 000 studenter inskrivna. Dessa motsvarade 19 538 helårsstudenter vilka sammantaget presterade 14 651 helårsprestationer. Universitetets anställda arbetade sammanlagt 3 237 personår. 68 procent av personåren presterades av lärare och

forskare. Universitetets intäkter uppgick till sammanlagt 2 179 miljoner kronor. 29,5 procent av dessa var anslagsmedel för grundutbildning, 34,6 procent var anslagsmedel för forskning och forskarutbildning medan 35,9 procent var externa medel. Kostnaderna för året var knappt 2 192 miljoner kronor och bokslutet visade på en negativ kapitalförändring om drygt 11 miljoner kronor.

Årsredovisningen

Årsredovisningens primära syfte är att informera regeringen om universitetets ekonomi och verksamhet. De viktigaste lagar och dokument som reglerar innehållet i årsredovisningen är förordningen (1996:882) om myndigheters årsredovisning mm, förordningen (1993:1153) om redovisning av studier mm vid universitet och högskolor samt det årliga regleringsbrevet. Informationen i årsredovisningen skall redovisas för det aktuella året samt för de tre föregående åren och det har gjorts i samtliga fall där det varit möjligt och rimligt.

Årsredovisningen skall också utgöra ett allmänt informationsunderlag, dels för universitetsstyrelsen och dess interna uppföljning, dels för andra intresserade. Av det skälet innehåller årsredovisningen sådan information som inte är direkt föranledd av återrapporteringskrav i lagstiftning och regeringsdirektiv. Den informationen regleras i ett särskilt styrelsebeslut som gäller enbart för Stockholms universitets årsredovisning och som uppdaterades senast i oktober 1999.

GRUNDUTBILDNING

Inledning	11
Grundutbildningens omfattning	11
Sökandetryck och efterfrågan	11
Helårsstudenter	12
Prestationsgrad	14
Avlagda examina	14
Studenterna	16
Regional och social rekrytering	16
Könsfördelning	17
Åldersfördelning	17
Utbildningarna	18
Kursutbudets profil	18
Fortbildning och vidareutbildning	19
<i>Utbildning på kvällstid/deltid</i>	19
<i>Distansutbildning</i>	20
Uppdragsutbildning	20
<i>Uppdragsutbildning för annan högskola</i>	20
<i>Annan uppdragsutbildning</i>	21
<i>Uppdragsutbildningens intäkter</i>	21
<i>Uppdragsutbildningens kostnader</i>	21
Sommarterminen	22
Påbyggnads- och fördjupningsnivåer	22
Särskilda åtaganden	22
Särskilda utbildningar	26
<i>Basår</i>	26
<i>Aspirantutbildning</i>	26
<i>Svenska som främmande språk</i>	26
Grundutbildningens finansiering	26
Intäkter	26
Kostnader	27
Myndighetskapital	29
Regleringsbrevets målangivelser	29

Grundutbildning

Inledning

Vid Stockholms universitet bedrivs grundutbildning inom humanistisk, juridisk, samhällsvetenskaplig och matematisk-naturvetenskaplig fakultet. Större delen av studenterna läser på kurser och linjer inom de samhällsvetenskapliga och humanistiska utbildningsområdena.

Utbildningsutbudet är omfattande och revideras kontinuerligt. Under 1999 har ett antal nya utbildningar tillkommit, bl a ett magisterprogram i rättsinformatik och ett samhällsvetenskapligt program inriktat på arbetsliv och arbetsmarknad. Därutöver har tillkommit en rad mindre kurser inom samtliga fakulteter.

Universitetets grundutbildning baseras på ett måldokument vars syfte är att öka kvaliteten inom undervisningen. I dokumentet stadgas bl a att utbildningen skall bedrivas i nära samband med forskningen samt att studenterna skall ges möjlighet att utveckla en vetenskaplig kunskapssyn med ett forskande och kritiskt förhållningssätt. Utbildningarna skall präglas av en hög grad av internationalisering. Dessutom skall de i fråga om innehåll, uppläggning och genomförande präglas av jämställdhet mellan kvinnor och män samt mellan människor av olika härstamning och bakgrund.

Kapitlet inleds med en översikt av grundutbildningens kvantitativa omfattning (antalet studenter, examina mm). Därefter följer två delkapitel som behandlar dels universitetets studenter (köns-, åldersfördelning mm), dels universitetets utbildningar (kursprofil, kvälls-, distans-, uppdragsutbildning mm). Kapitlet avslutas med en genomgång av grundutbildningens finansiering.

Grundutbildningens omfattning

Sökandetryck och efterfrågan

Sökandetrycket till utbildningarna vid Stockholms universitet minskade för första gången på länge

under 1998 och den trenden höll i sig under 1999. Våren 1999 inkom 25 600 ansökningar vilket är en minskning med 7 procent jämfört med våren 1998. Till höstterminen 1999 var antalet ansökningar 45 200 vilket är en minskning med 3,2 procent jämfört med hösten 1998.

Således följer Stockholm den allmänna nedgång i antalet sökande som gjort sig märkbar på nationell nivå. För Stockholms universitets del är denna nedgång med stor sannolikhet relaterad till den stadigt förbättrade arbetsmarknaden i regionen men också till sjunkande årskullar bland högskolenybjörjare samt till den nationella utbyggnaden av högskolan och den allt besvärligare studentbo-stadssituationen i Stockholm.

Den fortsatta nedgången i sökandetrycket framgår av tabellerna nedan. Minskningen är tydlig både för program och fristående kurser. Sökandetrycket är dock ofta större till program än till fristående kurser.

Fakultetsnämnd	Ht 1999 Program	Kurs	Ht 1998 Program	Kurs
Historisk-filosofisk	4,2	3,7	5,2	4,2
Språkvetenskaplig	—	2,2	—	2,4
Juridisk	5,5	5,9	5,7	4,2
Samhällsvetenskaplig	7,5	3,5	9,7	4,3
Matematisk-naturvetenskaplig	1,3	1,3	1,8	1,7

Tabell 1: Genomsnittligt antal förstahandssökande per plats (matematisk-naturvetenskapliga program med antagning via VHS) respektive per antagen (övriga) per fakultetsnämnd uppdelat på program respektive kurser hösten 1999 och 1998. Sökandetrycket beräknas genom att antalet sökande divideras med antalet antagna. Höstterminen 1999 skedde ett relativt stort överintag varför antalet sökande framstår som förhållandevis lågt. Av det skälet är siffrorna inte riktigt rättvisande. Undantaget är matematisk-naturvetenskapliga program med antagning via VHS där antalet sökande divideras med ett fast antal platser.

Noteras bör kanske särskilt att antalet sökande till program och fristående kurser inom det naturvetenskapliga utbildningsområdet alltså är litet. Som en följd av det kunde inte alla platser fyllas

på vissa utbildningar i kemi och geovetenskap under 1999. Det är naturligtvis oroande med tanke på de mål som ställts upp för antalet helårsstudenter inom detta område.

Skillnaderna mellan institutioner vad gäller sökandetrycket är stora. En del institutioner har inga svårigheter att fylla sina utbildningar medan andra har börjat få problem att få tillräckligt antal sökande. Det senare gäller som sagt en del linjer inom det naturvetenskapliga området. Förhoppningen är att den vikande sökandetrenden skall kunna hanteras med hjälp av mer riktad rekrytering och information om universitetets utbildningar och kurser. Av stor vikt är också att studentbostadsfrågan kan lösas på ett tillfredsställande sätt.

Program, poäng	Ht 1999	Ht 1998	Ht 1997
Kulturvetarlinjen, 120/160 p	7	9	12
Juristlinjen, 180 p	8	8	9
Psykologlinjen, 200 p	35	34	—
Socionomlinjen, 140 p	20	25	28
Ekonomlinjen, 120/160 p	9	15	19
Data- och systemvetenskaplig linje, 120/160 p	13	19	18
Samhällsplanerarlinjen, 120/160 p	4	6	8
Biologisk-geovetenskaplig linje, 120/160 p	13	20	42
Biologlinjen, 120/160 p	17	22	40
Nutritionlinjen, 120/160 p	17	29	35
Molekylärbio­loglinjen, 120/160 p	13	17	29
Geovetarlinjen, 120/160 p	7	8	12
Kemistlinjen, 120/160 p	8	9	12
Fysiklinjen, 120/160 p	6	7	6
Matematisk-datalogiska linjen, 120/160 p	7	8	6
Projektlinjen i matematik, fysik och matematisk statistik 120/160 p	5	8	5

Tabell 2: Antal sökande per plats (program med antagning via VHS) respektive antagen (övriga) på några program höstterminerna 1997-1999.

Kurs, poäng	Ht 1999	Ht 1998	Ht 1997
Data- och systemvetenskap, 40 p	51	70	115
Medie- och kommunikationsvetenskap, 40 p	70	80	99
Pedagogik med inriktning mot PAO, 20 p	41	56	65
Praktisk svenska, 20 p	35	48	65
Historia, 20 p	39	56	55
Samhällskunskap, 40 p	41	36	55
Kriminologi, 20 p	22	49	52
Svenska, 20 p	17	11	46
Juridisk översikt­skurs, 10 p	19	78	44

Tabell 3: Antal sökande per antagen på några av de mest sökta kurserna höstterminerna 1997-1999.

Helårsstudenter

Nationellt har antalet helårsstudenter ökat kraftigt under 1990-talet, särskilt under dess första hälft. En avmattning har dock skett under de senaste åren och med tanke på att sökandetrycket på nationell nivå minskar är det rimligt att antalet helårsstudenter inom högskoleväsendet som helhet kommer att fortsätta minska.

Detta gäller även för Stockholms universitet. Antalet helårsstudenter ökade fram till 1997 då trenden vände och antalet studenter började minska, särskilt inom de samhällsvetenskapliga och humanistiska fakulteterna. Nedgången var inledningsvis föranledd av krav på minskat överintag av studenter och har av olika skäl fortsatt sedan dess. Antalet helårsstudenter vid Stockholms universitet uppgick budgetåret 1999 till 19 538. Även om det totala antalet studenter fortsatt att minska så har både den matematisk-naturvetenskapliga och i synnerhet den samhällsvetenskapliga fakulteten brutit den nedåtgående trenden under 1999.

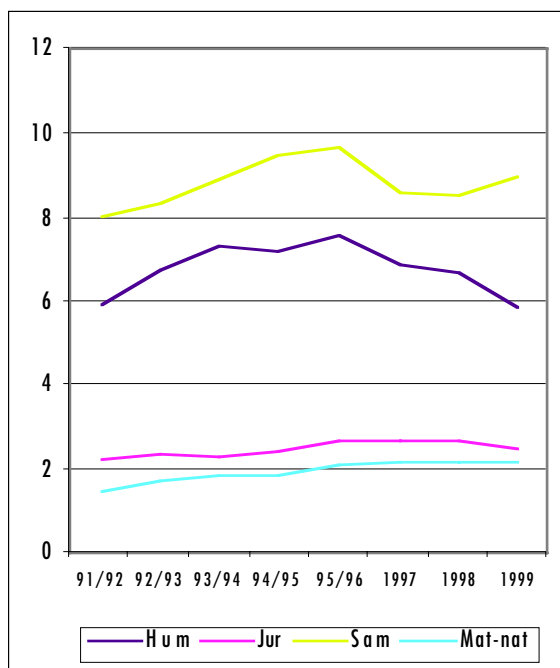

Diagram 1: Förändringar i grundutbildningens omfattning vid Stockholms universitet 1991/92 till 1999.

Antalet helårsstudenter inom de tekniska och naturvetenskapliga utbildningsområdena var 1999 sammanlagt 3 017. Som framgår av nedanstående tabell har antalet helårsstudenter inom dessa områden ökat stadigt sedan 1996.

År	Antal helårsstudenter
1996	2 493
1997	2 732
1998	2 840
1999	3 017

Tabell 4: Antal helårsstudenter inom utbildningsområdena naturvetenskap och teknik 1996-1999.

Grundutbildningsstudenternas fördelning på universitetets fakulteter under 1999 visas i nedanstående tabell.

Som synes nedan är den samhällsvetenskapliga och den humanistiska fakulteten störst vad avser antalet helårsstudenter. Under 1999 ökade den samhällsvetenskapliga fakultetens andel av studentpopulationen något medan den humanistiska fakultetens andel minskade med ungefär lika mycket.

Fakultetsnämnd	Antal helårsstudenter
Historisk-filosofisk	3 251 (62)
Språkvetenskaplig	2 654 (72)
Juridisk	2 487 (59)
Samhällsvetenskaplig	8 969 (57)
Matematisk-naturvetenskaplig	2 177 (50)
Summa	19 538 (59)

Tabell 5: Antal helårsstudenter per fakultetsnämnd 1999. Andel kvinnor redovisas inom parentes. Beräkningsgrunden är densamma som använts vid beräkningen av underlaget för grundutbildningsanslaget. Således ingår inte NT-utbildning, uppdragsutbildning och vissa särskilda åtaganden. Siffrorna i denna tabell ligger till grund för de relationstal avseende könsfördelning, åldersfördelning mm som redovisas nedan.

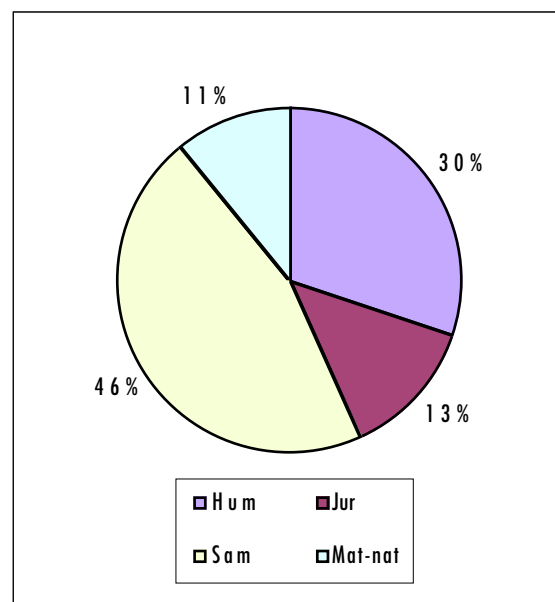

Diagram 2: Grundutbildningens fördelning i helårsstudenter på fakulteter 1999.

Fördelningen av utbildningsverksamheten vid Stockholms universitet på olika fakultetsnämnder överensstämmer relativt väl med den allmänna indelningen i utbildningsområden. Undantaget är vissa ämnen inom utbildningsområdena teknik, vård och medicin som ligger under den samhällsvetenskapliga fakultetsnämnden. Utbildningsområdet övrigt är fördelat dels på den samhällsvetenskapliga fakultetsnämnden (GI/IHR), dels på den historisk-filosofiska fakultetsnämnden (JMK).

Utbildningsområde	1999 Helårs- stud.	Andel (%)	1998 Helårs- stud.	1997 Helårs- stud.	1996 Helårs- stud.
Humaniora	6 240	29,3	7 031	7 805	7 289
Juridik	2 488	11,7	2 656	2 646	2 710
Samhällsvetenskap	7 778	36,5	7 913	7 870	8 344
Naturvetenskap	2 636	12,4	2 729	2 683	2 075
Teknik	1 062	5,0	955	1 013	739
Vård	193	0,9	97	107	135
Medicin	391	1,8	158	167	51
Övrigt	503	2,4	345	358	399
Summa	21 291	100	21 884	22 649	21 742

Tabell 6: Helårsstudenter per utbildningsområde 1996-1999. Tabellen omfattar till skillnad från den övriga statistiken i årsredovisningen alla de vid universitetet aktiva studenter som registreras i LADOK, dvs inklusive NT-utbildning, uppdragsutbildning och samtliga särskilda åtaganden.

Prestationsgrad

Prestationsgraden i grundutbildningen, dvs antalet uppnådda poäng (helårsprestationer) i förhållande till antalet registrerade studenter (helårsstudenter), har varierat sedan införandet av det nya resurstilldelningssystemet 1993. Den har dock vid flera tillfällen legat under det nationella genomsnittet. Mellan 1994/95 och 1997 ökade prestationsgraden visserligen men den minskade återigen under 1998, åtminstone inom delar av verksamheten. Under 1999 gick den genomsnittliga prestationsgraden bland universitetets studenter upp till 75 procent.

Liksom tidigare har kvinnliga studenter högre prestationsgrad än manliga studenter. Prestationsgraden är högst vid den juridiska fakulteten, följd av den samhällsvetenskapliga fakulteten. Att prestationsgraden vid den förra är så hög beror på att de flesta studenter där följer utbildningsprogram snarare än fristående kurser. Störst svårigheter med genomströmningen har man vid den humanistiska fakulteten, särskilt inom den språkvetenskapliga sektionen. Prestationsgraden inom den senare har dock ökat relativt kraftigt under 1999.

Fakultetsnämnd	Kvinnor (%)	Män (%)	Totalt (%)
Humanistisk	73,1	67,1	71,1
Historisk-filosofisk	75,0	69,5	73,0
Språkvetenskaplig	71,1	63,0	68,8
Juridisk	86,6	85,5	86,1
Samhällsvetenskaplig	76,9	72,3	75,0
Matematisk- naturvetenskaplig	77,6	67,8	72,7
Genomsnitt 1999	76,9	72,0	75
1998	74,2	69,0	72,0
1997	81,1	75,5	78,8
1996	80,5	76,0	78,2

Tabell 7: Prestationsgrad budgetåret 1999 per fakultetsnämnd med jämförelsetal från tidigare år.

Det finns förmodligen flera skäl till att genomströmningsgraden generellt är något lägre vid Stockholms universitet än vid andra lärosäten. Det har framhållits att andelen studenter som följer fasta utbildningsprogram är förhållandevis låg vid universitetet, vilket gör det svårt att skapa en ordentlig kontinuitet i studenternas studiegång. Till det kommer att universitetet ligger i en region med en stor och dynamisk arbetsmarknad som erbjuder alternativ sysselsättning för studenterna.

Avlagda examina

I nedanstående tabell redovisas antalet examina uppdelat på variablerna år, examenstyp, fakultet, kön och ålder.

Tabellen visar att det under 1999 avlades sammanlagt 2 565 examina vid Stockholms universitet, vilket är en minskning i förhållande till 1998. Däremot avlades 837 magisterexamina vilket är en relativt kraftig ökning. Under 1997 och 1998 utfärdades sammanlagt 1 361 magisterexamina. Det totala antalet magisterexamina under perioden 1997-1999 uppgick således till 2 198, vilket innebär att universitetet i stort sett klarat sitt fastställda mål på 2 200 examina.

Fakultet	1999	1998	1997	1996	Andel kvinnor (%)	Ålder -24 (%)	Ålder 25-34 (%)	Ålder 35- (%)
Humanistisk								
Historisk-filosofiska sektionen								
Magisterexamen	91	72	89	56	59,3	5,5	54,5	40,0
Kandidatexamen	208	282	247	239	64,9	12,5	62,5	25,0
Högskoleexamen	10	12	8	10	50,0	30,0	40,0	30,0
Äldre examina	7	23	35	41	71,4	0,0	57,1	42,9
Totalt:	316	389	379	346	63,0	10,8	60,8	28,4
Språkvetenskapliga sektionen								
Magisterexamen	66	71	52	38	75,8	4,5	60,6	34,9
Kandidatexamen	99	110	130	103	83,8	8,1	60,6	31,3
Högskoleexamen	14	10	16	15	64,3	7,1	42,9	50,0
Äldre examina	1	—	1	1	100,0	0,0	0,0	100,0
Totalt:	180	191	199	157	79,3	6,7	58,9	34,4
Juridisk								
Magisterexamen	46	35	28	36	45,7	15,2	76,1	8,7
Yrkesexamen	376	281	304	314	59,3	8,0	76,1	15,9
Högskoleexamen	28	16	9	9	42,9	17,9	35,7	46,4
Totalt:	450	332	341	359	56,9	9,3	73,6	17,1
Samhällsvetenskaplig								
Magisterexamen	425	387	286	231	50,8	11,1	72,0	16,9
Kandidatexamen	646	760	728	703	57,3	9,3	70,1	20,6
Högskoleexamen	—	2	30	36	—	—	—	—
Yrkesexamen	203	207	197	160	84,7	6,4	51,7	41,9
Äldre examina	49	100	133	277	59,2	0,0	77,6	22,4
Övriga examina	4	5	10	3	75,0	0,0	50,0	50,0
Totalt:	1 327	1 461	1 384	1 410	59,3	9,0	67,9	33,1
Matematisk-naturvetenskaplig								
Magisterexamen	209	191	148	157	57,9	14,4	69,4	16,2
Kandidatexamen	52	71	68	60	59,6	11,5	57,7	30,8
Högskoleexamen	31	44	1	1	42,0	9,7	61,3	29,0
Äldre examina	—	—	—	3	—	—	—	—
Totalt:	292	305	217	221	56,5	13,4	66,4	20,2
Totalt	2 565	2 679	2 520	2 493	60,4	9,6	67,2	27,7

Tabell 8: Avlagda examina 1996-1999 per fakultetsnämnd, kön och ålder (äldre examina är examina enligt äldre studieordning).

Målet för nästa period (2000-2002) är satt till 2 600 examina. Universitetet måste alltså öka antalet examina på magisternivå och ett omfattande arbete läggs nu ned på att förbättra examineringsfrekvensen. Under 1998 tillsattes en arbetsgrupp med uppgift att behandla detta problem. Gruppen tog fram en rapport som under 1999 har legat till grund för det fortsatta arbetet med att förbättra examineringsfrekvensen vid fakulteterna. De åtgärder som vidtagits för att uppnå målen är flera.

En åtgärd är att öka utbudet av yrkeslivsinriktade magisterexamina och att betona att examen kan vara en väg ut i arbetslivet och inte bara in på forskarutbildningen. Denna metod är aktuell företrädesvis inom den humanistiska fakulteten där forskarutbildningsreformen inneburit att färre doktorander antas, vilket i sin tur fått konsekvenser i form av minskad tillströmning till eller bristande motivation att avsluta magisterkursen i en del ämnen ("varför påbörja eller läsa färdigt magisterkurs när man i alla fall inte kommer in på forskarutbildningen?").

Ett annat sätt att öka antalet magisterexamina är att öka antalet magisterutbildningar, vilket bl a skett inom den juridiska fakulteten. Där har man under 1999 inrättat ytterligare två stycken magisterprogram. Antalet magisterexamina inom den juridiska fakulteten är annars begränsat eftersom examen från juristlinjen i första hand betraktas som en yrkesexamen.

Ännu ett sätt att öka antalet magisterexamina är att öka antalet platser på utbildningarna. Detta har bl a skett vid den samhällsvetenskapliga fakulteten där ett större antalet platser i kombination med förbättrad handledning och tydliga uppsatsanvisningar starkt har förbättrat examinationen inom magisterutbildningen.

Studenterna

Regional och social rekrytering

Stockholms universitet har en stark regional förankring. En stor del av studenterna kommer och har av tradition kommit från Stockholms stad

samt från storstockholmsområdet. Under 1990-talet har andelen studenter som rekryteras från det närliggande området varierat. Några avgörande förändringar när det gäller den regionala rekryteringen har dock inte skett på senare år. Mellan 1993/94 och 1995/96 sjönk andelen studenter från Stockholmsområdet från 71 till 61 procent. Men läsåret 1997/98 (senast tillgängliga statistik) ökade andelen igen. Då kom 66 procent av nybörjarna vid universitetet från Stockholms län. Knappt 5 procent av nybörjarna detta år kom från Uppsala län medan inget annat län bidrog mer än marginellt. Således kan det konstateras att över 70 procent av studenterna vid Stockholms universitet kommer från Stockholm-Uppsala regionen.

Det finns dock skillnader i regional rekrytering mellan olika kurser och program. Vid utbildningar med yrkesexamen (juristlinjen, socionomutbildningen m fl) kommer i genomsnitt mellan 70 och 80 procent av studenterna från Stockholms län. Andelen stockholmsstudenter bland dem som läser mot generell examen (kandidat eller magister) ligger däremot så lågt som 60 procent. I vissa enskilda ämnen som filmvetenskap, journalistik, religionsvetenskap, kriminologi, näringslära m fl kommer bara hälften och ibland långt därunder från Stockholms län. Det beror med stor sannolikhet på att detta är ämnen som ges företrädesvis eller endast vid Stockholms universitet.

Rekryteringsstatistiken visar att drygt hälften av de nya studenter vid universitetet som är bosatta i Stockholms län kommer från Stockholms stad (ca 3 400). De kommuner som bidrar med störst andel studenter i förhållande till antalet kommuninnevånare är Danderyd, Täby, Lidingö, Stockholms stad och Solna.

Vad gäller den sociala rekryteringen kommer (enligt 1996/97 års statistik) 43 procent av universitetets studenter från familjer där föräldrarna kan betecknas som högre tjänstemän. 26 procent av studenterna kommer från familjer med föräldrar i tjänstemannayrken på mellannivå. En betydligt mindre andel, 13 procent, kommer från arbetarfamiljer. Med tanke på de mål som aviserats för den högre utbildningen på senare tid är denna sociala snedfördelning värd att observera.

Könsfördelning

De kvinnliga studenterna är sedan många år i majoritet bland de nya studenterna vid Stockholms universitet. Denna bild bekräftas av de senaste årens utveckling där andelen kvinnliga nybörjare vid universitetet legat runt 60 procent. 1999 var andelen 61 procent.

När det gäller andelen kvinnor bland redan aktiva helårsstudenter är bilden ungefär densamma. Andelen kvinnliga studenter har varierat mellan 55 och 60 procent under de senaste åren och låg 1999 på 59,4 procent.

Fakultetsnämnd	1999	1998		1997		1996	
	Helårs- studenter	Andel kvinnor	Andel kvinnor	Andel kvinnor	Andel kvinnor	Andel kvinnor	Andel kvinnor
Historisk-filosofisk	3251	61,6	61,9	63,0	73,0		
Språkvetenskaplig	2654	72,0	67,6	50,1	73,1		
Juridisk	2487	59,3	56,8	54,9	55,3		
Samhällsvetenskaplig (varav teknik)	8969 840	57,3 46,1	56,5 45,2	56,1 41,0	54,7 35,5		
Matematisk-natur- vetenskaplig	2177	50,2	49,1	52,5	47,3		
Totalt 1999	19 538*	59,4					
- 1998	20 004*	58,4					
- 1997	22 649	59,4					
- 1996	21 742	57,9					

Tabell 9: Antal helårsstudenter 1999 och andel kvinnor per fakultetsnämnd med jämförelsetal för tidigare år (*siffrorna för 1998 och 1999 är exklusive uppdragsutbildning, vilket inte gäller för jämförelsetalen: andelarna torde dock vara jämförbara).

Balansen mellan könen inom studentpopulationen som helhet får betecknas som acceptabel. Det hindrar inte att både män såväl som kvinnor är underrepresenterade inom delar av grundutbildningen. Andelen manliga studenter är påfallande låg inom den humanistiska fakulteten, särskilt inom den språkvetenskapliga sektionen. Andelen kvinnliga studenter är minst inom utbildningar av teknisk natur (data- och systemvetenskap), även om snedfördelningen mellan könen där inte är lika påtaglig. Inom den matematisk-naturvetenskapliga fakulteten är könsfördelningen i stort sett jämn. Fördelningen skiljer sig dock åt mellan olika sektioner; kvinnor är underrepresenterade särskilt inom matematisk-fysiska ämnen medan

män är underrepresenterade inom t ex kemi och biologi.

Det pågår ett kontinuerligt arbete med att bevaka och förbättra jämställdhetssituationen inom utbildningarna, inte minst inom de tekniska och naturvetenskapliga utbildningar där kvinnliga studenter är underrepresenterade. Den matematisk-naturvetenskapliga fakulteten har under 1999 fortsatt att ge riktat stöd till Projektlinjen, som ger problembaserad undervisning i projektform och som bl a har som mål att öka andelen kvinnliga studerande inom fysikområdet. En modernisering av fakultetens informationsmaterial har gjorts, där man bl a lyfter fram kvinnliga förebilder.

Inom den samhällsvetenskapliga fakulteten har de åtgärder som institutionen för data- och systemvetenskap vidtagit de senaste åren givit resultat och könsfördelningen inom dess utbildningar är nu avsevärt förbättrad. Fakulteten har under 1999 avsatt 150 tkr för pedagogiska projekt inom jämställdhetsområdet.

Åldersfördelning

Åldersfördelningen bland studenterna vid universitetet har varit förhållandevis stabil under en längre tid. Det finns emellertid en tendens att studentpopulationen blir äldre. 1998 minskade gruppen studenter under 25 år med två procentenheter och detta är en trend som fortsatte 1999 då en ytterligare nedgång med knappt 1,5 procentenheter skedde.

Fakultetsnämnd	- 24 år (%)	25-34 år (%)	35 år - (%)
Historisk-filosofisk	39,5	42,8	17,7
Språkvetenskaplig	43,4	38,0	18,6
Juridisk	48,7	42,7	8,6
Samhällsvetenskaplig	36,0	50,1	13,9
Matematisk- naturvetenskaplig	49,1	41,8	9,1
Totalt 1999	40,6	45,4	14,0
- 1998	42,0	45,2	12,8
- 1997	44,0	42,7	13,3
- 1996	45,6	41,7	12,7

Tabell 10: Helårsstudenternas fördelning på åldersgrupper och fakultetsnämnder budgetåret 1999 med jämförelsetal för tidigare år.

Åldersfördelningen inom de enskilda fakulteterna skiljer sig åt på flera sätt. De yngsta studenterna finns inom den matematisk-naturvetenskapliga och den juridiska fakulteten. Det beror i hög grad på att de flesta studenter inom dessa fakulteter följer fasta utbildningsprogram. Den minsta andelen studenter i åldersgruppen under 25 år finns inom den samhällsvetenskapliga fakulteten, medan den humanistiska fakulteten har störst andel studenter i åldersgruppen över 34 år. Andelen studenter i den senare gruppen har ökat under 1999.

I nedanstående tabell redovisas könsfördelningen bland studenterna i den yngsta åldersgruppen (-24). Av den framgår att andelen kvinnor är hög även i de lägre åldersskikten.

Fakultetsnämnd	Andel kvinnor under 25 år (%)	Andel män under 25 år (%)
Historisk-filosofisk	63,0	37,0
Språkvetenskaplig	74,0	26,0
Juridisk	65,0	35,0
Samhällsvetenskaplig	57,3	42,7
Matematisk-naturvetenskaplig	49,3	50,7
Genomsnittlig andel	60,8	39,2

Tabell 11: Helårsstudenter under 25 år fördelade på kön och fakultetsnämnd 1999.

Utbildningarna

Kursutbudets profil

Vid universitetet finns ca 800 fristående kurser och ett 30-tal program inom drygt 80 olika ämnen. Programmen finns huvudsakligen inom den matematisk-naturvetenskapliga och den samhällsvetenskapliga fakulteten. Sedan 1994 bedrivs också undervisning på sommaren. Kursutbudet inom samtliga fakulteter förändras kontinuerligt och anpassas i den mån det är möjligt efter omständigheterna.

En sådan omständighet är naturligtvis arbetsmarknadens krav som har stor betydelse för ut-

formningen av utbildningarna. Således finns vid den humanistiska fakulteten ett antal kurser som är tydligt yrkeslivsanpassade, t ex grundkursen i arkivvetenskap, projektledarutbildningen och EU-tolkutbildningen. Ett omfattande arbete har också lagts ned på att planera nya kurser med klar yrkesinriktning inför år 2000. Exempel är en kurs i tysk affärskommunikation och en specialkompetensutbildning i läs- och skrivsvårigheter/dyslexi.

Den juridiska fakulteten har under 1999 inrättat två nya magisterprogram, ett i rättsinformatik och ett i immaterialrätt. Båda dessa områden är profilmråden inom forskningen vid fakulteten och efterfrågan på välutbildad arbetskraft är idag stor. Vad gäller juristlinjens specialkurser sker en fortlöpande utveckling av nya kurser för att täcka uppkomna utbildningsbehov bland annat inom området Europarätt. Mot bakgrund av den viktiga efterfrågan på traditionellt utbildade jurister, framförallt inom domstolsväsendet, har fakulteten tagit initiativ till att i samverkan med andra fakulteter bredda utbildningsutbudet för att ge dem som studerar juridik bättre möjligheter att konkurrera om arbeten där generalistkompetens eller speciell kompetens (t ex juristlingvister) efterfrågas.

De nationalekonomiska och matematiska institutionerna har som ett direkt svar på ökad efterfrågan på matematisk kompetens från den arbetsmarknad som traditionellt sysselsätter ekonomer skapat en ny utbildningslinje: matematik-ekonomilinjén, vilken kommer att starta höstterminen 2000. Det kommer ske inom ramen för den samhällsvetenskapliga fakulteten där också ett antal nya kurser kring arbetsmarknadsfrågor har tillkommit. Ett helt nytt program inom detta område, Arbetsliv och arbetsmarknad, 120 poäng, har inrättats. Utbildningen har tagits fram som en direkt anpassning till den framtida arbetsmarknaden och är unik i landet.

Den matematisk-naturvetenskapliga fakulteten började redan 1998 utveckla rutiner för att följa upp utbildningarnas relevans för arbetsmarknaden. Utbildningarna anpassas efter samhällets behov men också efter den föränderliga och livaktiga naturvetenskapliga forskningen. Årligen inrättas ett relativt stort antal nya kurser inom fakulteten. Så skedde även under 1999 då drygt 20 nya 5- och 10-poängskurser på fortsättnings-

och påbyggnadsnivåerna tillkom. Det rör sig om kurser i exempelvis digital systemkonstruktion, riskteori, datorgrafik och användargränssnitt, datorarkitektur, strålningsdosimetri och molekylär genomforskning.

En annan omständighet av betydelse för utbildningarnas utformning är naturligtvis forskningen. Ett stärkande av sambandet mellan forskning och utbildning ingår som ett naturligt led i kvalitetsarbetet vid Stockholms universitet. Det sker på flera sätt:

Vanligt är t ex att professorer och andra lärarkategorier såsom forskarassistenter undervisar inom grundutbildningen. Den undervisande personalen får dessutom i så stor utsträckning som möjligt forskningsutrymme inom sina anställningar, något som gör det möjligt för lärarkåren att bibehålla och förstärka sin forskningskompetens och att föra ut nya forskningsresultat till studenterna.

Kursutbudet anpassas i allmänhet efter institutionernas forskningsinriktningar. Den kurslitteratur som utnyttjas är ofta inte bara tillrättalagda läroböcker utan tydligt forskningsanknuten litteratur, t ex doktorsavhandlingar.

Dessutom är det vanligt att i synnerhet uppsatsförfattande studenter på påbyggnads- och magisternivå involveras i forskningsprojekt och att deras uppsatsval anpassas efter forskningsinriktningar vid institutionerna. Inom flera fakulteter förekommer gemensamma seminarier för doktorander och studenter på dessa nivåer.

Fortbildning och vidareutbildning

Universiteten och högskolorna har som åläggande att bidra till medborgarnas möjligheter till fortbildning och vidareutbildning. Det ges inga särskilda kurser i detta syfte vid Stockholms universitet och i någon mening skulle i stort sett all undervisning kunna betecknas som fortbildning och vidareutbildning. Vid universitetet ges emellertid kurser på kvälls- och deltid samt distans- och uppdragsutbildning som ofta används i fortbildnings-syfte.

Dessa undervisningstyper varierar i omfattning. Mängden undervisning på kväll och deltid har minskat under de senaste åren. En viktig orsak till

det är att sökandetrycket är betydligt högre på heltidsundervisningen dagtid. Många institutioner väljer av det skälet att prioritera dagtid heltid. En annan orsak är det nya resurstilldelningssystemet, som – åtminstone sett ur institutionernas synvinkel – inte premierar deltidsundervisning. Många institutioner har valt att lägga ned kvällsalternativen, dels eftersom dessa anses vara för dyra att ge, dels eftersom de vanligen ger sämre utdelning räknat i helårsprestationer. Ett undantag är den samhällsvetenskapliga fakulteten där antalet kvällskurser har ökat under 1999.

I stället strävar många institutioner idag efter att ge externt finansierad uppdragsutbildning, inte minst eftersom de ekonomiska förutsättningarna för sådan utbildning uppfattas som mer fördelaktiga än kvällskurser. Uppdragsutbildning ges i förhållandevis stor utsträckning vid universitetet men den ges ofta för andra högskolor och då särskilt Lärarhögskolan, vilket innebär att den inte i sin helhet kan betraktas som fortbildning. Av det skälet redovisas uppdragsutbildningen i ett eget kapitel.

Annars riktar sig många verksamheter av fortbildningskaraktär till just lärare inom grund- och gymnasieskolan. Bl a genomför forskare och lärare inom ämnet pedagogik föreläsningar och seminarier vid särskilda fortbildningsdagar anordnade av Lärarförbundet. Statsvetenskapliga institutionen har erbjudit förbättrade möjligheter till fortbildning i samhällskunskap för yrkesverksamma grundskole- och gymnasielärare. Den matematisk-naturvetenskapliga fakultetens institutioner erbjuder ett stort antal kurser för fortbildning av skolans lärare på fortsättnings- och påbyggnadsnivå. Dessutom ger Kemilärarnas resurscentrum kontinuerlig fortbildning för skolans lärare (se Särskilda åtaganden nedan).

Utbildning på kvällstid/deltid

Det totala antalet studenter på kvälls- och deltidskurser uppgick 1999 till 9 250. Det sammanlagda antalet helårsstudenter var 1 921 och totalt utfördes 1 091 helårsprestationer.

Andelen helårsstudenter inom kvällsundervisningen minskade från 18 procent 1991/92 till 10,3 procent 1998. Under 1999 sjönk andelen till 9,8 procent.

Fakultetsnämnd	Andel hel- årsstud. kvällstid (%)	Åldersfördelning			Andel -kvinnor av stud. kvällstid (%)
		-24 år (%)	25-34 år (%)	35 år (%)	
Historisk-filosofisk	8,3	19,5	50,0	30,5	69,9
Språkvetenskaplig	20,0	23,8	43,9	32,3	70,2
Juridisk	5,3	39,8	47,9	12,3	60,4
Samhällsvetenskaplig	9,0	19,2	56,9	23,9	58,4
Matematisk- naturvetenskaplig	8,6	34,8	49,1	16,1	42,0
Totalt	9,8	23,5	50,8	25,7	61,9
1998	10,3				
1997	10,4				
1995/96*	12,0				

Tabell 12: Andel helårsstudenter på kvällstid, åldersfördelning bland studenter på kvällstid samt andel kvinnor av studenter på kvällstid fördelat på fakultetsnämnder 1999 med jämförelsetal för tidigare år (* motsvarar läsåret).

Den jämförelse som görs mellan fakulteterna i tabellen ovan visar att antalet deltidsstudenter är förhållandevis litet med undantag för den språkvetenskapliga sektionen inom den humanistiska fakulteten. Lägst är andelen inom den juridiska fakulteten där de flesta studenter följer utbildningsprogram som går på heltid, dagtid.

Ett tecken på att kvällsundervisningen ändå används i fortbildningssyfte är att andelen äldre studenter på sådana kurser har ökat kraftigt och nästan fördubblats från 13 till knappt 26 procent. Det visar att yrkesverksamma personer ändå vidareutbildar sig vid Stockholms universitet, trots det minskande utbudet av kurser.

Distansutbildning

Distansutbildning kan enligt regleringsbrevet utgöras av såväl kurser utan obligatoriska sammankomster som av kurser med sammankomster på lärosätet kompletterat med självständiga studier. Denna definition innefattar i vissa fall kurser som inte formellt betecknas som distanskurser.

Distansundervisning i formell mening förekommer bara i ringa omfattning vid Stockholms universitet. 92 studenter deltog i sådana utbildningar under 1999. Sammanlagt 18 helårsstudenter fanns inskrivna och 6 helårsprestationer åstadkoms

under året. Distansutbildning i denna snävare bemärkelse förekommer bl a vid institutionen för internationell pedagogik där en magisterkurs ges med undervisning via e-post kombinerat med månatlig intensivundervisning vid institutionen.

Med den bredare definition som föreslås i regleringsbrevet förändras bilden inte nämnvärt. Universitetets fakulteter har uppgivit att uppskattningsvis 29 helårsstudenter gått på distansliknande utbildningar och att sammanlagt 13 helårsprestationer av distanskaraktär åstadkommit under året. Dessa siffror är dock osäkra.

Avslutningsvis kan sägas att universitetet i någon mån har blivit mindre tillgängligt för vidareutbildning genom att andelen studenter på kväll och deltid minskat, samtidigt som distansutbildningen förblir försvinnande liten. Det faktum att andelen äldre studenter inom kvällsundervisningen ökar visar dock att denna ändå används i fortbildningssyfte.

Uppdragsutbildning

Uppdragsutbildning för annan högskola

Uppdragsutbildningen vid Stockholms universitet genomförs i första hand i samarbete med andra högskolor. Universitetet har under 1999 samarbetat bl a med Lärarhögskolan i Stockholm och Södertörns högskola.

Högskola	1999	1998	1997	1995/96
Lärarhögskolan i Stockholm	1 003	1 330	1 404	1 336
Södertörns högskola	225	170	525	(459)**
Högskolan på Gotland	—	248*	466	370
Hälsö högskolan	183	213	—	—
Karolinska institutet, Logopedutbildningen	23	30	—	—
Summa	1 434	2 041	2 395	(2 165)

Tabell 13: Antal helårsstudenter i utbildning som ges på uppdrag av andra högskolor år 1995/96-1999 (*Högskolan på Gotland blev egen högskola den 1 juli 1998, varför uppdragsutbildningen endast motsvarar första halvåret) (**Siffrorna avser höstterminen 1996).

Det totala antalet studenter inom denna del av uppdragsutbildningen uppgick 1999 till 3 202. Det sammanlagda antalet helårsstudenter var 1 434. Störst var Lärarhögskolan som svarade för 70 procent av antalet helårsstudenter. Antalet helårsprestationer inom denna del av uppdragsutbildningen uppgick till 1 250 vilket innebär att genomströmningsgraden var hela 87 procent.

Annan uppdragsutbildning

Omfattningen av uppdragsutbildning för andra organisationer än högskolor är svår att fastställa eftersom denna utbildning inte registreras i LADOK. De siffror som anges är därför att betrakta som approximationer.

1999 omfattade övrig uppdragsutbildning ungefär 593 helårsstudenter. Antalet helårsprestationer kan uppskattas till 343. Det totala antalet studenter i sådan utbildning var 1 022.

Det bör dock poängteras att siffrorna är osäkra. Som framgår av tabellen nedan är skillnaden mellan 1998 och 1999 synnerligen stor och det kan på goda grunder antas att den beror mer på skillnader i räknesätt än på faktiska variationer i studentmängden. Än mer ofullständiga blir siffrorna av att den uppdragsutbildning som bedrivs vid juridiska institutionen inte är medräknad eftersom den ligger under en fristående stiftelse, Stiftelsen Fakultetskurser.

Fakultet	1999		1998		1997	
	Helårsstud.	Helårsprest.	Helårsstud.	Helårsprest.	Helårsstud.	Helårsprest.
Humanistisk	118	13	30	40	86	66
Samhällsvetenskaplig	467	322	1450*	448*	1450	448
Matematisk-naturvetenskaplig	8	8	23	14	26	26
Summa	593	343	1503	502	1562	540
Prestationsgrad (%)		58		33		35

Tabell 14: Antal helårsstudenter och helårsprestationer år 1997-1999 i uppdragsutbildning annan än den som ges på uppdrag av andra högskolor (*Uppgifterna bygger på en uppskattning).

Uppdragsutbildningens intäkter

Intäkterna från uppdragsutbildningen uppgår till sammanlagt 144 mkr och utgör 17,4 procent av intäkterna för grundutbildningen. Det är en ökning i förhållande till 1998 då uppdragsutbildningens andel av intäkterna var 15,7 procent. Intäkterna kommer i första hand från grundutbildning på uppdrag av andra högskolor, även om den övriga uppdragsutbildningen har växt kraftigt i omfång de senaste åren.

Uppdragsutbildning	1999		1998		1997	
	Int. (mkr)	Andel (%)	Int. (mkr)	Andel (%)	Int. (mkr)	Andel (%)
Grundutbildning på uppdrag av annan högskola	84,6	58,8	85,7	67,5	82,6	74,3
Övrig uppdragsutbildning	59,4	41,2	41,3	32,5	28,6	25,7
Totalt	144,0	100	127	100	111,2	100

Tabell 15: Intäkter för uppdragsutbildning budgetåren 1997-1999.

Uppdragsutbildningens kostnader

Kostnaderna för uppdragsutbildning fördelar sig enligt nedanstående tabell.

Uppdragsutbildning	1999 (mkr)	1998 (mkr)	1997 (mkr)
Grundutbildning på uppdrag av annan högskola	85,7	79,8	86,6
Övrig uppdragsutbildning	59,4	46,2	36,8

Tabell 16: Kostnader för uppdragsutbildning budgetåren 1997-1999.

Sommarterminen

Sommarterminen startade 1994 och har pågått regelbundet sedan dess. Utbildningsutbudet har vidgats över tid och 1999 gavs eftertraktade kurser i bl a argumentationsanalys, italienska, skriftlig framställning och affärsengelska för jurister.

Tillströmningen till sommarterminen var god under 1999 och antalet sökande ökade med 20 procent i förhållande till 1998. Antalet helårsstudenter uppgick till 168 vilket är en ökning i förhållande till 1998 då antalet var 141. Det innebär att studentantalet ökat stadigt under de tre senaste åren.

Antalet helårsprestationer var 77 vilket gör att prestationsgraden låg på 45,6 procent. Det är en minskning i förhållande till 1998 då den var 47 procent. Fortfarande är genomströmningen påtagligt lägre än 1996 och 1997 då prestationsgraden var 55 procent.

Orsaken till den generellt sett låga prestationsgraden är förmodligen ekonomisk. Många studenter registrerar sig under sommaren för att få ut studiemedel men utan att slutföra kursen. Arbetsmarknaden och i synnerhet möjligheterna att få sommarjobb har med stor sannolikhet inverkan på studenternas prestationer.

År	Helårsstudenter	Helårsprestationer
1999	168	77
1998	141	66
1997	133	73
1996	223	123

Tabell 17: Antal helårsstudenter och helårsprestationer under sommarterminen 1996-1999.

Påbyggnads- och fördjupningsnivåer

Fördjupningsnivåernas betydelse har ökat de senaste åren, särskilt med tanke på de mål för magisterexamina som numera skall uppnås. Antalet helårsstudenter på de högre nivåerna och deras andel av det totala antalet studenter redovisas i tabellen nedan.

Fakultetsnämnd	40-60 poäng		60-80 poäng	
	Antal hås (%)	Andel hås	Antal hås (%)	Andel hås
Historisk-filosofisk	391	12	157	4,8
Språkvetenskaplig	201	6,2	99	3,7
Samhällsvetenskaplig	1066	11,9	944	10,5
Matematisk-naturvetenskaplig	372	17,1	184	8,5
Totalt 1999	2 030	11,9	1 384	8,1
1998	2 393		1 419	
1997	2 273		1 271	
1996	2 149		1 043	

Tabell 18: Antal och andel helårsstudenter inom påbyggnadskurser och fördjupningskurser 1999 fördelade på fakultetsnämnder och med jämförelsetal för tidigare år.

I siffrorna är inte den juridiska fakulteten inräknad eftersom de högre kurserna där ligger inom ramen för juristlinjen. Som synes har antalet studenter minskat på både magister- och kandidatnivå sedan föregående år. Att antalet studerande på dessa nivåer fluktuerar är dock i viss utsträckning naturligt och beroende bl a av antalet uttagna examina. Det är också rimligt att antaga att mängden kandidat- och magisterstudenter samvarierar med storleken på studentpopulationen som helhet. Det bör poängteras att genomströmningen på påbyggnads- och fördjupningskurserna har förbättrats betydligt på senare år. Detta har skett framför allt genom aktiva insatser för att öka takten i uppsatsskrivandet.

Särskilda åtaganden

Universitetet erhöll inför 1999 ett antal särskilda åtaganden. Dessa var i huvudsak desamma som tidigare år. Det särskilda åtagande som gäller införandet av särskilda miljöledningssystem kommer, som regleringsbrevet föreskriver, redovisas i en särskild rapport och tas därför inte upp i denna årsredovisning.

1. Universitetet skall erbjuda utbildning i allmän kriminologi, koreanska, lettiska, litauiska, nederländska, strålningsbiologi och teckenspråk. Universitetet erbjuder kurser upp till magisternivå i samtliga dessa ämnen med undantag för strål-

ningsbiologi där undervisningen bedrivs inom en påbyggnadskurs om 10 poäng. Antalet helårsstudenter framgår av nedanstående tabell.

Ämne	1999	1998	1997	1996
Allmän kriminologi	179	171	215	208
Koreanska	22	25	26	29
Lettiska	16	18	28	32
Litauiska	3	0,2	1,5	0,5
Nederländska	53	53	46	38
Strålningsbiologi	0,75	2,8	0,3	1
Teckenspråk	12	19	10	12

Tabell 19: Antal helårsstudenter i utbildningar som enligt särskilt åtagande skall ges vid Stockholms universitet 1996-1999.

2. Universitetet skall anordna naturvetenskapliga och tekniska utbildningar för studerande med särskilt vuxenstudiestöd, så kallad NT-utbildning, i en omfattning motsvarande 300 helårsstudenter. Under 1999 skedde ingen nyantagning till utbildningen. Antalet helårsstudenter och helårsprestationer redovisas i nedanstående tabell.

År	Helårsstudenter	Helårsprestationer
1999	204	183
1998	287	232
1997	248	188
1996	154	111

Tabell 20: Antal helårsstudenter och helårsprestationer inom NT-utbildning 1996-1999.

3. Stockholms universitet skall delta i verksamhet vid och finansiering av Tjärnö marinbiologiska laboratorium. Laboratoriet är gemensamt för Göteborgs och Stockholms universitet och rapporteras enligt regleringsbrevet i Göteborgs universitets årsredovisning.

4. Vid Stockholms universitet finns Tolk- och översättarinstitutet (TÖI) som skall anordna tolk- och översättarutbildning för minst 120 studenter och konferenstolkutbildning för minst 15 studenter per budgetår. Konferenstolkutbildningen skall

främst syfta till att utbilda tolkar för behov inom det europeiska samarbetet.

Institutets högskoleutbildning anknöts under 1999 till den humanistiska fakulteten. Antalet helårsstudenter vid TÖI var 105 varav 84 procent kvinnor.

Kurs	Antal registrerade	Antal helårsstudenter
Översättarprogrammet	67	31
Konferenstolk EU	24	11
Övriga tolkutbildningar	61	20
Specialkurser	154	43

Tabell 21: Antal helårsstudenter vid TÖI:s utbildningar 1999.

Det gångna årets utbildningar har omfattat ett stort antal språk. I det tvååriga översättarprogrammet som leder fram till en magisterexamen har engelska, tyska, franska och spanska ingått förutom svenska. Konferenstolkutbildningen med inriktning på EU har omfattat svenska, engelska, tyska, nederländska, franska, spanska och italienska. Som mest har fem språk givits parallellt under en och samma konferenstolkkurs. Utbildningen i nordisk konferenstolkning har omfattat finska och estniska med tolkning från svenska, danska och norska. Kurser i affärstolkning och kontakttolkning har givits i japanska och lettiska.

Konferenstolkutbildningen med inriktning på EU har varit särskilt resurskrävande. Den kraftiga satsningen på utbildning av svenska konferenstolkar har motiverats av den brist på tolkar som funnits sedan Sverige inträdde i EU och av de krav som kommer att ställas på tolkning till och från svenska under Sveriges ordförandeskap i EU våren 2001. TÖI har erhållit bidrag på 110 000 Euro från EU-kommissionen som stöd till institutets konferenstolkutbildning. De totala kostnaderna framgår av nedanstående tabell.

År	Kostnad (tkr)
1999	13 253
1998	10 100
1997	10 551

Tabell 22: Totala kostnader för TÖI 1997-1999.

5. Stockholms universitet skall enligt regleringsbrevet avsätta medel för verksamheter med teckentolkning.

Universitetet har under budgetåret avsatt 2 079 tkr för teckenspråkstolkning vid universitetet och vid andra högskolor i Stockholmsområdet. Kostnaden uppgick totalt till 5 105 tkr varav 3 026 tkr täcks av nationella medel för studenter och forskarstuderande med funktionshinder. Verksamheten har under året förts över från Studentbyrån till den humanistiska fakulteten. Teckenspråkstolkare har anlitats av tolv institutioner vid Stockholms universitet samt av Handelshögskolan och KTH. Under 1999 tjänstgjorde 11 teckenspråkstolkare. Vid Stockholms universitet fanns ett 30-tal döva och hörselskadade studenter under året.

År	Kostnad (tkr)	Varav nationella medel (tkr)
1999	5 105	3 026
1998	3 903	1 184
1997	4 720	1 661

Tabell 23: Totala kostnader för teckenspråkstolkningen 1997-1999.

6. Universitetet skall vara huvudman för Kemi-lärarnas Resurscentrum (KRC), ett nationellt resurscentrum i kemi vars främsta uppgift är att stödja landets gymnasielärare i kemi och lärare med kemiundervisning på grundskolans senare årskurser. Till uppgifterna hör också att öka samarbetet mellan näringslivet och skolan samt mellan universiteten och skolan. Stockholm universitet är huvudman för centret och verksamheten hade under 1999 ekonomiskt stöd från Utbildningsdepartementet, Stockholms universitet, Karolinska Institutet, KTH samt näringslivet.

Resurscentrum har under 1999 givit ut fyra ordinarie nyhetsbrev samt gjort ett extra utskick med en omfattande enkät för att utvärdera lärarnas syn på och önskemål angående verksamheten. Nyhetsbrev går till ca 1 600 grund-, gymnasie- och Komvuxskolor med kemiundervisning. Dessutom går breven till åtskilliga personer vid lärarhögskolor och universitet samt inom industrin. I nyhetsbrev ges aktuell information kring kemi i allmänhet, undervisning, säkerhet,

miljö, litteratur, datoranvändning mm. Resurscentrum ger också information direkt via telefon, fax, e-post, brev eller besök. Denna verksamhet är omfattande och inriktar sig i första hand mot lärare.

Resurscentrum försöker identifiera behov av och producera skriftligt och experimentellt material kring speciella teman för skolorna. Under 1998 färdigställdes "Några papper om massa och en massa om papper" som skickades till alla skolor. Skogsindustrin har under 1999 använt materialet och även engagerat Resurscentrums föreståndare vid studiedagar för lärare. Inom projektet "Lärolådan Moderna Material" har allt tillgängligt material sålts.

Ytterligare två undervisningsmaterial kring raffinaderier och petrokemisk industri och kring livsmedel närmar sig sin fullbordan. Experimentförslag till "Kemi i maten" har prövats under studiedagar.

Studiedagar är en viktig del av Resurscentrums verksamhet. Under 1999 har 18 studiedagar med varierande innehåll genomförts för lärare på olika platser i landet. Resurscentrum har också genomfört en utställning med experiment vid Svenska Kemistsamfundets studiedagar i Umeå samt medverkat vid Kemins dag och Skolforum.

Resurscentrum utnyttjade 2,5 heltidstjänster för sin basverksamhet under 1999. Centrets utgifter uppgick till 1 582 tkr. Till det kommer 527 tkr för lokalkostnader som betalas av universitetet. Kostnaderna för de senaste åren redovisas i nedanstående tabell.

År	Kostnad exkl lokaler (tkr)
1999	1 582
1998	1 473
1997	1 440
1995/96	2 298

Tabell 24: Totala kostnader för kemiskt resurscentrum budgetåren 1995/96-1999.

7. Universitetet skall samla in uppgifter om övriga högskolors kostnader för studenter med funktionshinder och i mån av behov fördela de natio-

nella medel som anvisas för detta ändamål genom utbetalning till berörd högskola.

För sjätte året i rad ökar antalet studenter med funktionshinder vid landets 38 universitet och högskolor. Sammanlagt erhöll 944 studenter, varav 17 forskarstuderande, medel för särskilda utbildningskostnader.

Under 1999 uppgick kostnaderna totalt till 26,1 miljoner kronor. Dessa täcks i första hand genom att universitet och högskolor avsätter 0,15 procent av sina grundutbildningsanslag till stödåtgärder för studenter med funktionshinder. Dessutom har Stockholms universitet som särskilt åtagande att nationellt fördela de medel som anvisats för ändamålet till de universitet och högskolor som haft extra höga kostnader för studenter med funktionshinder. För 1999 har 14 589 tkr anvisats och 13 589 tkr fördelats. Det bör påpekas att i år – till skillnad från de tre föregående åren – har dessa extra kostnader täckts till 100 procent tack vare de ytterligare medel om 5 miljoner kronor som anvisats för ändamålet.

Inom samordningsuppgiften ingår även att redovisa vilka åtgärder som sammantaget vidtagits vid högskolorna för att förbättra situationen för studenter med funktionshinder. Här bör främst framhållas alla handikapphandläggares samarbete med Högskoleverkets utredare rörande regeringsuppdraget att bl a utreda situationen för studenter med funktionshinder vid universitet och högskolor och analysera de framtida behoven av stöd till dessa studenter. Uppdraget skall redovisas till regeringen den 14 januari 2000.

Alla universitet och en majoritet av högskolorna hade före 1999 ett handlingsprogram för sin verksamhet rörande studenter med funktionshinder. En del av de högskolor där handlingsprogram saknats har under året skrivit ett sådant.

Övriga nationella åtgärder har bl a inneburit:

- att elektroniska nyhetsbrev månatligen har sänts till landets handikapphandläggare
- att den nationella referensgruppen för studenter med funktionshinder har haft två sammanträden, det ena vid Göteborgs universitet och det andra vid Stockholms universitet. Vid båda tillfällena medverkade Högskoleverkets utredare
- att medverkan har skett vid olika handikapporganisationers konferenser

Inom samordningsuppgiften har de internationella kontakterna rörande studenter med funktionshinder fortsatt öka genom medverkan i internationella konferenser och genom artiklar i internationella publikationer.

En av anledningarna till att de internationella kontakterna ökar är den under 1998 öppnade hemsidan www.sb.su.se/akademi-handikapp som är en nationell och internationell mötesplats för alla intresserade – all text finns även på engelska. Hemsidan innehåller även en sluten virtuell mötesplats för landets handikapphandläggare.

I samordningsuppgiften ingick vidare att i augusti 1999 arrangera en EU-konferens, European Forum for Student Guidance, FEDORA. Ett av ämnena för konferensen var Skills for Working with Disabled Students and Graduates med förra statsrådet Bengt Lindqvist som huvudtalare. En stor del av landets handikapphandläggare deltog i konferensen liksom delegater från 16 andra länder.

Under 1999 har två EU-projekt slutförts. Det ena har inneburit att ansvara för införandet av uppgifter från svenska universitet och högskolor rörande deras handikappverksamhet på European Agency's hemsida. Det andra projektet har inneburit att i samarbete med Storbritannien och Grekland avsluta ett treårigt projekt vid namn EmployAbility inom ramen för Leonardo-programmet. Samarbetet har resulterat i ett interaktivt program för att underlätta för funktionshindrade akademiker att ta sig in på arbetsmarknaden (www.nrec.org.uk/employability/startup.htm).

I tabell 25, bilaga 1 sidan 98, redovisas totala antalet studenter med funktionshinder vid högskolorna med fördelning per högskola och funktionshinder.

8. Stockholms universitet skall enligt regleringsbrevet erbjuda kompletteringsutbildning för socialarbetare med utländsk examen. Eftersom kursen visat sig fungera otillfredsställande ges den inte längre. Personer med utländsk examen erbjuds istället platser inom det ordinarie kursutbudet. Åtagandet har heller inte förts in i regleringsbrevet för år 2000.

Särskilda utbildningar

Basår

Högskolorna skall erbjuda basår enligt förordningen (1992:819) om behörighetsgivande förutbildning vid universitet och högskolor. Under 1999 deltog 62 studenter i sådan utbildning. Utbildningen omfattade sammanlagt 28 helårsstudenter och resulterade i 20 helårsprestationer.

År	Helårsstudenter	Helårsprestationer
1999	28	20
1998	28	22
1997	33	—

Tabell 26: Antal helårsstudenter och helårsprestationer inom basårutbildningen 1997-1999.

Aspirantutbildning

Högskolan skall vid behov erbjuda särskild teoretisk och praktisk utbildning för arbetssökande personer med utländsk högskoleutbildning (så kallad aspirantutbildning) enligt förordning (1995:889) om särskild teoretisk och praktisk utbildning vid universitet och högskolor. Någon sådan utbildning har inte givits vid Stockholms universitet under 1999.

Svenska som främmande språk

Högskolorna skall vid behov anordna undervisning i svenska för utomnordiska gäststudenter. Vid Stockholms universitet ges undervisning i svenska för utomnordiska studenter på tre olika nivåer; nybörjarkurs, förberedande kurs och behörighetsgivande kurs. Undervisningen ges på heltid för de studenter som vill uppnå behörighet för högskolestudier och på halvfart för utbytesstudenter. Utbildningens omfattning i form av helårsstudenter och helårsprestationer framgår av nedanstående tabell.

Utbildning	Helårsstudenter			Helårsprestationer		
	1999	1998	1997	1999	1998	1997
Behörighetsgivande utbildning	80	125	138	41	98	104
Svenska för utbytesstudenter	130	183	46	74	—	18
Summa:	210	308	184	115 (55)	—	122 (66)
- 1995/96	178			120 (67)		

Tabell 27: Antal helårsstudenter och helårsprestationer i svenska som främmande språk 1997-1999 med jämförelsetal för 1995/96 (prestationsgrad inom parentes).

Grundutbildningens finansiering

Intäkter

Nedanstående tabell visar hur intäkterna för grundutbildningen vid universitetet fördelar sig mellan olika finansieringskällor. De reguljära anslagsmedlen utgör med god marginal den största finansieringskällan för grundutbildningen.

Finansieringskälla	1999		1998	
	Intäkter (mkr)	Andel (%)	Intäkter (mkr)	Andel (%)
Anslag för grundutbildning	643,8	77,9	643,1	79,7
Avgifter och andra ersättningar	176,0	21,3	154,2	19,1
Bidrag	7,1	0,8	9,9	1,2
Totalt	826,9	100	807,2	100
- 1997	794,5			
- 1995/96 (18 mån)	1 211,1			

Tabell 28: Intäkter (exkl finansiella intäkter) för grundutbildning budgetåren 1999 och 1998 med fördelning på finansieringskälla och med jämförelsetal för tidigare år.

Stockholms universitet disponerade för 1999 ett ramanslag för grundutbildningen om 664 487 tkr. Takbelopp uppgick till 617 576 tkr medan anslaget för särskilda åtaganden uppgick till 46 911 tkr.

Den faktiska tilldelningen av takbeloppet är beroende av antalet helårsstudenter och helårsprestationer vid universitetet. Nedanstående tabell visar att universitetet under en följd av år har kunnat spara helårsprestationer. 1998 genererade grundutbildningen emellertid ett underskott vilket gjorde att sparade prestationer motsvarande 4 923 tkr måste användas för att takbeloppet skulle nås. Under 1999 däremot nådde universitetet upp till takbeloppet med förhållandevis god marginal vilket innebär att det återigen blivit möjligt att spara prestationer, nu till ett sammanlagt värde av 7 749 tkr.

Budgetår/ Läsår	Årligt sparad belopp (tkr)	Årligt sparade helårs- prestationer
1999	7 749	552
1998	0 (-4923)	0
1997	16 901	1 211
1995/96 (12 mån)	29 775	3 121

Tabell 29: Belopp över takbeloppet och motsvarande antal sparade helårsprestationer läsåret 1995/96 samt budgetåren 1997-1999.

Det lokala resurstilldelningssystemet vid Stockholms universitet baseras på helårsprestationer. Universitetsstyrelsen fördelar varje år ett åtagande om ett visst antal helårsprestationer till fakultetsnämnderna vilka i sin tur fördelar åtagandet till institutionerna. Av nedanstående tabell framgår hur universitetets nämnder klarat sitt uppdrag under 1999. Flera nämnder har inte nått de in-terna målen för helårsprestationer under året.

Fakultetsnämnd	Budgerat antal helårs- prestationer	Utfall helårs- prestationer
Historisk-filosofisk	2 475	2 365
Språkvetenskaplig	1 878	1 729
Juridisk	2 066	2 143
Samhällsvetenskaplig	6 803	6 741
Matematisk- naturvetenskaplig	1 584	1 583

Tabell 30: Budgerat och uppnått antal helårsprestationer per fakultetsnämnd 1999.

Kostnader

Vid en jämförelse av budgeterade kostnader per helårsprestation framgår att kostnaderna – av naturliga skäl – är högst vid den matematisk-naturvetenskapliga fakulteten.

Fakultetsnämnd	Budgerad kostnad per helårsprestation
Historisk-filosofisk	31 184
Språkvetenskaplig	41 050
Juridisk	27 130
Samhällsvetenskaplig	35 947
Matematisk- naturvetenskaplig	105 830

Tabell 31: Budgeterad kostnad per helårsprestation för respektive fakultetsnämnd 1999.

Tabellerna nedan visar hur kostnaderna för grundutbildningen fördelades mellan olika kostnadslag och fakulteter 1999. Av tabellerna framgår att bara mindre förändringar skett i fakulteternas kostnader för grundutbildning. De relativa förskjutningarna mellan kostnadsslagen går inte i någon särskild riktning; således minskar andelen personalkostnader inom den humanistiska och den juridiska fakulteten medan den ökar inom den samhällsvetenskapliga och den matematisk-naturvetenskapliga fakulteten. Med undantag för den humanistiska fakulteten kan en fortsatt tendens till ökning av andelen lokalkostnader noteras.

Humanistiska fakulteten

Ändamål	1999		1998 Andel (%)	1997 Andel (%)	95/96 Andel (%)
	Kostnad (mkr)	Andel (%)			
Personal	124,6	66,3	68,5	68,5	65,4
Lokaler	35,7	19,0	22,8	19,4	22,5
Övrig drift	20,0	10,7	4,5	8,1	9,1
Avskrivningar	7,5	4,0	4,1	4,0	3,0
Totalt:	187,8	100	100	100	100
1998	174,2				
1997	199,2				
1995/96 (18 mån)	312,4				
1995/96 (12 mån)	208,3				

Tabell 32: Kostnader (exklusive finansiella kostnader) i miljoner kronor för grundutbildning 1999 inom den humanistiska fakulteten fördelade på ändamål med andelstal för 1999 och jämförelsetal för 1995/96-1998.

Samhällsvetenskapliga fakulteten

Ändamål	1999		1998 Andel (%)	1997 Andel (%)	95/96 Andel (%)
	Kostnad (mkr)	Andel (%)			
Personal	201,5	62,3	60,3	75,6	63,1
Lokaler	62,6	19,4	16,2	23,8	24,6
Övrig drift	43,4	13,4	18,2	-6,6	7,7
Avskrivningar	15,9	4,8	5,3	7,2	4,6
Totalt:	323,2	100	100	100	100
1998	306,6				
1997	259,7				
1995/96 (18 mån)	457,1				
1995/96 (12 mån)	304,8				

Tabell 34: Kostnader (exklusive finansiella kostnader) i miljoner kronor för grundutbildning 1999 inom den samhällsvetenskapliga fakulteten fördelade på ändamål med andelstal för 1999 och jämförelsetal för 1995/96-1998.

Juridiska fakulteten

Ändamål	1999		1998 Andel (%)	1997 Andel (%)	95/96 Andel (%)
	Kostnad (mkr)	Andel (%)			
Personal	33,3	64,7	66,8	64,6	53,6
Lokaler	11,8	22,9	21,2	17,7	22,5
Övrig drift	4,2	8,1	6,9	11,5	19,8
Avskrivningar	2,2	4,3	5,2	6,2	4,1
Totalt:	51,5	100	100	100	100
1998	51,4				
1997	68,7				
1995/96 (18 mån)	112,4				
1995/96 (12 mån)	74,9				

Tabell 33: Kostnader (exklusive finansiella kostnader) i miljoner kronor för grundutbildning 1999 inom den juridiska fakulteten fördelade på ändamål med andelstal för 1999 och jämförelsetal för 1995/96-1998.

Matematisk-naturvetenskapliga fakulteten

Ändamål	1999		1998 Andel (%)	1997 Andel (%)	95/96 Andel (%)
	Kostnad (mkr)	Andel (%)			
Personal	103,1	54,2	52,9	55,2	62,4
Lokaler	31,6	16,6	15,1	15,3	22,4
Övrig drift	48,7	25,6	28,7	25,8	11,0
Avskrivningar	6,9	3,6	3,3	3,7	4,2
Totalt:	190,3	100	100	100	100
1998	190,5				
1997	181,5				
1995/96 (18 mån)	245,4				
1995/96 (12 mån)	163,6				

Tabell 35: Kostnader (exklusive finansiella kostnader) i miljoner kronor för grundutbildning 1999 inom den matematisk-naturvetenskapliga fakulteten fördelade på ändamål med andelstal för 1999 och jämförelsetal för 1995/96-1998.

Totalkostnader grundutbildningen 1999

Ändamål	Kostnad (mkr)	Andel (%)
Personal	462,5	61,4
Lokaler	141,7	18,8
Övrig drift	116,3	15,5
Avskrivningar	32,3	4,3
Totalt:	752,8	100

Tabell 36: Kostnader (exklusive finansiella kostnader) i miljoner kronor för grundutbildning 1999 inom samtliga fakulteter fördelade på ändamål och med andelstal. Tabellen överensstämmer inte helt med de aggregerade siffrorna för grundutbildningskostnader i årsredovisningens finansiella del. Det beror på att inte alla kostnader går att föra till en viss fakultet: 438 tkr ligger under gemensamma kostnader (ofördelade medel, medel för pedagogisk utveckling) och saknas därför i denna tabell.

Myndighetskapital

Myndighetskapitalet för grundutbildningen 1999 var 250 658 tkr, vilket skall jämföras med 1998 då myndighetskapitalet för grundutbildningen var 165 916 tkr. 1997 uppgick myndighetskapitalet för grundutbildningen till 137 868 tkr.

Regleringsbrevets målangivelser

I regleringsbrevet för 1999 anges ett antal mål för grundutbildningen vid Stockholms universitet. Dessa är:

- att antalet helårsstudenter skall vara totalt minst 19 240.

Detta mål nåddes med relativt god marginal. Det totala antalet helårsstudenter under 1999 var 19 538.

- att antalet helårsstudenter inom de naturvetenskapliga och tekniska utbildningsområdena skall vara minst 3 075.

Målet uppnåddes inte under 1999. Sammanlagt 3 017 helårsstudenter registrerades inom dessa

områden under året. Avståndet är som synes inte särskilt stort och målet beräknas nås budgetåret 2000.

- att antalet helårsstudenter 1997-1999 skall öka i förhållande till perioden 1993/94-1995/96 inom de naturvetenskapliga och tekniska utbildningsområdena.

Det sammanlagda antalet helårsstudenter inom dessa områden perioden 1993/94-1995/96 var 7 709 medan det perioden 1997-1999 var 8 589, vilket är en ökning med drygt 11 procent. Således uppnåddes detta mål med god marginal. Antalet studenter inom naturvetenskap och teknik har ökat stadigt sedan 1996.

- att universitetet under perioden 1997-1999 skall vidtaga ytterligare åtgärder för att i förhållande till perioden 1993/94-1995/96 öka andelen kvinnor inom de naturvetenskapliga och de tekniska utbildningar där kvinnor är underrepresenterade.

Arbetet med att öka andelen kvinnliga studenter inom naturvetenskap och teknik har fortsatt även under 1999, se redovisning i kapitlet Könsfördelning ovan. Andelen kvinnliga studenter inom dessa områden har sedan 1996 legat kring 50 procent inom naturvetenskap och ökat stadigt från 35 till 46 procent inom teknikområdet.

- att antalet avlagda magisterexamina för åren 1997-1999 skall vara lägst 2 200.

Sammanlagt 2 198 magisterexamina avlades vid universitetet under perioden 1997-1999. Det innebär att målet i stort sett är uppnått. Den stora mängd examina som togs ut under 1999 bidrog särskilt till att universitetet nådde upp till denna nivå.

FORSKNING OCH FORSKARUTBILDNING

Inledning	33
Forskarutbildning	33
Antagning	33
Aktiva	34
Könsfördelning	35
Åldersfördelning	35
Studiefinansiering	35
Studietid	36
Avlagda examina	37
Utvecklingsarbete	38
Regleringsbrevets målangivelser – forskarutbildning	38
Forskning	39
Forskningsprofilen	39
<i>Humanistiska fakulteten</i>	39
<i>Juridiska fakulteten</i>	40
<i>Samhällsvetenskapliga fakulteten</i>	40
<i>Matematisk-naturvetenskapliga fakulteten</i>	41
Särskilda forskningsområden	43
<i>Svenska som andraspråk för döva</i>	43
<i>Centrum för kvinnoforskning</i>	43
<i>Manne Siegbahn-laboratoriet</i>	44
Forskningens omfattning	45
<i>Forskningen i personår</i>	45
<i>Rörlig resurs</i>	45
<i>Professorer</i>	46
<i>Uppdragsforskning</i>	47
Forskningsfinansiering	48
Totala intäkter	48
<i>Anslag</i>	48
<i>Externa bidrag</i>	48
Kostnader	49
Myndighetskapital	50

Forskning och forskarutbildning

Inledning

Vid Stockholms universitet bedrivs forskning och forskarutbildning inom det humanistisk-samhällsvetenskapliga och det matematisk-naturvetenskapliga vetenskapsområdet. En stor del av forskningen har grundforskningskaraktär. Till skillnad från grundutbildningen ligger tyngdpunkten i forskningen på det matematisk-naturvetenskapliga vetenskapsområdet dit ungefär hälften av de samlade forskningsresurserna går.

Detta kapitel är indelat i tre huvuddelar. Den första delen behandlar forskarutbildningen, den andra tar upp den reguljära forskningen och den tredje forskningens finansiering. I del två finns också en övergripande redogörelse för universitetets forskningsprofil.

Forskarutbildning

Antagning

Under 1999 antogs 263 nya forskarstudenter vid universitetet. Dessa doktoranders fördelning på fakulteter framgår av nedanstående tabell.

Fakultet	1999	1998	1997	1995/96
Humanistisk	33 (61)	26	110	70
Juridisk	9 (56)	7	10	14
Samhällsvetenskaplig	84 (54)	124	123	110
Matematisk-naturvetenskaplig	137 (50)	170	122	101
Totalt	263 (52)	327 (54)	365 (48)	292 (45)

Tabell 37: Nyantagna till forskarutbildning budgetåret 1999 med jämförelsetal för tidigare år. Andel kvinnor redovisas inom parentes. (Källa för tiden före 1999: SCB)

Det framgår tydligt att minskningen i antalet nyantagna inom humanistiska fakulteten stabiliserats på en låg nivå under 1999. Överhuvudtaget har antalet antagna doktorander minskat förhållandevis kraftigt. Särskilt den samhällsvetenskapliga fakulteten men även den matematisk-naturvetenskapliga fakulteten har minskat sin antagning under 1999. För humanisternas och samhällsvetarnas del är det med största sannolikhet effekterna av forskarutbildningsreformen som märks av nu, se diskussion därom i kapitlet Utvecklingsarbete nedan.

Könsfördelningen bland nyantagna doktorander är som synes förhållandevis jämn även om andelen kvinnor tenderar att överväga. Detta kan ses som en viktig förutsättning för att en jämn könsfördelning på sikt skall uppnås inom lärarkåren.

De nyblivna doktorandernas fördelning på olika finansieringsformer och kön framgår av tabell 38 nedan. Det är tydligt att en stor del av de nya doktoranderna åtminstone inledningsvis inte kan räkna med att försörja sig på doktorandanställningar eller utbildningsbidrag. Med undantag för den juridiska fakulteten är andra typer av finansiering än anställning och bidrag mycket vanligt förekommande. Sådan försörjning kan vara t ex stipendier, studiemedel, assistenttjänstgöring vid institution, förvärvsarbete utanför universitetet mm.

Fakultet	Antagna med anställning som doktorand (%)	Antagna med utbildningsbidrag (%)	Antagna med annan finansiering (%)
Humanistisk	27 (66)	5 (0)	68 (57)
Juridisk	89 (63)	0 (-)	11 (0)
Samhällsvetenskaplig	18 (42)	9 (66)	73 (53)
Matematisk-naturvetenskaplig	11 (36)	22 (50)	67 (39)
Genomsnitt/fakultet	16 (46)	17 (51)	67 (44)

Tabell 38: Fördelning av nyantagna doktorander på olika finansieringsformer för 1999. Andel kvinnor redovisas inom parentes. I siffrorna kan ett visst bortfall finnas, dvs inte alla nya doktorander har rapporterats in med försörjningsform angiven. Siffrorna är dessutom ej korrigerade för dubbelräkning. Sådan sker dels genom att doktorander med samma typ av försörjning under ett budgetår noteras i statistiken två gånger, både på våren och på hösten, dels genom att doktorander räknas dubbelt då de byter finansieringsform under året. Av dessa skäl anges relationstal snarare än absoluta tal. De tal som anges kan sägas ge en allmän bild av vilka typiska finansieringsformer som används för nya doktorander inom respektive fakultet.

Tabellen nedan visar att åldersfördelningen bland nyantagna doktorander har förskjutits något sedan 1998. Detta beror på att de absoluta talen är förhållandevis små vilket gör dem starkt beroende av årsvisa fluktuationer. Det gäller t ex för den humanistiska fakulteten där andelen äldre nyantagna doktorander skjutit i höjden men också för den juridiska fakulteten där andelen doktorander i mellanskiktet minskat kraftigt. En säker trend är dock att doktoranderna inom den matematisk-naturvetenskapliga fakulteten är jämförelsevis unga.

Fakultet	1999			1998		
	-29 (%)	30-39 (%)	40- (%)	-29 (%)	30-39 (%)	40- år (%)
Humanistisk	30	40	30	46	46	8
Juridisk	33	56	11	14	86	0
Samhällsvetenskaplig	42	37	21	34	39	27
Matematisk-naturvetenskaplig	76	20	4	71	22	7
Totalt	58	29	13	54	32	14
- 1997	53	32	15			

Tabell 39: Åldersfördelning i procent bland dem som påbörjat sin forskarutbildning budgetåren 1999 och 1998 med jämförelsetal för 1997.

Aktiva

Under 1999 uppgick antalet doktorander med minst 10 procents aktivitet till 2 135 vilket är en marginell förändring i förhållande till 1998 då antalet var 2 224. Det totala antalet aktiva doktorander är, minskningen till trots, större än både 1996 och 1997.

Fakultet	Ht 1999	Ht 1998	Ht 1997	Ht 1996
Humanistisk	596 (54)	639	576	519
Juridisk	61 (54)	59	49	52
Samhällsvetenskaplig	727 (52)	758	675	628
Matematisk-naturvetenskaplig	751 (42)	768	627	554
Totalt	2 135 (49)	2 224 (48)	1 927 (47)	1 753 (46)

Tabell 40: Aktiva forskarstuderande höstterminerna 1996-1999. Andelen kvinnor redovisas inom parentes.

Fördelningen av doktorander mellan fakulteterna är, med undantag för den juridiska fakulteten, förhållandevis jämn. Detta framgår av nedanstående diagram, som också tydligt visar att naturvetarnas andel av studentpopulationen är betydligt större på forskarutbildnings- än på grundutbildningsnivå.

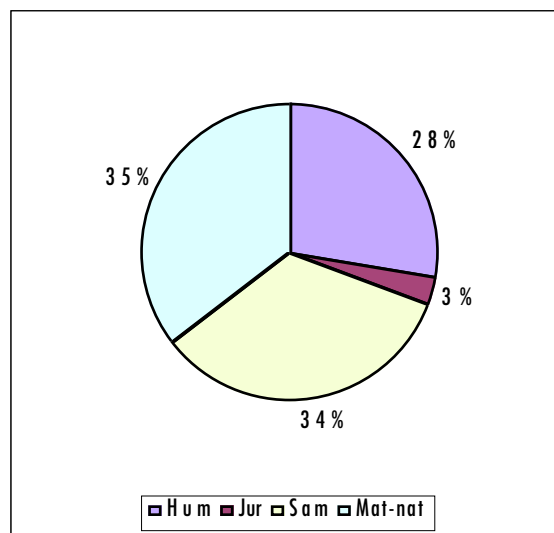

Diagram 3: Fördelning av aktiva forskarstuderande på fakulteter budgetåret 1999.

Könsfördelning

Av tabell 40 ovan framgår att könsfördelningen bland de aktiva doktoranderna är förhållandevis jämn samt att andelen kvinnor på forskarutbildningen ökar. Den totala andelen kvinnor 1999 var 49 procent. Förhållandena skiljer sig dock mellan fakulteterna.

Vid den humanistiska fakulteten har de flesta institutioner redan en förhållandevis jämn fördelning. Situationen vid många språkinstitutioner är dock fortfarande den att kvinnorna överväger. Kvinnorna dominerar också kraftigt i rekryteringsunderlaget. Inom den juridiska fakulteten är jämställdhetssituationen avseende rekrytering till forskarutbildningen god. Vad gäller redan aktiva doktorander bör framhållas att majoriteten av de anställda doktoranderna är kvinnor. Vid den samhällsvetenskapliga fakulteten är könsfördelningen jämn som helhet och vid de flesta institutioner, både vad gäller nyantagna doktorander och aktiva doktorander. Andelen kvinnliga forskarstudenter är lägst inom den matematisk-naturvetenskapliga fakulteten, nämligen 42 procent. Den andelen förefaller dock öka. Dessutom var andelen kvinnor som antogs vid matematisk-naturvetenskapliga fakulteten 1998 så hög som 52 procent och 50 procent under 1999 vilket antyder att en utjämning är på väg.

Även om jämställdhetssituationen rent numerärt kan betraktas som god bedrivs ett kontinuerligt jämställdhetsarbete inom forskarutbildningen. Några exempel:

Vid den humanistiska fakulteten tas hänsyn till underrepresenterat kön vid tillsättning av doktorandtjänster samtidigt som flera institutioner uppmanar underrepresenterat kön att söka till forskarutbildning eller ledigblivna doktorandtjänster. Vid flera institutioner förekommer interna institutionsnätverk för kvinnliga doktorander och särskilda informationsträffar för kvinnliga studenter.

Även vid den samhällsvetenskapliga fakulteten uppmanar flera institutioner kvinnliga studenter att söka till forskarutbildningen. Kriminologiska institutionen har inrättat ett särskilt seminarium för kvinnor och företagsekonomiska institutionen har ett särskilt jämställdhetsprogram som bl a uppmärksammar handledningen av kvinnliga

doktorander och uppmanar dem att söka externa forskningsmedel och att delta i konferenser.

Jämställdhetsarbetet utsträcker sig främst till de institutioner där kvinnor är underrepresenterade. Vid en del institutioner är andelen män bland de registrerade doktoranderna låg och ännu lägre bland de sökande. Dessa institutioner har dock inte vidtagit några särskilda åtgärder för att rekrytera fler män.

Åldersfördelning

Åldersfördelningen bland aktiva doktorander framgår av nedanstående tabell.

Fakultet	Ht 1999			Ht 1998		
	-29 (%)	30-39 (%)	40- (%)	-29 (%)	30-39 (%)	40- (%)
Humanistisk	15	39	46	17	39	44
Juridisk	10	66	24	14	59	27
Samhällsvetenskaplig	16	39	45	15	39	46
Matematisk-naturvetenskaplig	47	44	9	46	43	11
Totalt	25	38	37	26	41	33
- ht 1997	27	40	33			

Tabell 41: Åldersfördelning i procent bland aktiva forskarstudenter höstterminerna 1999 och 1998 med jämförelsetal för 1997.

Liksom fallet var med nyantagna doktorander är den matematisk-naturvetenskapliga fakultetens forskarstudenter yngre än doktoranderna inom de andra fakulteterna. Äldst är doktoranderna inom den humanistiska och den samhällsvetenskapliga fakulteten. Åldersfördelningen inom doktorandkåren är förhållandevis stabil och inga påtagliga förändringar har skett de senaste åren.

Studiefinansiering

I regleringsbrevet anges årligen en viss summa av forskningsanslagen som skall användas för studie-

finansiering. 1999 var denna summa 74 370 tkr för det humanistisk-samhällsvetenskapliga vetenskapsområdet och 66 951 tkr för det naturvetenskapliga. Dessa belopp utgör tillsammans knappt 18 procent av de reguljära forskningsanslagen. I tabellen nedan visas hur stor andel av de aktiva doktoranderna som har studiefinansiering i form av utbildningsbidrag eller doktorandanställning.

Fakultet	Andel doktorander finansierade med anställning eller utbildningsbidrag (%)		
	Ht 1999	Ht 1998	Ht 1997
Humanistisk	27 (53)	27	24
- anst. som doktorand	27 (53)	27	23
- utbildningsbidrag	0,5 (50)	0,5	1
Juridisk	37 (56)	34	37
- anst. som doktorand	37 (56)	34	37
- utbildningsbidrag	0 (-)	-	-
Samhällsvetenskaplig	27 (44)	27	25
- anst. som doktorand	21 (44)	19	19
- utbildningsbidrag	6 (45)	8	6
Matematisk-naturvetenskaplig	51 (44)	63	62
- anst. som doktorand	33 (40)	42	43
- utbildningsbidrag	18 (51)	21	19
Samtliga fakulteter	37 (46)	40	37
- anst. som doktorand	28 (45)	30	29
- utbildningsbidrag	9 (49)	10	8

Tabell 42: Andelen aktiva forskarstuderande höstterminen 1999 med studiefinansiering genom anställning som doktorand eller med utbildningsbidrag med jämförelsetal för 1998 och 1997. Andelen kvinnor redovisas inom parentes.

Av tabellen framgår att långt ifrån alla forskarstuderande är finansierade med doktorandanställning eller utbildningsbidrag, inte ens inom den matematisk-naturvetenskapliga fakulteten. Där förefaller andelen doktorander med sådan försörjning snarare ha sjunkit. Bland samhällsvetare och humanister är läget i stort sett oförändrat medan andelen ökat något inom den juridiska fakulteten. Siffrorna är dock inte helt säkra. Tillgänglig SCB-statistik pekar på att den siffra som här anges för den matematisk-naturvetenskapliga fakulteten

(dvs 51 procent) är avsevärt högre och ligger mellan 75 och 80 procent.

Andelen kvinnor med utbildningsbidrag var 49 procent 1999, vilket är en ökning i förhållande till 1998 då andelen var 41 procent. Skillnaderna mellan fakulteterna vad gäller utbildningsbidragens fördelning mellan könen är inte påtaglig; andelen kvinnliga doktorander med utbildningsbidrag varierar mellan 45 och 51 procent inom de fakulteter som delar ut bidrag.

Andelen kvinnliga forskarstuderande med doktorandanställning uppgick 1999 till 45 procent. Strävan att jämna ut könsfördelningen i samband med anställning av doktorander ingår som en naturlig del av institutionernas jämställdhetsarbete och bevakas kontinuerligt på alla håll – även på de många institutioner där könsfördelningen är jämn.

Studietid

Enligt den senast tillgängliga studiestatistiken för forskarutbildningen (läsåret 1997/98) är studietiden ungefär densamma som tidigare, även om den tenderar att minska något. Nettostudietiden för dem som avslutade sin forskarutbildning läsåret 1996/97 var 10,5 terminer medan den 1997/98 var 10,2 terminer. Det är möjligt att denna minskning är slumpmässigt betingad, men samtidigt förefaller det rimligt att studietiderna minskar med de ansträngningar som görs idag för att påskynda studiegången på forskarutbildningsnivå. Statistiken visar att män har en något kortare snittstudietid än kvinnor. Dessutom är skillnaderna i studietid mellan fakulteterna påtagliga: det skiljer 2,5 år i studietid mellan den matematisk-naturvetenskapliga och den humanistiska fakulteten.

Fakultet	1997/98			1996/97			Hum	Jur	Sam	Mat-nat	
	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt					
Humanistisk	11,5	14,2	12,0	11,5	13,1	13,0	Doktorsexamina	28	1	58	86
Juridisk	13,0	—*	11,6	11,2	13,2	12,2	andel kvinnor (%)	57	100	45	44
Samhällsvetenskaplig	10,8	11,1	10,8	11,8	12,5	11,8	andel över 39 år (%)	79	100	52	13
Matematisk-naturvetenskaplig	9,0	10,6	9,5	9,3	9,8	9,7	totalt 1999	173			
Totalt	10,0	10,7	10,2	10,0	11,1	10,5	1998	196			
1995/96	11,0	11,6	11,0				1997	143			
							1995/96*	141			
							Licentiatexamina	4	0	21	57
							andel kvinnor (%)	50	—	33	33
							andel över 39 år (%)	50	—	57	11

Tabell 43: Genomsnittlig nettostudietid (antal terminer) för dem som tog ut doktorsexamina läsåret 1997/98 och 1996/97 med jämförelsetal för läsåret 1995/96 (*uppgift saknas). Siffrorna är baserade på statistik från SCB (U 21 SM 9901).

Avlagda examina

Av tabellen nedan framgår att antalet forskarexamina minskade 1999 i förhållande till föregående år. Sett till doktorsexamina är minskningen särskilt tydlig inom den humanistiska (32 procent) och den juridiska (80 procent) fakulteten, även om minskningen i absoluta tal är liten i det senare fallet.

Det sammanlagda antalet doktorsexamina perioden 1997-1999 uppgick till 512 varav 269 inom det humanistisk-samhällsvetenskapliga vetenskapsområdet och 243 inom det naturvetenskapliga. Antalet licentiatexamina uppgick till 275 varav 95 inom det humanistisk-samhällsvetenskapliga vetenskapsområdet och 180 inom det naturvetenskapliga.

Samtliga	82			
1998	107			
1997	86			
1995/96*	72			
Fakultetsanslaget i relation till antalet doktorsexamina (tkr)	5 722	29 577	3 045	5 293
Fakultetsanslaget i relation till antalet licentiatexamina (tkr)	40 053	—	8 411	7 987
Antalet nyantagna i relation till antalet doktorsexamina	1,18	9	1,45	1,59
Humanistisk-samhällsvetenskapliga vetenskapsområdet**		298		
Naturvetenskapliga vetenskapsområdet**		302,5		
Sammanlagt antal examina 1997-1999**		600,5		

Tabell 44: Antal doktorsexamina respektive licentiatexamina med procentuell andel kvinnor och examinerade äldre än 39 år samt examination i relation till fakultetsanslag och antal nyantagna doktorander. Märk väl att relationen mellan anslagsmedel/antal nyantagna å ena sidan och antal examina å den andra kan bli missvisande när få examina tagits ut. Med fakultetsanslag avses 1999 detsamma som budgeterat anslag inklusive lokalmedel. 1998 användes de ramanslag som angavs i regleringsbrevet vari medel för lokaler ej ingick. Av det skälet är snittsiffrorna för 1999 högre än för 1998. *Motsvarar läsår **Korrigerade siffror: totalsiffran för sammanlagt antal examina räknas på följande vis: doktorsexamen = 1 poäng, licentiatexamen = 0,5 poäng, doktorsexamen av person som redan tagit licentiatexamen = 0,5 poäng.

Utvecklingsarbete

Forskarutbildningen har i relativt stor utsträckning påverkats av den nya forskarutbildningsreformen från april 1998. Den mest omedelbara effekten är att nyrekryteringen till forskarutbildningen drastiskt har minskat, företrädesvis pga finansieringskravet. Minskningen begränsar sig i huvudsak till den humanistiska och den samhällsvetenskapliga fakulteten men är allvarlig eftersom den på sikt troligen kommer leda till att statsmakternas examinationsmål för forskarutbildningen inte kan nås.

Reformen har inte haft samma betydelse inom den juridiska och den naturvetenskapliga fakulteten. Redan 1993 stramades principerna för antagning till forskarutbildning upp inom den juridiska fakulteten. En mjuktillämpning av reglerna om finansieringskrav började redan före april 1998 och reformen innebar därför inte någon radikalare förändring för juristernas del. För de allra flesta institutioner inom den matematisk-naturvetenskapliga fakulteten har de nya reglerna inte heller haft någon egentlig effekt, eftersom institutionerna tidigare haft interna regelverk som i stort sett påmint om reglerna i reformen.

Av effekter utöver antagningen kan anges att de nya reglerna haft vissa positiva effekter i form av ett uppstramat antagningsförfarande och en förbättrad planering av utbildningen. Dessutom har reglerna tydliggjort kraven på doktorander, handledare och institutioner.

En viktig del av arbetet med forskarutbildningen är strävan att öka genomströmningen. En provkarta av åtgärder som genomförs i detta syfte kan anges. Flera fakulteter pekar på upprättandet av individuella studieplaner som ett sätt att driva på examinationsfrekvensen. Studieplanerna kan ses som ett verktyg för att skapa en mer välplanerad och sammanhållen studiegång. Nära besläktad med denna åtgärd är strävan att uppmuntra doktoranderna att på ett tidigare stadium formulera ämnen och att sätta upp tydligare krav på etappmål och delprestationer, ibland i form av licentiatexamen. Detta kan ibland kombineras med ekonomiska incitament såsom inom den matematisk-naturvetenskapliga fakulteten där färdiga doktorander lockas med en intern sk postdoktorsanställning. Denna tilldelas de dok-

torander som blir färdiga med sin doktorsexamen på kortare tid än 48 heltidsmånader räknat från antagningsdatum. Idag försiggår dessutom ett mer målmedvetet arbete inom samtliga fakulteter med att förbättra kvaliteten på handledningen: seminarieverksamhet, allmänna träffar och utbildning är ofta förekommande metoder att utbilda, stimulera och medvetandegöra handledare.

Regleringsbrevets målangivelser – forskarutbildning

Examensmålet för treårsperioden 1997-1999 är enligt regleringsbrevet 267 examina för det humanistisk-samhällsvetenskapliga vetenskapsområdet och 289 examina för det naturvetenskapliga vetenskapsområdet.

Antalet examina under samma period uppgick inom det humanistisk-samhällsvetenskapliga vetenskapsområdet till 298 och inom det naturvetenskapliga till 302,5. Det innebär att universitetet har nått sitt mål för forskarexamina.

Forskning

Forskningsprofilen

Humanistiska fakulteten

Vid den humanistiska fakulteten finns en profilering mot samtiden – modern social och politisk historia, 1900-talets svenska och internationella idéhistoria, den lyriska modernismen, den europeiska filosofins historia under 1900-talet, nya medier (filmvetenskap och JMK), studiet av populärmusik, postkolonial litteratur mm. Fakulteten har emellertid också tyngd och styrka i sin forskning kring äldre skeden – arkeologi inom såväl arkeologiska institutionen som institutionen för antikens kultur och samhällsliv, medeltidsforskning, musikhistorisk, religionshistorisk, idéhistorisk forskning etc.

På språksidan finns också en stark inriktning mot modern lingvistik och det synkrona studiet av dagens språk – typologisk och areal lingvistik, korpuslingvistik, tal- och interaktionsforskning, diskurs- och textlingvistik, andraspråksinläring mm. På några håll (slaviska språk, klassiska språk, italienska) finns också en inriktning mot äldre skeden – språkhistoria och/eller traditionell filologi och textutgivning samt äldre litteratur.

Ett sociologiskt eller uppfattningsperspektiv används inom flera av de historisk-estetiska vetenskaperna. Genusperspektiv anläggs i ökande utsträckning inom många ämnen inom fakultetens båda sektioner. Centrum för kvinnoforskning har därvidlag en förmedlande funktion. Ett annat aktuellt perspektiv är det postkoloniala som också återfinns vid flera institutioner.

Strindbergforskningen, idrottshistoria, stads- historia, teckenspråk, svenska som andraspråk för döva, östasienstudier är andra exempel på profilområden inom den humanistiska forskningen vid Stockholms universitet.

Flera ämnen är till sin karaktär tvärvetenskapliga. Hit hör filosofiämnen med starka forskningsområden som logik med matematikens filosofi, språkfilosofi, värdeteori, normativ moral- filosofi, beslutsfilosofi med riskfilosofi och vetenskapsteori (särskilt fysik, kemi och humaniora). Forskningen vid institutionen för lingvistik är på likartat sätt övergripande. Där bedrivs också

forskning, särskilt inom fonetik och datorlingvistik, med natur-, teknik- och beteendevetenskapliga inslag. Den arkeologiska forskningen involverar biologi, kvartärgeologi, kulturgeografi, kemi, historia och konsthistoria. Forskningen inom etnologi, historia, antikens kultur och samhällsliv och vid Centrum för tvåspråkighetsforskning och Centrum för barnkulturforskning karakteriseras också av tvärvetenskaplighet, men det finns också mer eller mindre starka tvärvetenskapliga inslag inom t ex nordiska språk, litteraturvetenskap och teatervetenskap.

En tydlig tendens inom i första hand den språkvetenskapliga sektionen är ökningen av forskning i skärningen mellan språk, kultur och samhälle. Vid fakulteten är detta särskilt tydligt inom institutionen för orientaliska språk (inklusive Centrum för Stillahavsasiestudier) och institutionen för baltiska studier. Denna typ av forskning är också aktuell vid Latinamerikainstitutet. Men även inom andra språkinstitutioner (t ex engelska, finska, tyska/nederländska och slaviska språk) bedrivs alltmer forskning av detta slag – ibland under benämningen ”cultural studies”.

Tvärvetenskapliga ansatser i form av etablerad samverkan mellan institutioner inom fakulteten förekommer också. Medeltidsseminariet engagerar forskare från flera områden – bl a historia, konstvetenskap, klassiska språk, nordiska språk, arkeologi och kulturgeografi. Inom projektet Mening och tolkning verkar litteraturvetare, konstvetare, filosofer och språkvetare tillsammans. Språkämnen har sedan en tid gemensamma litterära seminarier på forskarnivå.

Inom fakulteten förekommer en hel del forskningssamarbete med andra lärosäten. Ett exempel är metaforseminarierna med såväl forskarstuderande som seniora forskare från Stockholm, Uppsala, Göteborg och Linköping. I det av Riksbankens kulturvetenskapliga fond finansierade översättnings- och tolkningsprogrammet ingår sammanlagt 24 projekt från de språkvetenskapliga sektionerna vid universiteten i Stockholm och Uppsala. Projektet Litteraturen i världsperspektiv, finansierat av HSFR, engagerar forskare inom orientalistik och litteraturvetenskap vid alla svenska lärosäten där något av ämnena förekommer samt vid universitetet i Oslo. I de sk FAS-seminarierna (forskning om andraspråk) deltar,

förutom forskare från fakultetens alla språkinstitutioner, olika inbjudna internationellt framstående, utländska forskare.

Flera exempel på samarbete mellan lärosäten inom mer specifika forskningsprojekt finns också. Vid filmvetenskapliga institutionen samarbetar man med KTH kring nya media. I ett riksomfattande projekt inom fonetisk dialektologi samarbetar fonetiker och nordister från flera lärosäten. Fonetikerna samarbetar för övrigt i flera sammanhang med KTH och Karolinska institutet (KI).

Juridiska fakulteten

Fakulteten har betydande bredd i sin forskning. Den spänner från ren rättsteori inom t ex allmän rättslära till dagsaktuella frågor om finansiella instrument, immateriellt rättsskydd, normprövningsrätt och hantering av rättsförfaranden i elektroniskt format. Bredden innebär mångsidighet och möjligheter till korsbefruktande kontakter mellan olika forskningsområden. Den svarar mot fakultetens ambitioner när det gäller att kunna erbjuda en alltmer differentierad rättsutbildning, både som grundutbildning och som fortbildning och kombinationsutbildningar i samverkan med andra fakulteter.

Även om bredden är eftersträvad och flertalet av fakultetens forskningsområden håller en hög standard i nationellt och internationellt perspektiv finns det anledning att nämna att fakulteten gett sitt konsekventa stöd åt utvecklingen av flera profilområden. Det äldsta av dessa är immaterialrätten. Av senare datum är marknadsrätten, europarätten och rättsinformatiken. Också fastighetsrätten har, bl a genom samverkan med KTH, en framträdande plats. Fakulteten har landets enda professorer i europeisk integrationsrätt och i rättsinformatik. Magisterprogram finns inom flera av profilområdena och även speciella forskarnätverk med internationell samverkan.

Utöver dessa profilområden håller flera andra forskningsområden vid fakulteten en hög internationell klass, t.ex. arbetsrätt, bolags- och värdepappersrätt, folkrätt, försäkringsrätt, skatterätt och straffrätt. Försäkringsrätten har en unik, egen specialprofessur. Ett område där fakulteten traditionellt varit stark men som kommer utvecklas

ytterligare är den kommersiella rätten. Det skall ske genom en fakultetsintern samverkan mellan olika discipliner, inte bara inom civilrätten utan också utanför denna. Enligt planen skall ett Stockholm Center for Commercial Law bildas med kombinerade insatser av externa intressenter och fakulteten. För studier av östeuropeisk rätt har fakulteten sedan några år tillbaka en särskild samverkansgrupp vars arbete lagt grunden för kommande insatser.

Samhällsvetenskapliga fakulteten

Vid den samhällsvetenskapliga fakulteten finns förutom de traditionella samhällsvetenskapliga ämnena tre riksunika ämnen, nämligen internationell pedagogik, kriminologi och demografi.

Fakultetens forskning behandlar frågeställningar inom ett brett fält: från studier av individen, familjen, arbetsgruppen, kommunen och landet till jämförelser mellan stater och kontinenter. Angreppssättet är ofta mångvetenskapligt och sker dels i form av samarbete mellan institutioner inom eller utanför fakulteten, dels inom av fakulteten särskilt inrättade institut och centra.

Problem som diskriminering, segregering och rasism studeras ur olika aspekter vid Centrum för invandringsforskning (CEIFO), Institutet för social forskning (SOFI) samt kriminologiska och pedagogiska institutionerna. På motsvarande sätt belyses alkohol- och drogmissbruk av flera institutioner (socialt arbete, sociologi, psykologi och kriminologi) samt av det relativt nyinrättade Centrum för socialvetenskaplig alkohol- och drogforskning (SORAD).

Ekonomiska förhållanden belyses i ett stort antal forskningsprojekt som bl a behandlar historisk konsumtion, distribution och handel, imaginära organisationer, internationella företagsstrategier, konst och företagande, naturekonomi, riskforskning, tjänsteforskning och relationsmarknadsföring, varumärkesforskning, penningpolitikens utformning samt konsekvenserna av EMU:s tillkomst.

Projekt om arbetsmarknad och arbetsmarknadspolitik bedrivs vid de två instituten för social forskning (SOFI) och internationell ekonomi (IEES). Olika aspekter på arbetet och arbetslivet

studeras vid de psykologiska, pedagogiska och sociologiska institutionerna.

Barn och ungdomar och deras uppväxtvillkor studeras vid många av fakultetens institutioner. Den forskning som bedrivs i anslutning till den tvärvetenskapliga samhällsplanerarlinjen återfinns såväl inom (kulturgeografi, nationalekonomi, sociologi, statistik och statsvetenskap) som utom (naturgeografi, etnologi och konstvetenskap) fakulteten.

Andra exempel på aktuell forskning inom fakulteten är utbildningens roll för demokratiseringen i världen (internationell pedagogik), interaktiva inlärningsmiljöer, t ex i distansutbildning (data- och systemvetenskap), framväxten och utvecklingen av den moderna familjen, t ex bildandet och upplösandet av samboförhållanden (demografi), övervakning av kulturlandskapet med hjälp av satellitdata (tvärvetenskapligt projekt vid kulturgeografi), förändringsprocesser på landsbygden i tredje världen (socialantropologi), demokrati och byråkrati (Stockholms centrum för forskning om offentlig sektor, SCOORE), klassificerings- och klustringsmetodik (statistiska institutionen).

Avslutningsvis bör framhållas att genusperspektivet givits en allt mer framträdande roll vid fakultetens institutioner, institut och centra. Här förekommer både en profilering av genusforskningen inom disciplinerna (främst statsvetenskap) samt mångvetenskapliga forskningsprogram. Vid fakulteten finns två professurer med uttalad genusinriktning och också en forskarskola i jämförande genusstudier, som sedan 1995 haft kurser med totalt ca 300 doktorander.

Den samhällsvetenskapliga fakultetens forskningssamarbete är av olika skäl särskilt omfattande med Lärarhögskolan i Stockholm och Södertörns högskola (fakulteten ansvarar för deras forskarutbildning), Karolinska institutet (forskningssamarbete med psykologi, socialt arbete och sociologi), KTH (forskningssamarbete med institutionerna för data- och systemvetenskap, pedagogik, kulturgeografi och psykologi), Handelshögskolan (nationalekonomi och SCORE) samt Uppsala universitet (nationalekonomi, SOFI och SCORE).

Fakultetens institutioner deltar i bilaterala forskningssamarbeten som oftast bygger på

forskarnas egna nätverk, i EU:s forskningsprogram (främst inom ramprogrammen), olika nordiska forskningssamarbeten samt en rad Östersjösamarbeten. Ämnesspecifika sammanslutningar, i vilka forskare från fakulteten är aktiva, finns på såväl europeisk som global basis.

Matematisk-naturvetenskapliga fakulteten

Den matematisk-naturvetenskapliga fakulteten vid Stockholms universitet spänner med sina fyra sektioner över naturvetenskapens alla huvudområden. Fakulteten uppvisar stor dynamik genom satsningar på nya forskningsområden och har målmedvetet understött den snabba vetenskapliga utvecklingen mot ökande ämnes- och sektionsövergripande forskning, en tendens som varit särskilt tydlig inom de molekylära livsvetenskaperna och naturresurs- och miljöforskningen. Nedan ges en kortfattad beskrivning av fakultetens forskningsprofiler redovisade sektionsvis:

Inom den biologiska sektionen ligger forskningens tyngdpunkt dels på organismers molekylära biologi och molekylära livsvetenskaper, dels på deras samspel med varandra och miljön eller ekologin i vid bemärkelse. Centrala frågor inom de molekylära livsvetenskaperna är DNA-syntes, gens organisation, uttryck och kontroll hos virus, bakterier och högre organismer, samt effekter av miljöfaktorer på arvsmassan. Vidare studeras de signaler som styr celler och hela organismers aktiviteter och energiförsörjning, och omvandlingen av kemisk energi till rörelser i celler samt immunologi.

Den snabba utvecklingen inom den biologiska forskningen utgår från detaljerad kunskap om arvsmassan i ett stort antal organismer, och drivs av tekniska framsteg som gör det möjligt att analysera både centrala biologiska processer och komplexa samband på ett sätt som inte tidigare varit möjligt, från molekylär till ekologisk nivå. Ekologisk forskning bedrivs på djur, växter och bakterier, i hav, sjö och på land. Hur djurs och växters egenskaper uppstår och hur påverkan mellan konkurrenter, konsumenter och födoorganismer tar sig uttryck i ekosystem och biogeokemiska kretslopp utforskas både i sina evolutionära grundvalar och till sina kemiska och biologiska

mekanismer. Ekosystemens nyttjande och betydelse för samhället analyseras, liksom hur de störs av exploatering och miljögifter. Östersjöforskning är en annan specialitet.

De geovetenskapliga institutionerna vid Stockholms universitet bidrar framgångsrikt till kunskapsuppbyggnaden om Jorden och dess miljöhistoriska utveckling, dess materialcykler och de processer som skapat den hittillsvarande utvecklingen. Studier av hur den naturliga miljön påverkas genom människans ingrepp på såväl lokal som regional och global nivå är viktiga inslag i forskningen.

Beskrivningen av Jorden och dess utveckling förutsätter analys av olika naturfenomens geografiska utbredningsmönster och samband samt provtagning, analys och tolkning av informationsinnehållet i alla naturligt förekommande material. I forskningen utnyttjas moderna dateringsmetoder för att fastställa tidsskalan för de många gånger långsamma processerna. Geokemi, klimatutveckling, glaciologi/polarforskning, geomorfologi, geoinformatik/fjärranalys, studier av Östersjöns geosfärsdynamik, miljöhistoria och ekologisk geografi samt övrig miljörelaterad forskning är profilområden inom sektionens forskning.

Inom den kemiska sektionen har man under nittioalet lyckats mycket bra med sina rekryteringar på professorsnivån, vilket har lett till en betydande förnyelse av den kemiska forskningen. Den bedrivs idag på en bred front, ofta i samarbete mellan olika institutioner.

På den kemiska sidan av området molekylära livsvetenskaper är framförallt studier med anknytning till biologiska membran och till levande organismers energiomsättning stora och viktiga forskningsfält. Inom det nya forskningsområdet bioinformatik (användning av den moderna IT-tekniken för lösning av biologiska problem) har sektionen en unik ställning inom landet. Inom den organiska kemin är studier av reaktioner katalyserade av övergångsmetaller ett styrkeområde av färskt datum medan kolhydratkemin, där man studerar syntetiska såväl som naturligt förekommande enkla och sammansatta sockerarter, har en lång tradition vid universitetet. Kärnmagnetisk resonans (NMR) är en spektroskopisk teknik där kemisterna vid universitetet har en mycket hög tvärvetenskaplig kompetens, inom både metodo-

logisk utveckling och avancerade tillämpningar. Bestämning av molekylstrukturer med röntgendiffraktion är ett annat styrkeområde, med tillämpningar inom främst biokemin och den oorganiska kemin. Den oorganiska kemin är centrerad kring fasta ämnen och deras egenskaper, inklusive framställning och karakterisering av teknologiskt intressanta material (materialkemi). Ett annat starkt område med stor praktisk betydelse är miljökemi och arbetsmiljökemi.

Den matematisk-fysiska sektionen har i flertalet ämnen en utpräglad grundforskningskaraktär. Mycket av den vetenskapliga utvecklingen sker i gränsområdena mellan olika ämnesinriktningar. Den tillämpade matematiska forskningen har utvecklats särskilt mot finansiell matematik och biomatematik. Inom den matematiska statistiken har en kraftig satsning skett på samarbete med medicin och genetik. Inom fysiken bedrivs experimentell och teoretisk grundforskning om atomer och deras elementära beståndsdelar och om atomer sammansatta till molekyler. Forskningen sker till stor del i olika nationella och internationella samarbeten, med anknytning till Manne Siegbahnlaboratoriet i Stockholm och till CERN i Geneve. En stark satsning görs inom meteorologin på att modellera det globala klimatsystemet. Den kemiska meteorologin bidrar till förståelsen av växthuseffekten, ozonskiktets uttunning och försurningen. Inom astronomin görs nya satsningar när det gäller galaxer och planetsystem kring andra stjärnor än solen. Medicinsk strålningsfysik förenar grundläggande fysikalisk och biologisk forskning med medicinska tillämpningar inom bl a onkologi och tumörbiologi. Forskningen inom datalogi, numerisk analys och människa-datorinteraktion bedrivs i samarbete med KTH och i nära kontakt med näringslivet.

Vid fakultetens olika sektioner förekommer ett omfattande forskningssamarbete med flera andra lärosäten. Fakulteten samverkar med KTH i bygandet av Fysikcentrum (se nedan), i det nyligen etablerade centret för bioinformatik samt vid Centrum för geoinformatik och Teknikhöjden. Vid institutionen för numerisk analys och datalogi, KTH, bedrivs såväl grundutbildning som forskarutbildning för fakultetens räkning. Där avser fakulteten inrätta en ny gemensam professur. Fakulteten samverkar vidare med KI och KTH i en

av Stiftelsen för strategisk forskning finansierad biomedicinsk forskarskola. Grund- och forskarutbildning inom medicinsk strålningsfysik ges på fakultetens uppdrag av institutionen för medicinsk strålningsfysik vid KI. Fakulteten har vid uppbyggnaden av Södertörns högskola givit stöd vid etablering av naturvetenskapliga utbildningar samt inom forskarutbildning i kemi och biologi. Inom det systemekologiska området sker samverkan med Högskolan i Kalmar. Institutionen för biokemi samarbetar inom grundutbildning och forskning med Växjö universitet. I detta sammanhang bör också nämnas Manne Siegbahnlaboratoriet (MSL) som är en av Sveriges fyra nationella forskningsanläggningar med driften finansierad av NFR och med Stockholms universitet som värd. Laboratoriet, som är en mötesplats för både svenska och utländska forskare, har en i flera avseenden världsunik utrustning för precisionsstudier inom grundläggande atom- och molekylfysik.

Särskilda forskningsområden

Enligt regleringsbrevet skall vissa särskilda forskningsområden redovisas.

Svenska som andraspråk för döva

En professur i svenska som andraspråk för döva inrättades vid institutionen för nordiska språk under 1998 och tillsattes i slutet av det året. 1999 är alltså det första året som verksamheten inom detta forskningsområde har varit i full gång.

Under verksamhetsåret har arbetet främst varit inriktat mot fortsatt uppbyggnad av ämnet Svenska som andraspråk för döva, i första hand som grundutbildningsämne men med sikte på en fortsättning på högre nivå. Under läsåret 1998/99 kunde den första kursen ges på C-nivå i ämnet. En kurs på D-nivå har tagits fram och kommer att ges med start vårterminen 2000. Därmed är ämnet nu helt utbyggt för döva studerande fram till forskarutbildningsnivå och avsikten är att senare inrätta det som ett självständigt forskarutbildningsämne. Möjligheter för hörande att studera

ämnet, både på grund- och forskarutbildningsnivå, måste också skapas.

En annan väsentlig del av uppbyggnadsarbetet har gällt frågor kring kompetensutveckling av specialskolans personal liksom kring samverkansformer för forskningsanknutet utvecklingsarbete i skolorna. Under året avslutades en längre fortbildningskurs som getts för lärare i samverkan med fyra av landets specialskolor för döva/gravt hörselskadade, och en inventering av skolornas fortsatta önskemål och behov har påbörjats.

Den internationella efterfrågan på forskningen inom området har, i likhet med tidigare år, varit mycket stor. Allt fler länder har börjat acceptera dövas teckenspråk och man är därmed också intresserad av den svenska, tvåspråkiga dövundervisningen och forskningen kring denna. Under året har närmare samverkan ägt rum med forskare och undervisningsansvariga från framför allt Brasilien, Colombia, Sydafrika och USA. Bland europeiska länder kan särskilt Cypern, England och Portugal nämnas.

Innehavaren av den professur som inrättades i ämnet under 1998 har fullgjort heltidstjänstgöring med undervisningsdelen förlagd till grundutbildningen. Utöver denna tjänst har medel satts av för doktorandtjänstgöring (motsv) och härav har sammanlagt 9 månader heltid kunnat utnyttjas. Den totala kostnaden (lönekostnader, drift, lokaler mm) uppgick till 982 tkr.

Centrum för kvinnoforskning

Verksamheten vid Centrum för kvinnoforskning består av:

- undervisning i genusvetenskap på grundutbildningsnivå
- undervisning och annan verksamhet i genusvetenskap på forskarutbildningsnivå
- verksamhet som syftar till att främja kvinno- och genusvetenskap vid Stockholms universitets alla institutioner
- svenskt, nordiskt och internationellt samarbete för att utveckla kvinno- och genusvetenskapen som disciplin och forskningsområde

Under 1999 pågick ett forskarseminarium med bidrag från Centrums forskare och doktorander samt ett öppet seminarium som på vårterminen hade som tema "I dialog med biologin" och på höstterminen "Biografisk/livshistorisk forskning". Två fempoängs forskarutbildningskurser gavs under året. Under 1999 gavs dessutom för första gången samtliga tre kurser inom grundutbildningen: grundkurs, fortsättningskurs och påbyggnads-kurs.

Informationsverksamheten vid Centrum är koncentrerad till den elektroniska diskussionslista som upprättades under 1998 och som för närvarande har 243 prenumeranter. Sedan maj 1998 finns även en aktuell hemsida, som är under kontinuerlig utveckling (www.kvinfo.su.se). Nyhetsbladet Kvinnor* Forskning ges dessutom ut i pappersform med fyra nummer om året i samarbete med föreningen Forum för kvinnliga forskare och kvinnoforskning vid Stockholms universitet.

Biblioteket är öppet för utlån till studenter och forskare vid hela universitetet. Centrum deltar aktivt i det nationella nätverket för samtliga centra och fora för kvinnoforskning i Sverige, vilket sedan 1998 koordineras av det Nationella sekretariatet för genusforskning i Göteborg. Centrum medverkar i en arbetsgrupp för webredaktörer inom kvinno-genusforskningsområdet i Norden vilken bildades under året. Fem av Centrums medarbetare deltog i den internationella konferensen Women's Worlds, som ägde rum i Tromsø. Centrum är en aktiv medlem i det europeiska nätverk ATHENA, som delfinansieras som ett tematiskt nätverk av EU. Nätverkets syfte är att skapa ett europeiskt läromedel på grundnivå inom kvinno-genusforskningsområdet, och att utveckla IT-användning inom undervisningen.

Den fasta personalen vid Centrum bestod under 1999 av en föreståndare som arbetade halvtid inom ramen för ett ordinarie heltidslektorat samt av en vikarierande universitetslektor (halvtid) och en administratör (heltid). Utöver dessa personer deltar timanställda från andra institutioner, forskare med externa anslag, doktorander och studenter med arbetsplats vid Centrum i verksamheten. Tre personer har varit förordnade vid Centrum på projekt finansierade av Socialforskningsrådet och Rådet för arbetslivsforskning. Ytterligare två personer arbetar vid Centrum med finansiering

från Riksbankens Jubileumsfond och HSFR.

Centrum har under året haft en gästdoktorand från London School of Economics och en japansk gästforskare i familjesociologi. Kollegor från USA, Vitryssland, Japan och Tyskland har under året besökt Centrum. Kostnaden för Centrum för kvinnoforskning framgår av nedanstående tabell.

År	Kostnad (tkr)
1999	4 861
1998	4 234
1997	3 341
1996	3 924

Tabell 45: Totala kostnader för Centrum för kvinnoforskning 1996-1999.

Manne Siegbahn-laboratoriet

Manne Siegbahn-laboratoriet är avsett för precisionsstudier inom atom- och molekylfysik. Laboratoriet finansieras av NFR men har Stockholms universitet som värd. Kostnader för lokaler, el, vatten och värme samt lånekostnader för anläggningstillgångar bestrids av universitetet som också tillsätter laboratoriets styrelse.

Laboratoriet utnyttjas av svenska och utländska forskare och har i flera avseenden världsunik utrustning för i första hand grundläggande atom- och molekylfysikforskning. Verksamheten är baserad på utnyttjande av den sk CRYRING-anläggningen. CRYRING består av ett antal jonkällor för olika typer av atomära och molekylära joner. Strålar från dessa kan utnyttjas dels direkt för lågenergiexperiment, dels för injektion i en accelerations- och lagringsring, där bl a en sk elektronkylare ger möjligheter för studier av kollisioner mellan de lagrade jonerna och elektronerna. Genom utnyttjande av elektronkylarens unika egenskaper kan elektron-jon kollisioner studeras med unik precision.

Under 1999 har flera nya typer av experiment som ger nya vetenskapliga möjligheter kunnat påbörjas. Ett exempel är experiment där negativa joner lagras i ringen för studier av deras växelverkan med elektroner. Ett avancerat gas-jet strålmål för studier av dynamiken i snabba jon-atom kollisioner i ringen har också tagits i bruk.

Vid studier av sk rekombination (process där en jons laddning reduceras) när mycket högt laddade joner växelverkar med elektroner har resonanser för blyjoner kunnat identifieras vid extremt låga energier. Bl a har en resonans vid en energi nära 0,1 meV i Pb⁵³⁺ studerats och kunnat förklaras teoretiskt. Rotationsexcitationer i N₂⁺ har studerats genom Laser Inducerad Fluorescence (LIF). En teknik för studier av atomer i sk metastabila tillstånd har utvecklats under några år vid laboratoriet. Atomer lagrade i ringen kan exciteras selektivt till metastabila (långlivade) tillstånd genom optisk pumpning med hjälp av en laser. Studier av metastabila tillstånd är av stort intresse för grundläggande atomfysik och för tillämpningar som t ex atomära klockor och plasmadiagnostik.

Vid en workshop i november 1999 vid MSL diskuterades möjligheter för att utnyttja CRYRING eller andra anläggningar med utrustning för atom/molekyllkollisioner för studier i gränsområdet fysik-kemi-biologi.

Forskningens omfattning

Forskningen i personår

Av tabellen nedan framgår att forskningens omfattning vid Stockholms universitet mätt i personår uppgick till 1 705 under 1999. Det är en liten minskning i förhållande till 1998 då antalet personår var 1 799. Nästan hälften av antalet personår i forskningen utförs inom den matematisk-naturvetenskapliga fakulteten.

Fakultet	1999 Personår	Andel (%)
Humanistisk	271	16
Juridisk	47	3
Samhällsvetenskaplig	534	31
Matematisk- naturvetenskaplig	825	48
Övriga	28	2
Totalt 1999:	1 705	100
1998	1 799	
1997	1 555	
1995/96	1 681	

Tabell 46: Forskningsvolym mätt i personår budgetåret 1999 med jämförelsetal för tidigare år.

Rörlig resurs

Enligt regleringsbrevet skall högskolorna av anslagen för forskning och forskarutbildning avsätta medel, sk rörlig resurs för att ge främst lektorer möjlighet att bedriva forskning. Den rörliga resursens fördelning, användning och faktiska omfattning varierar.

Inom den humanistiska fakulteten har den del av rörlig resurs som används för att finansiera lektors och disputerade universitetsadjunkters forskning i princip varit oförändrad mellan 1998 och 1999. Resursen utlyses och söks varje år och ger innehavaren möjlighet till halvtidsforskning under en treårsperiod. En förutsättning för förlängning har varit att ämnesföreträdarna bedömt att innehavarens forskning lett till successiva resultat och att hans/hennes forskningsuppgift kan vara avslutad inom perioden eller i nära anslutning till periodens utgång. Antalet personer som 1999 åtnjöt medel ur den rörliga resursen vid den humanistiska fakulteten är 59.

För att kunna komma ifråga för rörlig resurs vid den juridiska fakulteten krävs att den sökande också har ansökt om externa medel. De kriterier som i övrigt används vid urvalet är dels projektens vetenskapliga kvalitet, dels omfattningen av de sökandes tidigare tilldelning av medel. Dessutom beaktas att vissa projekt bör kunna genomföras inom ramen för den sökandes anställning vid juridiska institutionen. Under 1999 har det, liksom föregående år, av ekonomiska skäl varit nödvändigt att hålla en låg nivå på tilldelningen av rörlig resurs. Vid juridiska fakulteten har två universitetslektorer beviljats 40 procent nedsättning av undervisningsskyldigheten för att beredas möjlighet till forskning.

Fördelningen av den rörliga resursen för lektors forskning inom den samhällsvetenskapliga fakulteten är delegerad till respektive institution. De krav som ställs för erhållande av rörlig resurs är vetenskaplig skicklighet samt att forskningsuppdraget är genomförbart och att det ligger inom ett relevant ämnesområde. Jämställdhetsaspekten och utförd forskning efter disputation är också bedömningskriterier. Sammanlagt 35 personer har under 1999 erhållit medel för forskning från den rörliga resursen. Fakultetsnämnden har

också fördelat medel centralt för lärarkompetensutveckling till sammanlagt 11 personer.

Inom den matematisk-naturvetenskapliga fakulteten finns motsvarande 38 lektorat för rörlig resurs och varje lektorat innehåller 75 procent forskning. Inom institutionerna fördelas forskningsandelen som regel på flera universitetslektorer, dvs ett antal lektorer kan forska 10-75 procent inom ramen för den rörliga resursen. Under 1999 har drygt 100 universitetslektorer åtnjutit nedsättning för forskning ur den rörliga resursen.

Professorer

Flera viktiga förändringar har skett beträffande professorskategorin på senare tid. En redovisning av inrättade och indragna professurer är inte längre aktuell eftersom det gamla tjänstebegreppet fallit bort. Vidare har antalet professorer vid Stockholms universitet ökat kraftigt som en följd av den nya högskoleförordningens regler om befordran till professor. Vid årsskiftet 1998/99 befordrades ett femtiotal biträdande professorer till professor. Antalet kommer att öka ytterligare i den mån de befordringsansökningar som nu är under behandling beviljas. Nedan redovisas universitetets nya professorer under 1999 fakultetsvis.

Humanistiska fakulteten

Hans Aili, latin
 Jan Anward, allmän språkvetenskap
 Monica Asztalos, latin
 Inge Bartning, franska
 Anders Berge, historia
 Göran Burenhult, arkeologi
 Kerstin Dahlbäck, litteraturvetenskap
 Jan Ekekrantz, medie- och kommunikationsvetenskap
 Olle Engstrand, fonetik
 Johan Falk, spanska
 Christina Florin, historia
 Johan Fornäs, medie- och kommunikationsvetenskap
 Mats Forsgren, franska

Lena Gerholm, etnologi
 Jan Glete, historia
 Björn Hammarberg, allmän språkvetenskap
 Sven Åke Heed, teatervetenskap
 Barbro Klein, etnologi
 Ulla-Britt Kotsinas, nordiska språk
 Holger Larsen, musikvetenskap
 Roland Lysell, litteraturvetenskap
 Gunnel Melchers, engelska
 Leonard Neuger, polska
 Maria Nikolajeva, litteraturvetenskap
 Magnus Röhl, litteraturvetenskap
 Jan Svanberg, konstvetenskap
 Gunnar Svensson, teoretisk filosofi
 Boel Westin, litteraturvetenskap
 Eleanor Wikborg, engelska

Juridiska fakulteten

Said Mahmoudi, internationell rätt
 Jan Rosén, civilrätt

Samhällsvetenskapliga fakulteten

Sören Bergström, företagsekonomi
 Björn Bjerke, företagsekonomi
 Sven-Åke Christianson, psykologi
 Holger Daun, internationell pedagogik
 Roland Granqvist, företagsekonomi
 Anders Gustavsson, pedagogik
 Ola Halldén, pedagogik
 Barbara Hobson, sociologi
 Hanns von Hofer, kriminologi
 Ulf Jansson, pedagogik
 Ulf Jonsson, ekonomisk historia
 Britt af Klinteberg, psykologi
 Anders Lange, invandringsforskning
 Arvid Löfberg, pedagogik
 Gunilla Preisler, psykologi
 Robin Room, socialvetenskaplig alkohol- och drogforskning
 Sten-Åke Stenberg, sociologi
 Mats Widgren, kulturgeografi
 Jan Wretman, statistik

Matematisk-naturvetenskapliga fakulteten

Anders Bárány, fysik
 Lars Bergström, teoretisk fysik
 Henrik Cederquist, fysik
 Carl Christiansson, naturgeografi
 Anders Colmsjö, analytisk kemi
 Ralf Fröberg, matematik
 Gösta Gahm, astronomi
 Björn Ganning, biologi
 Elisabet Glaser, biokemi
 Per Holmlund, glaciologi
 Sven Hovmöller, strukturkemi
 AnnMari Jansson, systemekologi
 Lenn Jerling, botanik
 Erik Johansson, fysik
 Kerstin Jon-And, fysik
 Lena Kautsky, marinekologisk botanik
 Ulf Lindström, fysik
 Clas Löfwall, matematik
 Jan Nedergaard, zoofysiologi
 Stefan Nordlund, biokemi
 Åke Pilotti, organisk kemi
 Nils Ryman, genetik
 Rolf Sundberg, matematisk statistik
 Göran Widmalm, organisk kemi

Universitetet skall enligt regleringsbrevet redogöra för de anställningar som professor för underrepresenterat kön som regeringen beslutade om 1996 och 1997. Här redovisas innehavare av sådana anställningar vid Stockholms universitetet samt en uppskattning av kostnaden per professor.

Innehavare	Uppskattad kostnad (tkr)
Juni Palmgren, biostatistik	1 725
Margareta Ihse, ekologisk geografi	900
Gunnel Forsberg, kulturgeografi	675
Drude Dalerup, statskunskap	900

Tabell 47: Innehavare av anställningar som professor för underrepresenterat kön samt uppskattad kostnad 1999.

Uppdragsforskning

Universitetet har under 1999 tecknat 94 kontrakt om uppdragsforskning över 100 tkr, företrädesvis med statliga myndigheter och företag inom det privata näringslivet. Uppdragsforskningens omfattning varierar mellan fakulteterna. Den är särskilt stor vid den matematisk-naturvetenskapliga fakulteten men också vid den samhällsvetenskapliga fakulteten bedrivs uppdragsforskning i relativt stor utsträckning. I tabellen nedan redovisas intäkterna för uppdragsforskningen för de senaste åren.

Fakultet	1999 int	kost	1998 int	kost
Humanistisk	3,0	3,1	4,5	4,9
Juridisk	0,03	0,1	0,04	0,04
Samhällsvetenskaplig	13,0	12,6	14,8	14,5
Matematisk-naturvetenskaplig	27,9	23,5	24,4	22,9
Totalt	43,9	39,3	43,7	42,3
1998	48,3			
1997	47,2			
1995/96 (18 mån)	38,2			
1995/96 (12 mån)	25,4			

Tabell 48: Intäkter och kostnader för uppdragsforskning 1998 och 1999 fördelade på fakulteter samt med jämförelsetal för tidigare år. Belopp i miljoner kronor.

Forskningsfinansiering

Totala intäkter

Stockholms universitet får sina intäkter för forskning från en rad olika källor. Störst är de reguljära statliga anslagen. Till dessa kommer intäkter från statliga forskningsråd, EU, stipendier och fonder mm.

Intäkter	1999 mkr (%)	Andel (%)	1998 Andel (%)	1997 Andel (%)
Anslag	754,9	58,7	59,7	60
Avgifter och andra ersättningar	77,0	6,0	5,9	6
Bidrag	453,7	35,3	34,4	34
Totalt 1999	1 285,6	100	100	100
- 1998	1 302			
- 1997	1 239			
- 1995/96 (18 mån)	1 758			
- 1995/96 (12 mån)	1 172 (uppskattat värde)			

Tabell 49: Intäkter (exklusive finansiella intäkter) för forskning och forskarutbildning 1999 med fördelning på anslag, avgifter och bidrag 1997-1999 och med jämförelsetal för tidigare år.

Detta kan sägas vara en förhållandevis normal intäktsfördelning för ett större universitet. Som synes har andelarna inte förändrats nämnvärt över tid. Anslagsmedlen dominerar fortfarande, även om bidragens andel ökar. En ökning av den absoluta mängden externa medel är naturligtvis något universitetet eftersträvar eftersom det är en förutsättning för att forskningsvolymen skall kunna byggas ut. Samtidigt är en omfattande anslagsdel av betydelse för att den stora mängd grundforskning som pågår vid universitetet skall kunna bedrivas självständigt.

Den totala mängden forskningsmedel minskade med en dryg procent 1999. Det innebär att de senaste årens tendens till ökning i forskningsmedlen har brutits.

Anslag

Stockholms universitet disponerade 1999 ett ramanslag för forskning om 787 066 tkr. Av dessa var 283 345 tkr avsedda för forskning inom det humanistisk-samhällsvetenskapliga vetenskapsområdet och 300 463 tkr för det naturvetenskapliga vetenskapsområdet (exklusive lokalkostnader). Forskningsmedel inklusive lokalkostnader fördelades i budgeten för 1999 enligt nedanstående diagram:

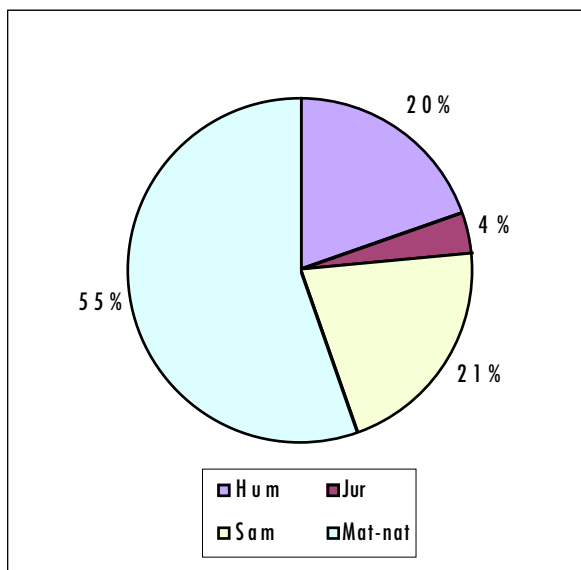

Diagram 4: Fördelning av anslagsmedel på fakulteter 1999.

Några större förskjutningar i fakulteternas andel har inte skett på senare år. De förändringar som skett i förhållande till 1998 torde i hög grad bero på att de siffror som nu redovisas inkluderar lokalkostnader.

Externa bidrag

De externa bidragen utgörs i huvudsak av medel från de statliga forskningsråden. Två andra större kategorier av bidragsgivare är sektorsorgan och statliga myndigheter. Den totala mängden externa bidragsmedel för forskning har som synes ökat marginellt mellan 1998 och 1999.

Finansiär	1999 (mkr)	(%)
Forskningsråd	230,5	50,8
Sektorsorgan	43,2	9,5
Övriga statliga myndigheter	74,4	16,4
Kommuner och landsting	2,0	0,4
Svenska stiftelser och ideella föreningar	58,7	12,9
Svenska företag, affärsdrivande verk och statliga bolag	9,3	2,1
EU-medel	27,9	6,2
Övriga utländska organisationer	7,6	1,7
Totalt 1999	453,6	100
- 1998	448,4	
- 1997	415,1	
- 1995/96 (18 mån)	581,5	
- 1995/96 (12 mån)	387,5 (uppskattat värde)	

Tabell 50: Externa bidragsintäkter i miljoner kronor till forskning och forskarutbildning 1999 med fördelning på finansiärer och med jämförelsetal för tidigare år. Eftersom ny kontoplan gäller sedan 1999 är kategoriseringen av finansiärer en annan än tidigare. Därför har ingen jämförelse av andelar kunnat göras med föregående år.

Kostnader

Inom forskningen dominerar personalkostnaderna. Den matematisk-naturvetenskapliga fakulteten avviker dock från den gängse kostnadsbilden genom sina relativt sett höga kostnader för övrig drift (laboratorier, utrustning osv).

Vad gäller utvecklingen under 1999 kan konstateras att fakulteternas kostnader för forskning har ökat överlag, i några fall ganska kraftigt. Vissa förskjutningar mellan kostnadsslagen har också ägt rum. Således har andelen personalkostnader minskat tydligt inom flera fakulteter till förmån för övriga kostnader som ökat. Några riktigt påtagliga förändringar rör det sig dock inte om, utom möjligen för den juridiska fakulteten där en kraftig omfördelning skett från personal- till lokalkostnader.

Ändamål	1999		1998 Andel (%)	1997 Andel (%)	95/96 Andel (%)
	Kostnad (mkr)	Andel (%)			
Personal	189,9	72,2	76,1	74,3	74,3
Lokaler	55,1	21,0	22,7	21,6	17,2
Övrig drift	9,5	3,6	-2,5	1,6	6,5
Avskrivningar	8,4	3,2	3,7	2,5	2,0
Totalt:	262,8	100	100	100	100
1998	221,7				
1997	210,3				
1995/96 (18 mån)	293,7				
1995/96 (12 mån)	195,8				

Tabell 51: Kostnader (exklusive finansiella kostnader) i miljoner kronor för forskning och forskarutbildning 1999 inom den humanistiska fakulteten fördelade på kostnadslag med andelstal för 1999 och med jämförelsetal för 1995/96-1998.

Juridiska fakulteten

Ändamål	1999		1998 Andel (%)	1997 Andel (%)	95/96 Andel (%)
	Kostnad (mkr)	Andel (%)			
Personal	32,6	67,0	74,9	66,1	65,8
Lokaler	11,8	24,2	17,2	18,2	17,3
Övrig drift	2,4	4,9	2,5	12,5	14,3
Avskrivningar	1,9	3,9	5,4	3,2	2,6
Totalt:	48,7	100	100	100	100
1998	42,0				
1997	38,3				
1995/96 (18 mån)	58,7				
1995/96 (12 mån)	39,1				

Tabell 52: Kostnader (exklusive finansiella kostnader) i miljoner kronor för forskning och forskarutbildning 1999 inom den juridiska fakulteten fördelade på kostnadslag med andelstal för 1999 och med jämförelsetal för 1995/96-1998.

Samhällsvetenskapliga fakulteten

Ändamål	1999		1998	1997	95/96
	Kostnad (mkr)	Andel (%)	Andel (%)	Andel (%)	Andel (%)
Personal	230,7	70,3	72,2	57,8	67,7
Lokaler	68,6	20,9	19,3	15,6	12,8
Övrig drift	18,1	5,5	4,9	23,6	17,2
Avskrivningar	10,9	3,3	3,7	3,0	2,3
Totalt:	328,3	100	100	100	100
1998	299,6				
1997	326,4				
1995/96 (18 mån)	433,7				
1995/96 (12 mån)	289,2				

Tabell 53: Kostnader (exklusive finansiella kostnader) i miljoner kronor för forskning och forskarutbildning 1999 inom den samhällsvetenskapliga fakulteten fördelade på kostnadsslag med andelstal för 1999 och med jämförelsetal för 1995/96-1998.

Matematisk-naturvetenskapliga fakulteten

Ändamål	1999		1998	1997	95/96
	Kostnad (mkr)	Andel (%)	Andel (%)	Andel (%)	Andel (%)
Personal	416,5	56,6	54,2	53,5	53,6
Lokaler	124,0	16,8	16,4	16,6	13,3
Övrig drift	136,0	18,5	23,0	23,0	27,4
Avskrivningar	59,8	8,1	6,4	6,9	5,7
Totalt:	736,3	100	100	100	100
1998	684,5				
1997	644,2				
1995/96 (18 mån)	955,0				
1995/96 (12 mån)	636,7				

Tabell 54: Kostnader (exklusive finansiella kostnader) i miljoner kronor för forskning och forskarutbildning 1999 inom den matematisk-naturvetenskapliga fakulteten fördelade på kostnadsslag med andelstal för 1999 och med jämförelsetal för 1995/96-1998.

Totalkostnader forskning och forskarutbildning 1999

Ändamål	Kostnad (mkr)	Andel (%)
Personal	869,7	63,2
Lokaler	259,5	18,9
Övrig drift	166,0	12,0
Avskrivningar	81,0	5,9
Totalt:	1 376,2	100

Tabell 55: Kostnader (exklusive finansiella kostnader) i miljoner kronor för forskning och forskarutbildning 1999 inom samtliga fakulteter fördelade på kostnadsslag och med andelstal. Tabellen överensstämmer inte helt med de aggregerade siffrorna för kostnaderna för forskning och forskarutbildning i årsredovisningens finansiella del eftersom inte alla kostnader går att föra till en viss fakultet: 235 tkr ligger under gemensamma kostnader och saknas därför i denna tabell.

Myndighetskapital

1999 var verksamhetsområdet forskning och forskarutbildnings del av myndighetskapitalet -89 563 tkr. Det skall jämföras med 1998 då myndighetskapitalet var 10 822 tkr. 1997 uppgick myndighetskapitalet för forskning och forskarutbildning till 22 067 tkr.

VERKSAMHETSÖVERGRIPANDE REDOVISNINGAR

Inledning	53
Samverkan med det omgivande samhället	53
Samverkan med andra högsolor	53
Samverkan med allmänheten och det offentliga livet	54
Samverkan med näringsliv och arbetsmarknad	54
Samverkan med skolan	55
Internationellt samarbete	55
Grundutbildning	55
Forskning	56
<i>EU-program</i>	56
<i>Övrigt forskningssamarbete</i>	56
Övrigt	57
Kvalitetsarbete	57
IT-verksamheten	59
Universitetsbiblioteket	59
Bergianska trädgården	60
Personal	61
Personalen i personår	61
Åldersstruktur	61
Lärarkategorier	62
Jämställdhet	64
<i>Jämställdheten i dagsläget</i>	64
<i>Jämställdhetsarbetet</i>	65
Kompetensutveckling	65
<i>Pedagogisk utveckling</i>	65
<i>Övrig kompetensutveckling</i>	66
Organisation	67
Myndighetskapital	68

Verksamhetsövergripande redovisningar

Inledning

I detta kapitel samlas redogörelser för sådana aktiviteter som kan betraktas som gemensamma för grundutbildning och forskning, t ex tredje uppgiften, internationellt samarbete, kvalitetsarbete och personalfrågor.

Samverkan med det omgivande samhället

Samverkan med det omgivande samhället, i dag tidvis kallad den tredje uppgiften, har en framträdande plats vid Stockholms universitet. Universitetet utformade 1998 ett särskilt handlingsprogram avseende tredje uppgiften där de mål som gäller kontakter med det övriga samhället formulerades.

I programmet stadgas bl a att samverkan skall bedrivas i nära relation till universitetets huvuduppgifter, dvs utbildning och forskning. Vidare skall insatserna på detta område i första hand inriktas mot åtgärder som förbättrar samarbetet med samhällsinstitutioner, näringsliv och medborgare i den egna regionen. I programmet påtalas att det främst är universitetets institutioner som skall vara ansvariga för kontakter med övriga samhället. Åtgärder som dokumentet rekommenderar är bl a fler externa företrädare i fakultetsnämnderna, fler lättillgängliga utbildningar och kurser samt satsningar på ökade kontakter med arbetslivet för studenter. Förhoppningen är att ett mer omfattande ömsesidigt utbyte skall kunna byggas mellan universitetet å ena sidan och skola, näringsliv, kommun- och landstingsledning å den andra.

Under 1999 avsatte universitetet två och en halv miljon kronor att användas för att förbättra och förverkliga idéer kring samverkan med det omgivande samhället. Intresset för samverkan har

varit stort och en beredningsgrupp skall under våren 2000 ta fram förslag om hur pengarna skall fördelas till olika projekt. Lika mycket pengar skall sedan avsättas under de kommande två åren.

Under 1999 pågick en lång rad aktiviteter med anknytning till tredje uppgiften. Genom dessa har universitetet hållit en aktiv kontakt med det övriga samhället.

Samverkan med andra högskolor

Stockholms universitet är knutet till flera organ som samordnar kontakter mellan olika universitet och högskolor, inte minst i Stockholmsregionen. Här bör nämnas Stockholms Akademiska Rektorskonvent, som i sin tur organiserar Stockholms Akademiska Forum. Forum har till uppgift att föra fram Stockholm som ett akademiskt centrum och skall utgöra ett slags inkörspport till områdets högskolor. Dess verksamhet startade 1998 och är ett samarbete mellan Stockholms universitet, KTH, Karolinska institutet, Södertörns högskola, Handelshögskolan och Lärarhögskolan i Stockholm. Rektorskonventet ansvarar också för Studentpalatset (beläget vid Odenplan i centrala Stockholm) där ca 500 läsplatser tillhandahålls för studenterna i stockholmsregionen.

Stockholms universitet medverkar vidare i Stockholm Universities On-Line (SOL), vars uppgift är att skapa ett webbaserat nätverk mellan rektorskonventets medlemmar samt företag, organisationer och myndigheter. Med hjälp av SOL skall förutsättningar skapas för ett effektivare utbyte av information och för nya former av samverkan.

Studying Stockholm är ett samarbete mellan de flesta högskoleutbildningarna i Stockholmsområdet. Dess syfte är att marknadsföra Stockholm som ett akademiskt centrum främst för utlandet

och att samordna det internationella samarbete som bedrivs vid de olika högskolorna i regionen.

Det bedrivs alltså ett systematiskt arbete för att samordna utbildningar och högskolor i Stockholmsområdet i syfte att profilera dem gentemot andra högskoleorter. Stockholms universitet samarbetar självfallet också med universitet och högskolor utanför Stockholmsregionen. Det sker i huvudsak genom Sveriges universitets- och högskoleförbund (SUHF) där rektor vid Stockholms universitet, Gustaf Lindencrona, är ordförande.

På det internationella planet kan bl a nämnas att universitetet deltar i UNICA, Network of Universities from the Capitals of Europe. Där valdes 1999 universitetets prorektor, Gunnel Engwall, till ordförande.

Samverkan med allmänheten och det offentliga livet

Universitetet bedriver flera olika typer av informationsverksamheter för allmänheten. Genom offentliga föreläsningar och arrangemang kring den vetenskapliga verksamheten görs universitetets forskning tillgänglig för en publik utanför universitetet. Under 1999 hölls flera föreläsningsserier för intresserade. Universitetet anordnade också Öppet hus vid ett tillfälle. Dessutom fortsatte kulturhuvudstadsårets aktiviteter genom ett samarbete mellan Kungliga Vetenskapsakademien, Naturhistoriska riksmuseet och Bergianska trädgården. Detta samarbete, som går under namnet Vetenskapens Lustgård, omfattar en mängd olika aktiviteter såsom föredrag, visningar, vandringar och skolprogram.

Information till allmänheten sker även på andra sätt. Genom hemsidor på nätet informerar universitetet och dess institutioner om sin verksamhet. Det sker inte minst genom att universitetet deltar i det av Högskoleverket arrangerade SAFARI-projektet som syftar till att upplysa allmänheten om universitetens forskning. Vid den juridiska och den matematisk-naturvetenskapliga fakulteten finns informatörer som har till uppgift att sköta information, inte minst till allmänheten.

Universitetets sakkunskaper kommer allmänheten tillgodo inte bara i form av populärvetenskaplig informationsverksamhet. Universitetets

lärare och forskare deltar också i den offentliga debatten, sitter med i utredningar och kommissioner samt tillhandahåller sina expertkunskaper i olika sammanhang. Det gäller t ex för den juridiska fakulteten vars lärare och forskare i hög grad deltar i det allmänna juridiska arbetet i samhället. Flera av fakultetens professorer är engagerade som ordförande i skilda intresseföreningar och deltar som ledamöter i olika kommissioner. Fakultetens forskare deltar aktivt i lagstiftningsarbetet som kommittéledamöter eller med remissyttranden, och under 1999 har juridiska fakultetsnämnden avgivit yttranden över ett fyrtiotal lagstiftningsremisser. På samma sätt har de flesta av den samhällsvetenskapliga fakultetens institutioner, institut och centra omfattande kontakter med den offentliga sektorn – såsom regeringskansliet och det offentliga utredningsväsendet, de centrala ämbetsverken och kommunerna (speciellt skolväsendet och vårdsektorn) – samt med olika intresseorganisationer, t ex fackliga organisationer, Rädda Barnen och Amnesty International.

Samverkan med näringsliv och arbetsmarknad

En central aspekt av universitetets kontakter med det omgivande samhället är samarbetet med näringslivet. Denna typ av kontakter torde vara vanligast inom den matematisk-naturvetenskapliga fakulteten, särskilt inom den tillämpade forskningen där betydande samverkan sker med näringslivet, t ex läkemedelsindustrin och skogsbolagen. Fakulteten har under 1999 etablerat en särskild arbetsgrupp för intensifiering av näringslivskontakter.

Under året anställdes en näringslivssekreterare vid universitetet. Näringslivssekreteraren skall utgöra en central stödfunktion för institutionernas näringslivskontakter och skall särskilt arbeta med att gentemot näringslivet tydliggöra universitetets forskning, utveckla uppdragsforskningen och öka inslaget av näringslivskontakter inom forskarutbildning och examensarbeten.

Flera olika arrangemang där kontakter med näringslivet knöts genomfördes under 1999. I oktober gick den sk Forskardagen av stapeln. Då fick nydisputerade forskare möjlighet att presen-

tera sitt arbete för företag och organisationer samt för de anställda och studenterna vid universitetet. Forskardagen organiserades i nära samarbete med ett stort antal privata företag. Universitetet deltog också tillsammans med andra högskolor i Tekniska Mässan i Stockholm.

Vad gäller samverkansarrangemang av mer uttalat ekonomisk art slöt universitetet ett avtal med Teknikbrostiftelsen i Stockholm under 1999. Syftet med avtalet är att förbättra universitetets samarbete med näringslivet, bl a genom skapandet av paketutbildningar för företag, genom upprättandet av en alumniförening och genom stöd till juristcentrum i avsikt att skapa kontakter mellan företag och juridikstudenter.

En viktig strävan är att skapa förutsättningar för en ekonomisk exploatering av forskning och utbildning vid universitetet. Detta sker framför allt genom Stockholms universitet Holding AB som startades 1996 och som ägs av universitetet sedan 1 januari 1998. Under Stockholms universitet Holding AB finns ett antal olika dotterbolag, bl a Stockholms universitet Holding Utbildning AB som skapades under 1999 och som skall sammanställa, marknadsföra och sälja utbildning till företag och institutioner. Till Stockholms universitet Holding AB hör Idéagenten AB, som också startades under 1999 och vars uppgift är att stödja studenter som önskar utveckla sina uppslag och affärsidéer.

I sammanhanget skall slutligen nämnas att universitetets studentföreningar årligen arrangerar arbetsmarknadsdagar. Vid sådana tillfällen inbjuds i regel studenter, lärare och representanter för arbetsmarknaden för att knyta kontakter, utbyta erfarenheter och diskutera hur utbildningarna bättre kan anpassas efter arbetsmarknadens behov. 1999 genomfördes sex större sådana arrangemang vid Stockholms universitet.

Samverkan med skolan

Stockholms universitet har sedan tidigare ett väl utvecklat samarbete med skolorna i närområdet. Det samarbetet innefattar flera aktiviteter och är särskilt omfattande inom den matematisk-naturvetenskapliga fakulteten som informerar flitigt i

media om sina utbildningar och som har skapat en egen hemsida med utbildningsinformation. Fakulteten finansierar forskningsskolor för gymnasister, vid vilka gymnasieelever får tillbringa en tid vid fakultetens institutioner och genomföra mindre forskningsprojekt tillsammans med etablerade forskare. Vid Fysikum finns dessutom vetenskapslaboratoriet, dit skolklasser bjuds in för att utföra fysikexperiment i en vetenskaplig omgivning.

Stockholms universitet har ett stort ansvar för kompetensutveckling av lärare i regionen. Avdelningen för lärarutbildning och kompetensutveckling anordnar kurser och seminarier för skolorna och håller kontakt med skolförvaltningar, rektorer och lärare. Kontakterna med Stockholms stads gymnasieskolor sker oftast via stadens utbildningsförvaltning, medan grundskolorna vanligen tar kontakt direkt med universitetet. Stockholms universitet håller kontakt med de ämnesråd (språk, samhällsvetenskap-ekonomi, biologi-kemi-geografi och matematik-fysik – icke att förväxla med universitetets institutioners ämnesråd) som verkar för kompetensutveckling för Stockholms stads gymnasieskolor. Under 1999 skapades särskilda utvecklingscentra för Stockholms skolor. Dessa centra tar över de uppgifter som ämnesråden hade. Universitetet har kontakter med respektive centra både via avdelningen för kompetensutveckling och direkt via institutionerna.

Av särskilda arrangemang kan nämnas den mycket uppskattade seminarieriet ”Pedagogisk ledning i en politiskt målstyrd organisation” vilken fortsatte under 1999 med en andra etapp. Här deltog ca 40 rektorer från hela länet. Seminarieriet anordnades även för grundskolans rektorer under hösten 1999 med ca 50 deltagare.

Stockholms universitet har också medverkat i lärarnas årliga fortbildningsvecka under hösten samt i den årliga ”högskoleveckan” i Stockholms stads gymnasieskolor, då lärare och forskare från universitetet ger lektioner för gymnasieelever. Ett omfattande samarbete med skolorna i Sverige sker också genom Kemiskt resurscentrum (se Särskilda åtaganden ovan).

Internationellt samarbete

Grundutbildning

Stockholms universitet deltar i två större studentutbytesprojekt, Erasmus- och Nordplusprogrammen. Utbytesavtal inom dessa program tecknas antingen på central nivå eller av institutioner. De allra flesta avtalen finns dock på institutionsnivå. Den totala mängd studenter som deltar i utbytena har ökat de senaste åren. Däremot har antalet utresande Stockholmsstudenter minskat under 1999.

Program	1999	1998	1997
Erasmus			
Utresande	331	352	331
Inresande	476	451	342
Nordplus			
Utresande	78	84	65
Inresande	160	98	87
Övriga			
Utresande	50	54	53
Inresande	50	67	49
Summa			
Utresande	459	490	449
Inresande	686	616	478

Tabell 56: Antal utresande och inresande studenter på internationella utbytesprogram och andra avtal 1997-1999.

De studenter som reser till Stockholms universitet kommer främst från Tyskland, Finland och Frankrike. De studenter som reser från Stockholms universitet åker i första hand till Storbritannien, Frankrike och Nederländerna.

Inom universitetet finns en styrgrupp för internationell samverkan inom utbildningen, i vilken fakultetsnämnderna och studentkåren är representerade. Styrgruppens uppgift är att planera det internationella samarbetet inom utbildningsområdet, fördela medel för Erasmusprogrammet och ansvara för urvalet av studenter till de platser som tillhandahålls via centrala avtal.

Stockholms universitet deltar också i ECTS, European Credit Transfer System. ECTS är ett samarbete som syftar till att förenkla överföringen

av studiemeriter mellan länder. Till ECTS, som from läsåret 2000/01 kommer att vara ett obligatoriskt inslag i Erasmus/Sokratesprogrammet, har under 1999 ytterligare ett antal institutioner vid universitetet anslutits. Numera omfattas den övervägande delen av studentutbytet av detta system.

Forskning

Det är en naturlig del av forskningen att doktorander, forskare och lärare vistas kortare eller längre tid vid ett utländskt lärosäte och att universitetets institutioner, institut och centra på motsvarande sätt tar emot besökare från andra länder. Detta utbyte har under 1999 varit relativt omfattande. Sammanlagt 184 personer, varav 129 doktorander, har rest utomlands. 104 personer från utlandet, varav 46 doktorander, har besökt universitetet under året.

EU-program

Övergången från 1998 till 1999 markerar också övergången mellan EU:s fjärde och femte ramprogram. Stockholms universitet har under det fjärde programmet deltagit i ca 130 olika projekt. Under 1999 startades sammanlagt tio projekt inom detta ramprogram. Projekten ligger inom områdena Jordbruk och fiske, Miljö och hållbar utveckling, Livskvalitet och förvaltning av levande resurser samt Forskarrörlighet.

Under 1999 har arbetet pågått med att engagera Stockholms universitet i det femte ramprogrammet, som inleddes med en ansökningsomgång i juni. I detta program hade vid årsskiftet elva projekt och ett stipendium blivit klara för kontraktskrivning. Dessa låg inom områdena Energi, miljö och hållbar utveckling (6), Livskvalitet och förvaltning av levande resurser (3), Konkurrenskraft och hållbar tillväxt (1) samt Forskarrörlighet och socioekonomisk forskning (2).

Forskningsintäkterna från EU har minskat under 1999. Det beror i första hand på att vi befinner oss mellan två program. Det finns därför all anledning att anta att intäkterna kommer öka igen under 2000. Utfallet i den första ansökningsomgången inom miljöprogrammet ger emellertid

viss anledning till oro, trots de sex ansökningar som gett positivt resultat. Det beror på att inriktningen på det femte ramprogrammets miljöforskning förmodligen inte ligger lika väl till för Stockholms universitet som motsvarande del av det fjärde ramprogrammet, där universitetet hade ett mycket högt deltagande.

Övrigt forskningssamarbete

Den internationella del av forskarutbytet och forskningssamarbetet som inte sker inom ramen för EU koordineras i huvudsak på institutionsnivå. Bland många exempel kan nämnas juridiska fakultetens arbete med att starta Riga Graduate School of Law, Socialhögskolans lärares deltagande i olika utbildnings- och forskningsprojekt i Östra Europa, institutionens för internationell pedagogik forskningssamarbete med ett stort antal universitet i bl a Peking, Johannesburg, Stanford och Berlin samt pedagogiska institutionens samarbetsavtal med universitetet i Concepcion i Chile för att där medverka i uppbyggnaden av en ny forskarutbildning.

Stockholms universitet har sedan 1980 centralt koordinerade samarbetsavtal med två kinesiska institutioner – Peking University och Chinese Academy of Social Sciences (CASS). Dessa omfattar bl a ett kontinuerligt forskarutbyte. Universitetet har under 1999 arbetat på att utveckla dessa avtalsreglerade utbyten.

På samarbetskontot kan också noteras att Stockholms universitet under 1999 har varit värd för ett antal vetenskapliga konferenser med internationell profil, exempelvis:

- International Conference on Environmental Education
- The Third International Stockholm Seminar on Risk Behaviour and Risk Management
- International Cognitive Linguistic Conference -99
- Romanist -99
- FEDORA Summer University and 10th anniversary at Stockholm University
- International Forum – Higher Education and Research in China and the Western Countries in the 21st Century

Slutligen måste det understrykas att Stockholms universitets vetenskapliga utbyte med omvärlden inte begränsar sig till utlandet. Universitetet har naturligtvis en hel del kontakter med olika institutioner och inrättningar inom Sverige, inte minst i Stockholmsområdet där samarbetet med bl a Karolinska institutet, KTH och Södertörns högskola är omfattande. Den nationella forskningskontexten är alltså central och får inte glömmas bort i sammanhanget.

Övrigt

Till samarbetet inom utbildning och forskning kommer också viss verksamhet på förvaltningsidan, där Stockholms universitet sedan 1990-talets början har utvecklat ett samarbete med universitetet i S:t Petersburg. Detta projekt syftar till att skapa en väl fungerande och demokratisk byråkrati och har under de senaste två åren utvidgats till fler universitet. Stockholms universitet samarbetar också med ett antal baltiska universitet om utveckling av de internationella enheterna vid respektive lärosäte.

Kvalitetsarbete

Kvalitetsarbetet vid Stockholms universitet är uppbyggt på treårscykler. Den första perioden löpte åren 1993/94-1995/96 och den andra, 1997-1999, har precis avslutats. Kvalitetsarbetet vid universitetet har sedan reformen 1993 bedrivits så att så många som möjligt skall bli delaktiga i arbetet. Stockholms universitet har som utgångspunkt för sin verksamhet valt en modell där beslut fattas så nära verksamheten som möjligt, för bästa möjliga resultat. Institutionerna har därmed ansvaret för att formulera mål och innehåll i kvalitetsarbetet. Fakultetsnämnderna bedriver också ett kvalitetsarbete, men vid sidan av detta har nämnderna ansvar för att följa upp institutionernas arbete med att säkra och utveckla kvaliteten.

I oktober 1998 beslöt universitetsstyrelsen att Stockholms universitet skall fortsätta att utveckla den modell för kvalitetsarbetet som varit rådande och att frågor beträffande bland annat målformulering

leringar, handlingsplaner, fakultetsövergripande och flervetenskapliga initiativ samt det akademiska ledarskapet skall behandlas och ses över. Under 1999 har ett arbete med att omarbota och förnya Stockholms universitets mål och strategier påbörjats. En seminarierie om pedagogiskt ledarskap riktad till studierektorer har planerats och kommer att gå av stapeln under vårterminen 2000. Vidare har ett arbete med att se över universitetets institutionsstruktur pågått under året, se kapitlet Organisation nedan.

En sk kvalitetsgrupp tillsattes under pedagogiska rådet 1998 med mandat att följa och stödja kvalitetsarbetet inom grund- och forskarutbildningen. Gruppen skall inte fungera policyskapande utan främst som ett organ för stöd och uppmuntran till institutionerna i deras kvalitetsarbete. Gruppen har efter en inventering av institutionernas program för kvalitetsarbetet valt att 1999 fokusera på ett antal prioriterade områden. Dessa är: studentmedverkan, studenternas ”ingångskapital”, undervisnings- och examinationsformer, hantering av effekter av minskad medelstilldelning samt marknadsföring. För att följa upp den andra treårscykeln har institutionerna ombetts lämna in en uppföljning och värdering av den gångna perioden samt formulera mål för nästkommande treårsperiod. Kvalitetsgruppen har givit seminarier som berört de fem fokuserade områdena, med betoning på studentinflytande.

Den centrala samordningen av kvalitetsarbetet har under året främst koncentrerats till frågor rörande studenternas inflytande och medverkan. Bland annat rörde årets Campuskonferens studenternas situation och hade titeln: Aktiva studenter ger ett levande universitet. Nästföljande års Campuskonferens kommer att behandla examinationsfrågor.

Under året har också enheten för pedagogisk utveckling satt upp en hemsida för kvalitetsarbetet där bland annat seminarier annonseras. Hemsidan kommer att utvecklas successivt den närmaste tiden. Adressen är: www.pu.su.se/kvalitet.

En mer omfattande redogörelse för kvalitetsarbetet vid Stockholms universitet lämnas i den rapport som skall sändas till utbildningsdepartementet senast den 1 april 2000. En omfattande redogörelse för arbetet med studentinflytande, jämställdhet och främjandet av social och etnisk

mångfald har lämnats till Högskoleverket i samband med den granskning som genomförts av dessa aspekter vid universitet och högskolor. Här lämnas en kort fakultetsvis översikt av de åtgärder som vidtagits vid institutionerna inom ramen för kvalitetsarbetet under året.

Vid den humanistiska fakulteten beslöt den historisk-filosofiska fakultetsnämnden i mars 1999 att fördela totalt 161 000 kronor för kvalitetsutvecklingsarbete inom nämndområdet. Som exempel på de projekt som tilldelades medel kan nämnas IT-integrerad undervisning i påbyggnadskursen i laborativ arkeologi samt utveckling av kurser av tvärvetenskaplig karaktär.

På institutionsnivån sker ett omfattande arbete med att försöka få till stånd en ökad studentsamverkan. Man genomför kursutvärderingar och strävar efter att verkligen låta resultaten av dessa få genomslag i t ex förändringar i undervisning och i kursplaner eller tom omstrukturering av kursutbudet.

Inom forskarutbildningen har bland annat en mall för individuella studieplaner tagits fram. Man har också ringat in begreppet god handledning och utarbetat ett förslag till rekommendationer och riktlinjer för handledningen vid fakulteten. Fakulteten har också utarbetat en doktorandhandbok.

Inom den juridiska fakulteten har fortsatt uppmärksamhet ägnats åt hur utvecklingen av marknaden för juridisk arbetskraft påverkar och bör påverka omfattningen av grundutbildningen i förhållande till fortbildning och vidareutbildning. Arbetet har här bland annat varit inriktat på undervisningsformerna, ökning av de studentaktiva momenten i utbildningen och försök med nya tentamensformer. Juriscentrum har fortsatt det 1998 inledda arbetet med att förmedla praktik under utbildningen, framförallt i anslutning till examensarbetet. Slutligen kan nämnas att i kvalitetsarbetet även ingår att finna former för att minska stressen och betygshetsen, vilken på grund av konkurrensen om notarieplatser är besvärande inom juristutbildningen.

Inom forskarutbildningen har ett arbete med att utveckla doktorandkurser bedrivits. Den obligatoriska doktorandkursen, som motsvarar 20 poäng och som kan sägas utgöra begynnelsen av en forskarskola, har under året utvecklats varvid

ytterligare rättsteoretiska aspekter uppmärksammats och getts utökad utrymme. Vid sidan av den obligatoriska kursen har institutionen under 1999 utarbetat en introduktionskurs för nyantagna doktorander. Syftet med kursen har varit att belysa vissa frågor av mer praktisk karaktär vid avhandlingsarbetet men även teoretiska frågeställningar har fått visst utrymme.

Den samhällsvetenskapliga fakulteten har haft regelbundna träffar för studierektorer där bl a avvägning mellan kursnivåer, fördelning mellan olika ämnesområden och fördelningen mellan grundläggande utbildning och fortbildning behandlats. Effekten på verksamheten har blivit en väsentligt större andel påbyggnads- och magisterkurser i framför allt företagsekonomi och statsvetenskap samt ett större utbildningsutbud inom data- och systemvetenskap. Fakultetsnämnden tillsatte i januari 1998 en arbetsgrupp med uppgift att bland annat föreslå åtgärder för att effektivisera forskarutbildningen. Under våren 1999 publicerades en gemensam handbok för doktoranderna inom fakulteten.

Inom den matematisk-naturvetenskapliga fakulteten startades hösten 1999 en handledarutbildning ("Handledning – Ledarskap") för att höja kompetensen hos handledarna. Utbildningen vänder sig första hand till forskarassistenter och yngre lektorer vid fakulteten och ges i form av ett internat. Flera utredningar som syftat till att skapa underlag för beslut om förbättringar i verksamheten har genomförts eller publicerats under 1999. Det rör sig bl a om utredningar kring doktorandernas initiala finansiering samt kring problemen med studentbrist vid fysik- och matematikutbildningarna.

IT-verksamheten

Stockholms universitet lägger stor vikt vid IT-utvecklingen inom hela verksamheten. Under 1999 har därför en rad offensiva satsningar genomförts inom IT-området. Bland annat har en ny sammanhållen enhet för IT-teknik och media-produktion bildats inom den Tekniska byrån. Denna enhet, IT och Media, som samlat kompetensen inom området, ger universitetet stöd och service i IT-frågor.

Informationstekniken är av mycket stor betydelse för forskningen och den vetenskapliga verksamheten vid universitetet. Ett exempel är universitetets medverkan i Stockholm Bioinformatics Center som har inrättats och startat sin verksamhet under 1999.

Bland de verksamheter som IT-rådet har initierat kan den IT-pedagogiska verksamheten framhållas. Här har ett IT-pedagogiskt projektstöd initierats, en IT-pedagogisk seminarier serie genomförts och en fakultetsförankrad IT-pedagogisk referensgrupp börjat verka.

Studentstödet på IT-sidan har förbättrats markant med ett nytt Internetavtal med Telia som ger mycket god tillgänglighet till Internetuppkoppling. Fler allmänt tillgängliga datorer har installerats och CD-skivor med programvara för bl a ordbehandling, kalkyl och presentation lånas ut via biblioteket till en mycket låg kostnad.

Inom det administrativa området har ett elektroniskt blankettarkiv som i förlängningen kan ligga till grund för en modernare administrativ informationshantering lagts upp på universitetets webbsida.

IT-säkerheten är ett prioriterat område där brandväggar som skyddar viktiga nät har installerats. En av juridiska enhetens jurister har knutits till verksamheten och specialiserar sig på IT-juridik.

En modernisering av universitetets webbsidor pågår och den elektroniska katalogen SUKAT börjar nå full funktionalitet. Vidare kan nämnas att de första elektroniskt publicerade avhandlingarna har börjat framställas.

Den elektroniska kommunikationsformen används i ökande grad vid Stockholms universitet, vilket kan avläsas i en snabbt växande trafik på våra datornät. IT-rådet satsar kontinuerligt på att förbättra nät kvalitet och nätkapacitet för att främja denna verksamhet.

Universitetsbiblioteket

Stockholms universitetsbiblioteks uppgift är att effektivt betjäna och främja vetenskapligt forsknings- och utvecklingsarbete, undervisning och högre studier. Tillgänglighet, öppenhet, god service och hög kvalitet på samlingarna skall vara

utmärkande för biblioteket och göra det attraktivt för studenter, forskare och allmänhet.

Biblioteket består av ett centralbibliotek, tio filialbibliotek och ett nätverk av datoriserade tjänster. Varje år har biblioteket ca 2,5 miljoner besök till byggnaden på Frescati och 600 000 på webbplatsen (www.sub.su.se).

10 000 tidskrifter och ca 2,5 miljoner böcker finns vid biblioteket och varje år registreras ca 700 000 lån över disk. Från webbplatsen kan ett femtiotal databaser och ett ständigt växande antal elektroniska tidskrifter nås; antalet elektroniska titlar beräknas vara uppe i 3 500 år 2000. Många av bibliotekets tjänster är tillgängliga via Internet. Bl a är det nu möjligt att utföra olika låneärenden, beställa böcker, lämna inköpsförslag och ställa frågor.

Ett nära samarbete med universitetets institutioner är av stor vikt för biblioteket. Under hösten 1999 gjorde biblioteket en samlad insats mot universitetets institutioner för att utveckla kontaktytor, diskutera ett fördjupat samarbete och samtidigt informera om bibliotekets tjänster. En omfattande upphandling resulterade under året i att biblioteket kunde skriva kontrakt med fyra olika bok- och tidskriftsagenter. Det ger inte bara biblioteket utan även andra institutioner vid universitetet fördelaktiga villkor vad gäller pris och personlig service liksom säkerhet och kvalitet i fråga om leveranser av böcker och tidskrifter.

1999 påbörjades ett omfattande arbete med att integrera Statens psykologisk-pedagogiska bibliotek (SPPB) i universitetsbiblioteket. SPPB, som fram till nu varit en fristående statlig myndighet, är nationellt ansvarsbibliotek inom ämnena psykologi, pedagogik och folkbildningsforskning. Stockholms universitetsbibliotek är sedan ett år tillbaka ansvarsbibliotek inom juridik. När universitetsbiblioteket nu axlar ansvarsbiblioteksrollen inom fler områden är förhoppningen att en del samordningsvinster skall kunna göras.

Stockholms universitetsbibliotek bedriver många externt finansierade projekt, både på nationell och europeisk basis. Bland dessa kan nämnas Nationalismens historia och nutida roll, ett multimedieprojekt som avslutades under året och som var inriktat mot gymnasieskolans historieundervisning. Kursnätet är ett projekt där kurslitteraturlistor digitaliseras och görs sökbara

för studenter. Ett EU-projekt som Stockholms universitetsbibliotek är koordinator för och som syftar till att öka tillgängligheten till europeiskt parlamentstryck är ELVIL2000 (European Legislative Virtual Library). EQUINOX (Library Performance Measurement and Quality Management System) är ett annat EU-projekt som universitetsbiblioteket deltar i och som är ett komplement till det kvalitetsarbete som biblioteket bedriver. Dess syfte är att bidra till en bättre styrning och utveckling av verksamheten.

Bergianska trädgården

Bergianska botaniska trädgården (BBT) är direkt underställd universitetsstyrelsen. Inom givna ramar beslutar Nämnden för Bergianska Trädgården om verksamheten. I nämnden är rektor ordförande och där är också externa intressenter företrädna. Universitetets huvudmannaskap omfattar parken med frilandsanläggningarna, Victoriahuset, de tropiska avdelningarna i Edvard Andersons växthus samt Naturens hus. Kungliga Vetenskapsakademien är huvudman för andra delar av Bergianska, framförallt Edvard Andersons växthus och forskningsinstitutionen Bergianska stiftelsen. Trädgårdens uppgift är, förutom att vara en resurs i naturvetenskaplig undervisning och forskning, att vara en arena för universitetets kontakt med omvärlden.

En viktig del i det utåtriktade arbetet är den utställningsverksamhet som kom igång under kulturhuvudstadsåret och som fortsatt med Öppet hus, Äpplen Äpplen, Het Höst och God Jul under 1999. Temautställningen om Chilipeppar, Het Höst, blev en stor succé med långa köer och en hel del positiv mediabevakning. Trädgården har under året besökts av ca 300 000 personer varav ca 85 000 också besökte något av växthusen. Trädgården uppmärksammades i media med 146 tidningsartiklar och 12 inslag i radio och tv. I en stor marknadsundersökning av Stockholmarnas betyg på 22 av stadens attraktioner hamnade Bergianska trädgården på tredje plats, endast slagen av Vasamuseet och Skansen.

Huvudmannaskapet för Naturens hus togs över av universitetet 1998 och under 1999 har verksamheten flyttat in i nyrenoverade lokaler i stora

Gustafsborg. Här bedrivs miljö- och naturskoleverksamhet i samarbete med Stockholms stads utbildningsavdelning och en rad andra externa bidragsgivare. Under året har skolprogram för 171 grupper med omkring 3 500 deltagare genomförts och 600 av regionens lärare har deltagit i fortbildningsprogram. Naturens hus har till uppgift att föra ut universitetets miljöforskning och har som målsättning att bli ett utvecklingscentrum för naturskolepedagogik och en resurs för dem som arbetar med miljö- och naturfrågor inom skolan.

Personal

Personalen i personår

Under 1999 arbetade den anställda personalen vid Stockholms universitet uppskattningsvis 3 237 personår. De exakta siffrorna med fördelning på anställningskategori finns i tabellen nedan.

Anställningskategori	1999 Personår	Andel (%)	1998 Andel (%)
Professor	249	8	6
Lektor	494	15	16
Adjunkt	151	5	4
Forskarassistent	106	3	4
Gäst- och timlärare	104	3	3
Delsumma	1 104	34	33
Doktorandanställningar	643	20	19
Annan undervisande och forskande personal	461	14	13
Delsumma	1 104	34	32
Teknisk personal	383	12	13
Administrativ personal	564	17	18
Bibliotekspersonal	82	3	3
Delsumma	1 029	32	34
Summa	3 237	100	100

Tabell 57: Personalen vid Stockholms universitet i personår 1999 med fördelning på anställningskategori och med jämförelsetal för 1998 (i kategorin lektor ingår nordisk och utländsk lektor).

Det finns tre typer av anställda vid universitetet:

- lärare med fast anställning eller timanställning (1 104)
- personal med anställning som doktorand eller annan typ av anställning med forskning och/eller undervisning, t ex forskningsassistenter och disputerade forskare (1 104)
- teknisk och administrativ personal samt biblioteksanställda (1 029)

Därtill kommer ett större antal doktorander med utbildningsbidrag som inte räknas som anställda i teknisk mening men som ändå utgör en viktig del av den personal som tjänstgör vid institutionerna. En del av dessa doktorander tjänstgör dessutom på deltid vid sina respektive institutioner.

De tre första huvudgrupperna är, som framgår av tabellen ovan, ungefär jämnstora. Det sker dock förskjutningar mellan dem över tid. Andelen teknisk personal har minskat under 1990-talet samtidigt som en ökning skett av den personal som sköter undervisning och forskning. Under 1998 ökade den tekniska och administrativa personalens andel av de anställda för att sjunka igen under 1999. Under 1999 minskade också antalet personår inom samtliga lärarkategorier utom professorskategorin. Lärarkårens andel av det totala antalet personår ökade dock något.

Sammantaget arbetade drygt 68 procent av universitetets personal under 1999 med undervisning eller forskning. Det totala antalet anställda mätt i personår har minskat med 208 sedan 1998 vilket motsvarar en minskning på 6 procent. Räknat från 1997 är dock antalet personår i stort sett oförändrat.

Åldersstruktur

Snittåldern för anställda vid Stockholms universitet har sjunkit under 1990-talet. Det beror bl a på att universitetet rekryterat en förhållandevis stor andel unga personer till anställningar som forskarassistent och andra forskningsanställningar. Dessutom har andelen unga inom lärarkåren och den administrativa personalen ökat. I tabellen nedan redovisas åldersfördelningen inom lärarkåren.

Anställnings- kategori, lärare	1999		1998		
	Personår	Andel % <45 år	Andel % >55 år	Andel % <45 år	Andel % >55 år
Professor	249	6	51	10	46
Lektor	494	24	42	22	31
Adjunkt	151	29	32	30	31
Forskarassistent	106	79	2	78	1
Gäst- och timlärare	104	58	23	52	26
Summa	1 104	29	37	30	30
Fakultet					
Humanistisk	307	26	36	22	33
Juridisk	68	44	23	40	22
Samhällsvetenskaplig	386	24	41	25	35
Matematisk-natur- vetenskaplig	338	38	37	41	24

Tabell 58: Åldersfördelning för olika lärarkategorier (personår) och fördelning per fakultet (samma lärarkategorier) 1999 och 1998.

Tabellen visar att den största andelen unga lärare finns inom den juridiska och den matematisk-naturvetenskapliga fakulteten. Ser man till lärarkategorier är professorerna inte helt oväntat äldst. Så har fallet varit även tidigare men det är tydligare markerat 1999 då andelen professorer yngre än 45 har minskat medan andelen över 54 har ökat. Vidare har andelen prefekter under 45 år minskat medan andelen 55 år eller äldre har ökat påtagligt. Samtliga dekaner ligger i åldersskiktet 55 år eller över.

Lärarkåren vid universitetet är således till åren kommen och behovet av att rekrytera nya, yngre lärare kommer sannolikt att växa starkt.

Lärarkategorier

Lärarkåren fördelas på de olika fakulteterna på sätt som diagram 5 nedan visar.

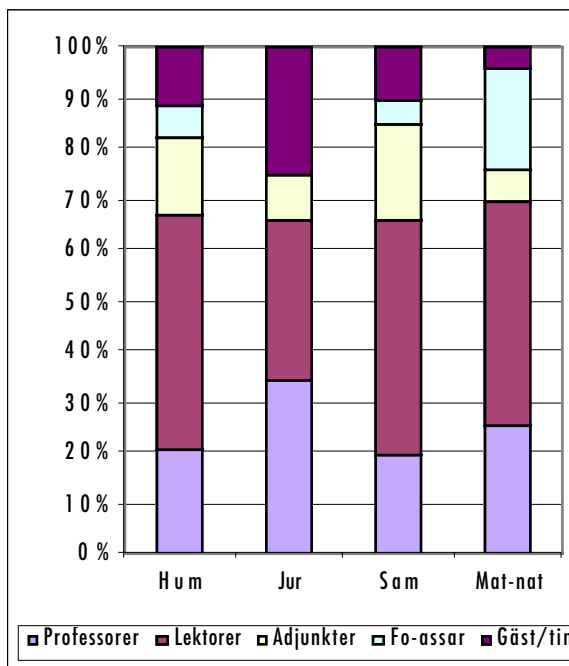

Diagram 5: Lärarkrafter i personår fördelade på olika tjänstekategorier per fakultet.

En markant förändring som är beroende av den nya anställningsordningen är att antalet professorer ökat med nästan 20 procent under 1999. Vid en jämförelse med tidigare års personalstruktur framgår att de nya professorerna förefaller ha rekryterats (dvs befordrats) från det egna universitetets lektorer, vars antal minskat med 12 procent. Professorerna står därmed för en allt större del av lärarkårens personår. 1998 var det endast inom den juridiska fakulteten som professorerna stod för 20 procent eller mer av lärarkårens tjänstgöring, 1999 har professorernas andel gått upp till 20 procent eller mer inom samtliga fakulteter. Detta till trots är fastanställda lektorer fortfarande den i särklass största lärarkategorin. Nästan hälften av personåren inom lärarkåren utförs av lektorer.

Andelen lärare med doktorsexamen, exklusive gäst- och timlärare, är 76 procent. Högst är andelen inom den matematisk-naturvetenskapliga fakulteten där 92 procent av lärarna är doktorer.

Tjänstekategori	Antal personår och andel kvinnor i procent					Totalt 1999	1998	1997	95/96
	Hum	Jur	Sam	Mat-nat	Övr				
Professor	63	23	76	86	1	249	209	194	198
- andel kv	(29)	(17)	(15)	(11)	(0)	(17)	(18)	(15)	(13)
Lektor	143	22	179	149	1	494	561	583	638
- andel kv	(41)	(18)	(33)	(25)	(0)	(32)	(30)	(31)	(31)
Adjunkt	46	6	74	21	4	151	160	154	172
- andel kv	(50)	(83)	(56)	(34)	(50)	(51)	(49)	(44)	(48)
Forskarassistent	19	0	18	69	0	106	125	105	121
- andel kv	(71)	(-)	(59)	(35)	(-)	(46)	(48)	(45)	(30)
Delsumma	271	51	347	325	6	1000	1 054	1 035	1 129
- andel kvinnor	(42)	(25)	(35)	(24)	(33)	(33)	(31)	(31)	(30)
Motsvarande uppgifter 1998 andel kv	279	53	363	352	8	1 054			
	(42)	(30)	(35)	(25)	(27)	(31)			
Motsvarande uppgifter 1997 andel kv	298	62	342	325	9	1 035			
	(42)	(30)	(30)	(23)	(35)	(31)			
Gäst- och tim- lärare	35	17	39	13	0	104	120	121	127
- andel kv	(51)	(24)	(31)	(31)	(-)	(37)	(33)	(31)	(36)
Övr underv och forsk pers	81	13	168	185	14	461	441	595	678
- andel kv	(52)	(53)	(47)	(40)	(86)	(47)	(46)	(43)	(41)
Doktorandans	161	28	153	301	0	643	652	550	540
- andel kv	(55)	(51)	(43)	(39)	(-)	(45)	(46)	(44)	(43)
Tekn/adm personal	112	22	163	298	434	1 029	1 176	996	1 041
- andel kv	(73)	(82)	(71)	(54)	(63)	(63)	(62)	(68)	(69)
Antal personår totalt	661	131	869	1 121	455	3 237	3 442	3 297	3 515
- andel kv	(52)	(43)	(45)	(39)	(64)	(47)	(47)	(47)	(46)

Tabell 59: Antal personår och andel kvinnor inom olika tjänstekategorier 1999 per fakultet och totalt med jämförelse för budgetåren 1998 och 1997 och läsåret 1995/96. Nordiska och utländska lektorer ingår i gruppen lektorer; bibliotekspersonal i gruppen teknisk/administrativ personal. För 1995/96 saknas fakultetsuppdelning för annan personal än lärare.

Jämställdhet

Jämställdheten i dagsläget

Könsfördelningen på olika nivåer inom Stockholms universitet erbjuder få överraskningar. Bland studenter på grundutbildningsnivån är andelen kvinnor betydligt större än andelen män. Fortfarande på forskarutbildningsnivån är fördelningen mellan män och kvinnor jämn. Likaså är fördelningen förhållandevis jämn vad avser adjunkt- och forskarassistenttjänster (se tabell 59). 1999 minskade dock andelen kvinnliga forskarassistenter för första gången på flera år till 46 procent. Andelen kvinnliga lektorer ökade marginellt men är fortfarande liten: den ligger och har i flera års tid legat på drygt 30 procent.

Universitetets respektive fakulteter har enligt uppdrag satt upp rekryteringsmål för lärarkåren (utom professorer). Dessa mål skall formellt gälla för perioden 1997-1999 men kan sägas vara aktuella även för kommande år. Målen syftar till att jämna ut snedfördelningen mellan könen bland lärarna och formuleras i flertalet fall i termer av procenttal, dvs inom en given lärarkategori skall fördelningen mellan antalet män och kvinnor vara företrädesvis 60% - 40% eller jämnare. Målen har uppställts enligt rimlighetskriteriet, dvs de skall vara möjliga att uppnå eller i varje fall komma nära. Generellt är strävan också att på sikt uppnå en helt jämn fördelning i rekryteringen. I någon mån avvikande i sammanhanget är den matematisk-naturvetenskapliga fakulteten där målet för andelen kvinnor bland nyrekryterade forskarassistenter fastslagits till 36 procent och för nyrekryterade universitetslektorer till 30 procent.

Den faktiska rekryteringen av lärare under treårsperioden 1997-1999 redovisas i tabell 60. Av den framgår att andelen nyrekryterade kvinnliga lärare varierar kraftigt mellan lärartyper. Den totala andelen kvinnor inom alla lärarkategorier utom professor är 44 procent. Inom adjunktskategorin dominerar kvinnor stort medan andelen nya kvinnliga forskarassistenter och lektorer är betydligt lägre. Ändå är det bara inom lektorskategorin som andelen nyrekryterade kvinnor är för liten i förhållande till uppsatta mål. De något annorlunda mål som sattes upp inom den matematisk-

naturvetenskapliga fakulteten har inte uppnåtts; andelen nyrekryterade kvinnliga lektorer är där 14 procent medan andelen nya kvinnliga forskarassistenter är 33 procent.

Andel nyrekryterade kvinnliga lärare 1997-1999

	1997-1999
Lektor	34%
Adjunkt	84%
Forskarassistent	40%

Tabell 60: Andel nyrekryterade kvinnliga lärare inom olika lärarkategorier 1997-1999.

Kvinnornas andel av professorskåren är, som tabell 59 visar, fortsatt låg. Den var 17 procent 1999 vilket är en minskning med en procentenhet i förhållande till 1998. Ändå är andelen kvinnliga professorer hög jämfört med många andra universitet och högskolor. Andelen nyrekryterade kvinnor i professorskategorin vid Stockholms universitet ligger på sammanlagt 33 procent för perioden 1997-1999. I regleringsbrevet anges som mål för jämställdheten att 21 procent av de nytillsatta professorerna under samma period skall vara kvinnor. Universitetet har således uppnått detta mål med bred marginal.

I den beräkningen ingår dock inte befordrade professorer. Om dessa räknas med blir andelen kvinnor 28 procent för 1997-1999 och 23 procent för 1999. Det innebär alltså att universitetet klarat sitt mål oavsett om befordrade professorer räknas in eller ej. Vad som händer med könsfördelningen inom professorskategorin som helhet när befordrade professorer räknas med är oklart eftersom många befordringsärenden ännu inte är avgjorda.

Nyrekryterade professorer	1997-1999	1999	1998	1997
Antal	42	11	16	15
Andel kvinnor	33%	18%	56%	20%

Tabell 61: Andel kvinnor bland nyrekryterade professorer sammanlagt och enskilda år 1997-1999.

Tabellen nedan visar att samtliga dekaner är män. Däremot har andelen kvinnliga prefekter ökat något. Principen är att institutioner med manlig prefekt skall ha en kvinnlig ställföreträdare och tvärtom.

Befattning	1999		1998		1997	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Dekaner	0	4	0	4	0	4
Prefekter	25	59	21	59	19	61

Tabell 62: Antal dekaner och prefekter uppdelat på kön 1997-1999.

Jämställdhetsarbetet

Universitetet arbetar i dagsläget utifrån en allmän jämställdhetsplan som gäller för perioden 1998-2000. Det dokumentet fastslår bl a att ökad jämställdhet leder till bättre kvalitet i forskning och utbildning. Det uttalade målet enligt dokumentet är att genom en rad olika åtgärder skapa balans mellan kvinnors och mäns inflytande inom samtliga verksamheter vid universitetet.

Till det kommer att universitetet fastställer planer för det konkreta jämställdhetsarbetet för varje enskilt år. 1999 års jämställdhetsplan tog sikte på en kartläggning av de faktiska förhållandena gällande könsfördelningen vid universitetet men också på att finna förklaringar till snedfördelningen mellan kvinnor och män. Universitetets jämställdhetskommitté erhöll under 1999 resurser från Högskoleverket för att utarbeta en ansökan om medel för att genomföra detta projekt.

Under 1999 har arbetet fortsatt med det mentorsprojekt för kvinnliga doktorander som inleddes 1998. Jämställdhetskommittén har vidare sänt ut en skrivelse till alla institutioner med begäran att enheternas jämställdhetsplaner och aktiviteter som syftar till ökad jämställdhet presenteras på enheternas hemsidor samt att länkning sker till kommitténs hemsida, www.jamstkom.su.se. Detta beräknas vara genomfört i början av år 2000. Därtill har en revidering av åtgärdsprogrammet för och broschyren om sexuella trakasserier genomförts. Vid introduktionsdagar för nyanställda

och nytillträdande prefekter har universitetets jämställdhetsplan och jämställdhetsaktiviteter presenterats.

Kompetensutveckling

Pedagogisk utveckling

Utveckling av lärarnas pedagogiska kompetens sker på två nivåer, dels på institutionsnivå genom seminarier, interna kurser, pedagogiska dagar och liknande, dels genom ett omfattande arbete på central nivå via enheten för pedagogisk utveckling. Gränserna mellan de båda nivåerna är dock flytande. Enheten för pedagogisk utveckling samverkar med institutionerna och stöder deras arbete med den pedagogiska utvecklingen.

Enheten för pedagogisk utveckling ger kurser i universitetspedagogik varje termin. Kursen omfattar tre plus två veckor. Den första delen är en allmän del med teori och praktik. De teoretiska avsnitten utgörs av temaseminarier där olika frågor behandlas, ibland med gäster som inledare. Parallellt med temaseminarieerna aktualiseras deltagarnas egen undervisning genom olika praktiska inslag. Ett av ämnena under kursen är jämställdhet och genusperspektiv. Den andra delen av kursen är ett pedagogiskt projekt på den egna institutionen som kompletteras med gemensamma seminarier för dem som bedriver projektarbetet. Under året har kursen erbjudits till alla nyanställda lärare, och de som inte kunnat gå kursen under året kommer att göra det nästföljande år. De lärare som gått kursens första del (31 deltagare) utgör sammanlagt 78 procent av det totala antalet nyanställda lärare (40 personer, professorer ej inräknade).

Enheten för pedagogisk utveckling bedriver också utvecklingsarbete i form av workshops, pedagogiska seminarier, konferenser mm. Denna verksamhet har under 1999 haft sammanlagt 920 deltagare, vilket skall ställas i relation till en fastanställd lärarkår om ca 1000 personer.

Under året har en seminarieserie om IT-pedagogiska frågor sjuvänt. Seminarieserien har innehållit ämnen såsom PowerPoint - en pedagogisk förnyelse, Distans är inte alltid distans, Internet i

undervisningen - juridiska aspekter, Multimedia och pedagogik, Första stegen mot IT-användning i undervisningen och Multimedia i praktiken. Seminarier bedrivs dessutom inom ramen för Akademiskt skrivcentrum och Casecentrum.

Under året har också givits seminarier för forskarhandledare. Seminarieriet har behandlat frågor som seminariekultur, juridiska spørsmål, skrivprocessen - några handledningsscenarier - och forskarhandledning idag: handledning och ledarskap.

Under året har enheten för pedagogisk utveckling även arrangerat ett antal kvalitetsseminarier med titlarna: Vad är våra studenter? Vart tar våra studenter vägen? Att se det som studenter ser, Livet efter reformen, Genus i klassrummet och Kvalitet - till vilket pris?

Omfattningen på enhetens kurser och seminarier samt antal deltagare redovisas i nedanstående tabell.

Kursbenämning	Antal deltagare	Omfattning
Universitetspedagogik - teori och praktik	31	3 v
Projekt som fortsättning på kursen i universitetspedagogik	10	2 v
Ped-IT (IT-pedagogiska seminarier)	220	9 seminarier
Akademiskt skrivande	150	7 seminarier
Casemetodik	200	8 seminarier
Forskarhandledning	50	3 seminarier+1 helg
Kvalitetsseminarier	300	6 seminarier

Tabell 63: Pedagogiska kurser och seminarier för universitetslärare 1999. Omfattningen har angivits i ungefärligt antal veckor som kursen motsvarar, i antal dagar eller i antal seminarier/sammankomster.

Till universitetsledningen finns ett pedagogisk råd knutet med representanter för lärare och studenter samt pedagogiska konsulter. Pedagogiska rådet har bland annat till uppgift att följa utvecklingen av grundutbildningen och värna om den pedagogiska kvaliteten. Rådet svarar för den årliga utdelningen av pedagogiska priset, ett pris per fakultet som delas ut till särskilt välförtjänta lärare. De lärare som utses skall bland annat ha visat intresse och vilja att förnya undervisningens former och

innehåll, visat pedagogisk skicklighet, knutit an undervisningen till aktuell forskning och internationella förhållanden och bidragit till att utveckla studenternas kreativitet och kritiska tänkande.

1999 delades priset ut till Anders Carlsson (humanistiska fakulteten), Claes Nordlöf (juridiska fakulteten), Cecilia Gil-Swedberg (samhällsvetenskapliga fakulteten) och Tore Bengtsson (matematisk-naturvetenskapliga fakulteten).

Ett pris ges också till årets utbildningsinstitution. Institutionspriset är ett vandringspris (statyetten Känguru av konstnären Torsten Renquist) och ges till en institution med väl utvecklat pedagogiskt arbete i grundutbildningen, väl genomförd integration av utbildning och forskning, fast program för fortbildning av lärare, vi-känsla, aktivt jämställdhetsarbete och strävan efter pedagogisk förnyelse. Årets institution blev teatervetenskapliga institutionen.

Övrig kompetensutveckling

En stor del av den övriga kompetensutveckling som förekommer vid universitetet handhas lokalt vid de olika institutionerna och enheterna. Dock genomförs en del kurser och andra kompetensutvecklingsåtgärder av generell karaktär vid enheten för personal- och organisationsutveckling. Dessa utbildningar är relevanta för anställda från flera institutioner och enheter och är inriktade på att ge deltagarna en allmän kompetenshöjning. Detta gör det möjligt att samordna utbildningar och det ger dessutom tillfälle för anställda från olika arbetsenheter att träffas och utbyta erfarenheter.

Förslag till årliga utbildningsprogram diskuteras i allmänhet i en partsammansatt referensgrupp och baseras dels på önskemål som inkommit från institutioner/enheter, dels på behov som framkommit på annat sätt. Rektorn fastställer utbildningsprogrammet.

Vissa kurser i programmet är regelbundet återkommande, t ex introduktionskurs för nyanställda, kurs i löne- och anställningsvillkor, utbildning för nytillträdda prefekter, studiecirkel för blivande pensionärer samt språkutbildning. Vidare erbjuds årliga utbildningar inom områdena ledarskap,

ekonomi, allmän administration och språk. Universitetet har ett brett utbud av utbildning inom arbetsmiljöområdet, t ex grundutbildning av skyddsombud, brandskyddsutbildning och olika utbildningar vad gäller den psykosociala arbetsmiljön (hantering av konflikter, missbruk, stress mm). Det finns också en stadig efterfrågan på datautbildningar såsom ordbehandling, kalkylregisterprogram och layoutprogram.

Totalt deltar ca 1 000 personer årligen i olika utbildningsinsatser och under 1999 genomfördes 112 utbildningsdagar.

Organisation

Vid universitetet finns fyra fakulteter med fakultetsnämnder som beslutande organ. Här finns också några centra som bryter med den traditionella institutions- och fakultetsindelningen och som ligger under styrelsens beredningsgrupp för icke nämndanknutna kostnader. Ett arbete pågår dock med att fakultetsanknyta dessa enheter. Således fördes Tolk- och översättarinstitutet den 1 juli 1999 in under den humanistiska fakulteten.

Under 1999 har beslut fattats om sammanslagning av humanistiska fakultetens två fakultetsnämnder från den 1 januari 2000. Dessutom har en utredning om de mindre ämnenas ställning inom den humanistiska fakulteten pågått. Den utredningen rekommenderar sammanslagning av vissa av de mindre institutionerna inom fakulteten bl a i syfte att förbättra deras administrativa kapacitet. Detta ärende kommer att vidarebehandlas under kommande år. I december 1999 fattades också beslut om institutionssammanslagningar inom den matematisk-naturvetenskapliga fakulteten vilka skall gälla från 2001.

Ett institut har tillkommit: SORAD (Centrum för socialvetenskaplig alkohol- och drogforskning)

Universitetets institutioner, centra, institut eller motsvarande och deras fördelning på fakulteterna redovisas nedan.

Humanistisk fakultet

28 institutioner/motsvarande

Historisk-filosofiska sektionen

Institutionen för antikens kultur och samhällsliv
Arkeologiska institutionen
Filmvetenskapliga institutionen
Filosofiska institutionen
Institutet för folklivsforskning – etnologiska institutionen
Historiska institutionen
Institutionen för journalistik, medier och kommunikation (JMK)
Konstvetenskapliga institutionen
Litteraturvetenskapliga institutionen
Musikvetenskaplig institutionen
Religionshistoriska institutionen
Teatervetenskapliga institutionen
Centrum för barnkulturforskning
Centrum för kvinnoforskning

Språkvetenskapliga sektionen

Institutionen för baltiska studier
Engelska institutionen
Finska institutionen
Institutionen för franska och italienska
Institutionen för klassiska språk
Institutionen för lingvistik
Institutionen för nordiska språk
Institutionen för orientaliska språk
Institution för slaviska språk
Institutionen för spanska och portugisiska
Institution för tyska och nederländska
Centrum för tvåspråkighetsforskning
Tolk- och översättarinstitutet (icke fakultetsanknutet före 1/7 1999)
Lärostudion

Juridisk fakultet

1 institution

Juridiska institutionen

Samhällsvetenskaplig fakultet

20 institutioner/motsvarande

Institutionen för data- och systemvetenskap
 Ekonomisk-historiska institutionen
 Företagsekonomiska institutionen
 Grafiska institutet/institutet för högre reklamutbildning (GI/IHR)
 Institutionen för internationell pedagogik
 Kriminologiska institutionen
 Kulturgeografiska institutionen
 Nationalekonomiska institutionen
 Pedagogiska institutionen
 Psykologiska institutionen
 Socialantropologiska institutionen
 Institutionen för socialt arbete - socialhögskolan
 Sociologiska institutionen
 Statistiska institutionen
 Statsvetenskapliga institutionen
 Centrum för invandringsforskning (CEIFO)
 Institutet för internationell ekonomi (IIES)
 Institutet för social forskning (SOFI)
 Centrum för socialvetenskaplig alkohol- och drogforskning (SORAD)
 Stockholms centrum för forskning om offentlig sektor (SCORE)

Matematisk-naturvetenskaplig fakultet

31 institutioner/motsvarande

Matematisk-fysiska sektionen

Institutionen för astronomi
 Fysikum
 Matematiska institutionen
 Meteorologiska institutionen
 Institutionen för numerisk analys och datalogi (samarbete med KTH)
 Institutionen för medicinsk strålningsfysik (samarbete med KI)

Kemiska sektionen

Institutionen för analytisk kemi
 Institutionen för biofysik
 Institutionen för biokemi
 Institutionen för fysikalisk kemi, oorganisk kemi och strukturkemi

Institutionen för miljökemi
 Institutionen för neurokemi och neurotoxikologi
 Institutionen för organisk kemi

Biologiska sektionen

Institutionen för biologisk grundutbildning (BIG)
 Botaniska institutionen
 Genetiska institutionen
 Institutionen för genetisk och cellulär toxikologi
 Mikrobiologiska institutionen
 Institutionen för molekylärbiologi
 Institutionen för molekylär genomforskning
 Institutionen för systemekologi
 Wenner-Grens institut för experimentell biologi
 Zoologiska institutionen
 Enheten för populationsgenetik
 Institutionen för medicinsk näringslära (samarbete med KI)

Geologiska sektionen

Institutionen för geologi och geokemi
 Kvartärgeologiska institutionen
 Naturgeografiska institutionen
 Enheten för paleogeofysik och geodynamik

Övriga

Stockholms marina forskningscentrum
 Institutet för tillämpad miljöforskning

Icke fakultetsanknutna organ

4 institutioner/motsvarande

Bergianska botaniska trädgården
 Latinamerikainstitutet
 Manne Siegbahn-laboratoriet
 Centrum för naturresurs -och miljöforskning

Myndighetskapital

Med begreppet myndighetskapital under verksamhetsgrenen övrigt avses Stockholms akademiska forum, Högskoleförbundet, stiftelseförvaltningen samt övrig extern verksamhet utförd av universitetsförvaltningen. Fördelningen av myndighetskapital på dessa verksamheter samt intäkter och

kostnader för övrig verksamhet redovisas i årsredovisningens finansiella del nedan. Det sammanlagda myndighetskapitalet för övrig verksamhet uppgick 1999 till 15 861 tkr vilket är att jämföra med 1998 då det låg på 17 345 tkr. 1997 var myndighetskapitalet för övrig verksamhet 7 357 tkr.

EKONOMISK REDOVISNING

Inledning	73
Sammanställning av väsentliga uppgifter	74
Redovisningsprinciper och värderingsgrunder	75
Ersättningar, förmåner och övriga uppdrag för universitetsstyrelsens ledamöter	78
Resultaträkning	80
Balansräkning	81
Anslagsredovisning	83
Finansieringsanalys	84
Noter till resultat- och balansräkning	84
Myndighetskapital	93
Underlag för beräkning av grundutbildnings- anslag	95
Fastställande av särskilda åtaganden	96

Ekonomisk redovisning

Inledning

Bokslutet för Stockholms universitet budgetåret 1999 visar en negativ kapitalförändring på drygt 11 miljoner kronor, vilket motsvarar 0,5 procent av verksamhetens kostnader. Det slutliga resultatet var sämre än för 1998 då universitetet hade en positiv kapitalförändring på 21 miljoner. Det ackumulerade myndighetskapitalet för Stockholms universitet är nu 183 miljoner kronor, varav knappt 6 miljoner utgörs av andelar i dotterföretag.

Delårsbokslutet visade på ett underskott om 60 miljoner kronor för första halvåret. Detta underskott var i relativt stor utsträckning att hänföra till ökade hyreskostnader och till semesterlöneskulden. Därtill kommer att universitetet i juni fick problem med ekonomisystemet vilket ledde till att vissa poster som borde ha registrerats före halvårskiftet inte kunde räknas med före 30 juni.

Den prognos som gjordes i samband med delårsbokslutet pekade på en slutlig negativ kapitalförändring om ca 19 miljoner kronor. Skälet till att resultatet blev något bättre än prognosen är bl a att universitetet har kunnat intäktsföra ca 5 miljoner kronor på bidragsprojekt som föregående år felaktigt enbart belastats med kostnader, samt att antalet helårsprestationer inom NT-utbildningen blev fler än väntat, motsvarande drygt 2 miljoner kronor. På det positiva kontot kan också noteras att universitetet 1999 nådde upp till takbeloppet med viss marginal.

Ett problem är den resultatmässiga snedfördelningen mellan de olika verksamhetsgrenarna: 1998 gick grundutbildningen med överskott medan forskningen gick med underskott, och den tendensen har accentuerats påtagligt under 1999. Snedfördelningen är dock i viss mån beroende av budgeteringsprinciper och bokföringstekniska problem. De ökande kostnaderna inom forskningsverksamheten är dock en viktig orsak till det totala underskottet och de måste åtgärdas.

Sedan 1997 har universitetet utvecklat regler för hur det ekonomiska ansvaret för medelshanteringen skall fördelas på olika nivåer så att uppkomsten av underskott snabbt skall kunna förhindras. Under 2000 pågår ett fortsatt arbete med att skapa förutsättningar för en uppstramning av universitetets kostnader. Det skall dock återigen påtalas att den negativa kapitalförändringen för 1999 är relativt litet och att förutsättningarna för att hålla balans i ekonomin är goda.

Sammanställning av väsentliga uppgifter

	1999	1998	1997	1995/96	1994/95
Låneram i Riksgäldskontoret					
- Beviljad låneram	295 000	280 000	353 000	250 000	165 000
- Utnyttjad låneram	275 529	257 324	207 386	190 316	125 265
Kontokredit hos Riksgäldskontoret					
- Beviljad kontokredit	130 579	42 336	137 564	145 865	136 330
- Utnyttjad kontokredit	—	—	—	—	—
Räntekonto					
- Ränteintäkter	14 258	17 918	18 187	50 173	26 707
- Räntekostnader	—	—	—	—	—
Avgiftsintäkter	292 791	247 732	236 879	293 990	132 367
- Varav avgiftsintäkter som universitet ej disponerar	ET ¹	ET			
- Beräknat belopp i regleringsbrevet	ET	ET			
Anslagskredit	ET	ET			
Utgående reservationer	—	—	1 871	9 351	103
- Varav intecknade för framtida åtagande	—	—	—	—	—
Anslagssparande	18 861	2 578	2 908	—	—
- Varav intecknade för framtida åtagande ²	13 000	—	—	—	—
Totala gjorda åtagande jmf med summan av bemyndigande	ET	ET			
Anställda					
- Antal årsarbetskrafter ³	2 013	2 344	2 714	3 304	3 318
- Medelantalet anställda	3 195	3 369	3 419	3 450	—
Driftskostnad⁴	2 077 135	2 034 659	1 982 578	2 016 558	1 791 683
- Driftskostnad per årsarbetskraft ⁵	1 032	868	730	610	540
Årets kapitalförändring (varav gåvo och donationskapital)⁶	- 11 530	21 516	- 1 826	81 435	170 505
	—	—	—	75 728	32 530
Balanserad kapitalförändring	188 676	167 294	169 120	191 755	67 295

¹ ET=ej tillämplig för universitetet

² Avser B57: För investeringar i Fysikcentrum

³ Antalet årsarbetskrafter 1995/96 avser 12 månader. Värdet är beräknat på annat sätt än tidigare år, varför jämförelser över tiden blir osäkra. Detsamma gäller driftskostnad per årsarbetskraft.

⁴ Fram tom 1998 ingick bla stipendier och utbildningsbidrag i driftskostnaderna. Från och med 1999 redovisas dessa som transfereringar. Omräkning har ej gjorts för 1998 och bakåt i tiden.

⁵ Se föregående fotnot

⁶ I enlighet med Stiftelselagen (1994:1220) redovisas gåvo- och donationskapitalet som egna juridiska personer från och med räkenskapsåret 1997.

Redovisningsprinciper och värderingsgrunder

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen om myndigheters årsredovisning mm (1996:882). Universitetets redovisning följer bokföringsförordningen (1979:1212) och god redovisningssed samt Förordning om redovisning av studier m m vid universitet och högskolor (1993:1153).

Universitetet tillämpar från och med 1 januari 1999 i alla väsentliga delar Baskontoplan 1999 för statliga myndigheter. Den nya kontoplanen har blivit mer detaljerad vad gäller försäljning till annan myndighet, samtidigt som vissa intäktslag har blivit färre. Så långt som det är möjligt redovisas jämförelsetalen efter den nya indelningen, men för vissa poster används den gamla.

Om inget annat anges redovisas beloppen i den ekonomiska redovisningen i tusental kronor.

Tillgångar

Tillgångar har värderats enligt lägsta värdets princip. Fordringar har tagits upp med de belopp de beräknas inflyta.

Anläggningstillgångar

Inventarier med ett anskaffningsvärde på minst 10 000 kr och med en ekonomisk livslängd på minst 3 år redovisas som anläggningstillgång. Anläggningstillgångar avskrivs enligt plan med följande avskrivningstider:

- 3 år Datorer
- 5 år Kontorsmaskiner, inredningsinventarier, elektriska apparater, bilar m m.
- 10 år Byggnadsinventarier, skepp och förbättringsutgift på annans fastighet.

Konst avskrivs ej. Någon invärdering av universitetets konstsamling har ej gjorts. Universitetet redovisar ej standardiserad programvara under anläggningstypen datorer, ej immateriella anläggningstillgångar. En genomgång av dessa anläggningar kommer att göras under 2000 för eventuell omklassificering till immateriella anläggningstill-

gångar. Omklassificeringen kommer ej ha någon resultatpåverkan då avskrivningstiden kommer att vara 3 år.

1993/94 gjordes avskrivningar på anläggningstillgångar på helårsbasis. 1994/95 ändrades detta så att avskrivningarna beräknades från anskaffningsdagen. En justering av ackumulerade avskrivningar gjordes då. Då anläggningstillgångar med en avskrivningstid på 5 år skulle vara helt avskrivna per 99-06-30 har dessa återförda avskrivningar, 4 983 tkr, belastat 1999 års kapitalförändring.

Externmedelsfinansierade projekt

I den löpande redovisningen bokförs inbetalda medel för bidragsprojekt (förskott) som en skuld till finansiären. I samband med inbetalningen sker dock en bokning på två intäktskonton, varav ett styr mot Skod för intäkt och det andra mot Skod för periodiserade intäkter. Genom denna bokning blir statsräkenskaperna rätt. Kostnader som avser projektet skall bokföras löpande när de uppstår. För bidragsfinansierade projekt bokförs vid varje månads slut intäkter motsvarande månadens kostnader, vilket medför att de bidragsfinansierade projekten löpande under året har ett nollresultat. Vid bokslutet balanseras återstående medel för projekt där avtalet medger en dispositionstid efter den 31 december 1999. I de fall kostnaderna under året har varit större än inbetalda medel, dvs skulden till finansiären har bokföringsmässigt blivit en fordran på finansiären, sker en omklassificering till tillgångssidan på balansräkningen. Oförbrukade bidrag redovisas som periodavgränsningsposter på skuldsidan medan överförbrukade bidrag redovisas som periodavgränsningsposter på tillgångssidan i balansräkningen.

Uppdragsprojekt erhåller normalt inga förskott. Kostnaderna bokförs löpande under året men ingen intäktsavräkning sker vid månads slut. För uppdragsprojekt som inte är avslutade vid upprättandet av delårsbokslut och årsbokslut betraktas över- och underskott som förutbetalda intäkt respektive upplupen intäkt.

Bidragsprojekt där dispositionstiden löper ut den 31 december 1999 och ingen reglering ska ske med bidragsgivaren resultatförs. Detsamma gäller

för uppdragsprojekt som avslutas vid delårs- eller helårsbokslut. Uppdragsprojekt av typen undervisning utförd åt annat universitet eller högskola betraktas vid helårsbokslutet som löpande verksamhet och resultatförs. Projekt som avslutas under löpande år resultatförs i samband med att projektet avslutas.

Under 1999 har bidragsprojekten granskats i syfte att fastställa att det finns kontrakt med dispositionstid efter den 31 december. Bidragsprojekt som saknar kontrakt efter 31 december 1999 och som har förbrukat mer än erhållna medel från bidragsgivaren har resultatförts i enlighet med försiktighetsprincipen. Underskotten har betraktats som befarade kundförluster.

Förändrade redovisningsprinciper

Transfereringar

Från och med 1999 redovisar universitetet transfereringar enligt ekonomistyrningsverkets rekommendationer. Som transfereringar redovisas bl a stipendier, lämnade bidrag och utbildningsbidrag samt de intäkter som erhållits för att finansiera transfereringarna. Under transfereringsavsnittet i resultaträkningen redovisas de transfereringar där antingen givaren till universitetet och/eller mottagaren är en statlig part. I de fall där ingen part är statlig bokförs transfereringarna enbart via balansräkningen. Tidigare år har större delen av transfereringarna bokförts som driftskostnader. Jämförelsesiffrorna för 1998 har ej justerats då kostnaderna för att ta fram informationen skulle vara högre än informationsvärdet, då det ej är resultatpåverkande.

Väsentliga förändringar från föregående år

Stockholms Universitet Holding AB

Ägandet av Stockholms Universitet Holding AB övergick per den 1 januari 1998 från Närings- och handelsdepartementet till Stockholms universitet. Resultatandelar från holdingbolaget har påverkat

universitets kapitalförändring med 191 tkr (133 tkr). Resultatandelarna redovisas som övrig verksamhet.

Bolaget har under 1999 bildat ett dotterbolag, Center for Eastern and Central European Cooperation in Institutional Development AB, (CECID AB). CECID AB tillhandahåller kompetensstöd och operativt stöd till svenska organisationer som bedriver eller avser att bedriva verksamhet i de post-sovjetiska länderna. Viss del av denna verksamhet bedrevs tidigare av universitetetsförvaltningen. 1998 hade verksamheten vid Stockholms universitet en omsättning på 2 424 tkr och årets kapitalförändring (resultat) uppgick till 162 tkr. Verksamheten övergick från universitetet till CECID AB den 1 april 1999.

Under 1999 bildade Stockholms universitet Holding AB tillsammans med Stockholms universitets Studentkår Idéagenten AB. Parterna äger 50 procent vardera.

Väsentliga ändringar 2000

Fysikcentrum

Byggnationen av Fysikcentrum som påbörjades 1999 fortgår och beräknas vara klar år 2001. Universitetet erhöll 1999 dispositionsrätten på ett anslag för investeringskostnader för Fysikcentrum motsvarande 13 miljoner kronor. Riksgäldskontoret inbetalade medlen för anslaget i januari år 2000, vilket kommer att påverka resultatet år 2000.

Statens psykologisk-pedagogiska bibliotek (SPPB)

Från och med den första januari 2000 tillhör SPPB Stockholms universitet. Universitetet är avvecklingsmyndighet för SPPB. SPPB kommer att vara en enhet inom universitetsbiblioteket. För 1999 hade SPPB anslag uppgående till 8 690 tkr. SPPB redovisar för 1999 intäkter på 10 344 tkr och kostnader på 10 447 tkr, vilket ger en negativ kapitalförändring på 103 tkr. Det totala myndighetskapalet är 534 tkr.

Övriga väsentliga uppgifter

Fördelning av förvaltningens intäkter och kostnader

Förvaltningens kostnader och intäkter fördelas på verksamhetsgrenarna och fakulteterna genom en fördelningsnyckel baserad på hur personalkostnaderna för institutionerna och biblioteket fördelar sig.

Förvaltningens intäkter och kostnader har fördelat sig med 35 procent (35 procent) till grundutbildningen och 65 procent (65 procent) till forskning.

Förvaltning av stiftelser

I enlighet med Stiftelselagen (1994:1220) bröts de fonder och samförvaltade donationer som är att betrakta som stiftelser och därmed egna juridiska personer ut ur universitetets redovisning den 1 januari 1997.

Universitetet handhar förvaltningen av stiftelserna. Förvaltningen har under 1999 haft kostnader på 4 367 tkr (3 073 tkr) varav personalkostnaderna är 2 691 tkr (2 142 tkr). Bidrag från stiftelserna uppgår till motsvarande belopp, varav 519 tkr är periodiserade intäkter och regleras i början av 2000. Stiftelseförvaltningen redovisas som övrig verksamhet.

Ersättningar, förmåner och övriga uppdrag för universitetsstyrelsens ledamöter

Nedan visas ersättningar, förmåner och övriga uppdrag till universitetsstyrelsens ledamöter samt förvaltningschefen. Ersättningar och förmåner redovisas för styrelseledamöterna under 1999.

Enligt regeringsbeslut utgår arvode till de externa ledamöterna med 25 000 kr per år. Till suppleanterna utgår ingen ersättning. Till ordförande utgår arvode med 60 000 kr per år.

	Belopp (kr)	Övriga uppdrag
Rektor, prorektor och förvaltningschef		
Gustaf Lindencrona	769 963	Högskoleverket
Gunnel Engwall	614 023	
Leif Lindfors	654 414	Högskolerestauranger AB Stockholms Universitet Holding AB
Ordförande		
Anitra Steen	60 000	Arbetsgivarverket Systembolaget
Externa ledamöter		
Heidi von Born	25 000	Förlagsrådet vid En bok för alla
Bo Göransson	25 000	Sida Prins Eugens Minnesfond, Valdemarsudde Östersjöstiftelsen (t o m 1999-12-31)
Eva Johansson	25 000	—
Gertrud Lennander (vice ordf. fr o m 1998-02-20)	25 000	—
Margaretha af Ugglas	25 000	Riksbanksfullmäktige (suppleant) Becton, Dickinson and Company (New Jersey, USA)
Björn Wolrath	25 000	Industrivärlden AB Telia AB (v ordf t o m 1999-10-31) Rederi AB Gotland (ordf) Svensk Exportkredit AB (ordf) Nordisk Holding AB Företagsekonomiska föreningen Hammarby Fotboll
Andreas Xanthopoulos	25 000	ABL StorStockholm AB (ordf)
Verksamhetsföreträdare		
Eskil Wadensjö	616 294	Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering IAU (ordf, t o m 1999-12-31)
Leif Wastensson	784 910	Rymdstyrelsen Stockholms universitet Holding AB Teknikhöjden AB

	Belopp (kr)	Övriga styrelseuppdrag
Studeranderepresentanter		
Johan Blaus (t o m 1999-06-30)	12 500	Frescati Förvaltning AB AB Frescatihallen Högskolerestauranger i Stockholm AB
Torbjörn Ingvarsson (t o m 1999-06-30)	12 500	—
Katarina Janvid (fr o m 2000-01-01)	3 611	—
Mikael Kaunitz (suppleant 1999-07-01- 2000-02-02, därefter ordinarie)	—	Frescati Förvaltning AB SSSB (suppl) Frescatihallen AB (suppl) Stiftelsen kursverksamheten vid Stockholms universitet (suppl)
Charlotte Magnuson (t o m 1999-06-30)	12 500	Frescati Förvaltning AB
Tomas Rittsell (1999-07-01 – 2000-02-02)	12 500	Frescati förvaltning AB Högskolerestauranger i Stockholm AB (suppl) AB Frescatihallen
Sten Skånby (fr o m 1999-07-01)	13 770	—
Tove Werner (1999-07-01 – 1999-12-31)	13 130	—
Gruppsuppleanter, verksamhetsföreträdare		
Willmar Sauter	553 043	Drottningholms Teatermuseum Dansmuseet Idéagenten AB (fr o m 2000-01-01)
Peter Seipel	648 595	Gripsholms Fabrik AB Niklas Palmklint AB Peter Seipel AB
Gruppsuppleanter, studeranderepresentanter		
Liisa Mast (t o m 1999-06-30)	89 769	—
Tobias Harding (fr o m 2000-02-21)	—	—

Resultaträkning

(tkr)	Not 1	1999-01-01 -1999-12-31	1998-01-01 -1998-12-31
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag		1 398 763	1 420 264
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	Not 2	292 791	247 732
Intäkter av bidrag		487 705	484 398
Finansiella intäkter	Not 3	14 497	18 022
Summa		2 193 756	2 170 416
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal		-1 348 327	-1 290 744
Kostnader för lokaler		-402 425	-371 567
Övriga driftskostnader		-326 383	-372 348
Finansiella kostnader	Not 4	-13 373	-12 303
Avskrivningar		-114 969	-102 071
Summa		-2 205 477	-2 149 033
Verksamhetsutfall		-11 721	21 383
Resultatandelar i dotterföretag		191	133
Uppbördsverksamhet			
Intäkter av avgifter m m samt andra intäkter som inte disponeras av myndigheten		51	
Medel som tillförts statsbudgeten från uppbördsverksamheten		-51	
Saldo		0	
Transfereringar			
Medel som erhållits från statsbudgeten för finansiering av bidrag		77 376	31 754
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag		13 785	523
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag		15 312	1 894
Lämnade bidrag		-106 473	-34 171
Saldo		0	0
Årets kapitalförändring	Not 11	-11 530	21 516

Balansräkning			
(tkr)		1999-12-31	1998-12-31
Tillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet		58 134	59 738
Maskiner, inventarier, installationer m m		222 235	240 573
Pågående nyanläggningar		15 860	10 203
Summa Materiella anläggningstillgångar	Not 5	296 229	310 514
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i dotterföretag	Not 6	5 600	5 408
Fordringar			
Kundfordringar		16 409	13 670
Fordringar hos andra myndigheter	Not 7	55 864	51 842
Övriga fordringar		2 926	3 890
Summa Fordringar		75 199	69 402
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader		103 177	98 204
Upplupna bidragsintäkter		60 960	47 684
Övriga upplupna intäkter		8 580	8 637
Summa Periodavgränsningsposter	Not 8	172 717	154 525
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	Not 9	-6 047	-5 747
Kassa och bank			
Behållning på räntekonto i Riksgäldskontoret	Not 10	468 034	427 346
Kassa, postgiro och bank		2 029	4 767
Summa tillgångar		1 013 761	966 215

Kapital och skulder

		1999-12-31	1998-12-31
Myndighetskapital			
Statskapital		5 000	5 000
Resultatandelar i dotterföretag		408	275
Balanserad kapitalförändring		188 676	167 294
Kapitalförändring enligt resultaträkningen		-11 530	21 516
Summa Myndighetskapital	Not 11	182 554	194 085
Skulder mm			
Lån i Riksgäldskontoret	Not 12	275 529	257 324
Skulder till andra myndigheter	Not 13	44 018	37 766
Leverantörsskulder		14 663	21 884
Övriga skulder		31 118	34 093
Depositioner		112	168
Summa Skulder mm		365 440	351 235
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader		72 763	65 009
Oförbrukade bidrag		373 078	336 488
Övriga förutbetalda kostnader		19 926	19 398
Summa Periodavgränsningsposter	Not 14	465 767	420 895
Summa kapital och skulder		1 013 761	966 215

Anslagsredovisning, utgifter, för Stockholms universitet 1999-12-31 (tkr)

Anslag		Ingående överförings- belopp	Årets tilldel- ning enligt regleringsbrev	Indrag- ning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överförings- belopp/saldo
Obetecknade anslag							
17:L:002:0:002	Bidrag för tolkutbildning och teckenspråks- lärautbildning		33 147		33 147	28 030	5 117
17:L:002:0:003	Bidrag till Stockholms universitet för förvalt- ningskostnader vid Tolk- och översättarinstitutet		499		499	499	0
Summa obetecknade anslag			33 646		33 646	28 529	5 117
Ramanslag							
16B:007:A	Grundutbildning	2 578	664 487	-2 578	664 487	658 626	5 861
	Varav särskilda åtaganden är <i>NT-utbildning (Not 15)</i>	2 578	19 324	-2 578	19 324		
	<i>Tolk och översättarinstitutet, teckentolkning, nationellt resurscentrum för kemi, kompletteringsutbildning för socialarbetare med utländsk examen</i>		12 998		12 998		
	<i>Kostnader för studenter med funktionshinder</i>		14 589		14 589		
16:B:008:A:001	Forskning och forskarutbildning - humanistiskt- samhällsvetenskapligt verksamhetsområde		283 345		283 345	283 345	0
16:B:008:A:002	Forskning och forskarutbildning - naturveten- skapligt verksamhetsområde		300 463		300 463	300 463	0
16:B:008:A:005	Forskning och forskarutbildning - IMI		1 677		1 677	1 677	0
16:B:008:A:006	Forskning och forskarutbildning - ersättning för lokalhyror		201 581		201 581	201 581	0
16:B:008	SUMMA		787 066		787 066	787 066	0
16:B:052:A:11	För regerings fördelning; Arbetarrörelsens arkiv och bibliotek i Stockholm, U98/4470/UH		1 000		1 000	1 000	0
16:B:052:A:11	För regerings fördelning; Regeringsbeslut 2, Särskilda medel för rådgivning vid den konst- närliga utsmyckningen av Fysikcentrum		500		500	500	0
16:B:052:A:11	För regerings fördelning, Regeringsbeslut 2, Medel för kurser i Nordens språk och litteratur		368		368	368	0
16:B:052:A:11	För regerings fördelning, Regeringsbeslut 3, Bidrag till XIV Skandinaviska romanistkongressen		50		50	50	0
16:B:052:A:2	För regerings fördelning, Regeringsbeslut 17, Medel för investeringskostnader avseende Fysikcentrum (Not 16)		13 000		13 000	0	13 000
Summa ramanslag		2 578	1 466 471	-2 578	1 466 471	1 447 610	18 861
Summa anslag totalt		2 578	1 500 117	-2 578	1 500 117	1 476 139	23 978

Anslagsredovisning, inkomster, för Stockholms universitet 1999-12-31

Inkomsttitel	Benämning	Beräknade medel	Utgifter	Inkomster	Återstående medel
2394	Övriga ränteinkomster(not 17)			221	221
Summa totalt				221	

Finansieringsanalys

(tkr)

	1999-01-01 1999-12-31	1998-01-01 1998-12-31
Drift		
Kostnader exkl avskrivningar mm	2 090 623	2 045 707
Finansiering genom avgifter och bidrag		
Intäkter av avgifter och ersättningar	292 792	247 732
Intäkter av bidrag	487 705	484 398
Övriga intäkter	14 497	18 022
Summa	794 994	750 152
Finansiering från statsbudgeten		
Anslagsmedel som erhållits för drift	1 398 763	1 420 264
Överskott av medel från driften	103 134	124 709
Minskning (-) av kortfristiga fordringar	-23 989	-28 154
Ökning (+) av kortfristiga skulder	50 701	44 570
	26 712	16 416
Kassaflöde till drift	129 846	141 125
Investeringsverksamhet		
Investering i materiella tillgångar	100 276	162 368
Summa investeringsutgifter	100 276	162 368
Finansiering av investeringar:		
Lån från riksgäldskontoret	120 283	148 260
-amorteringar	-102 078	-98 321
Försäljning av anläggningstillgångar	-295	171
Summa medel som tillförts för finansiering av investeringverksamhet	17 910	50 110
Underskott av medel från investeringsverksamhet	-82 366	-112 258
Minskning(-) av kortfristiga skulder avseende investeringar	-9 830	-2 646
Kassaflöde från investeringsverksamhet	-92 196	-114 904

		1999-01-01 1999-12-31	1998-01-01 1998-12-31
Uppbörd			
Inkomster som inte disponeras av myndigheten	-51		0
Erhållen uppbörd	51		0
Summa uppbörd	0	0	0
Transfereringar		106 473	34 171
Utbetalade bidrag	106 473	106 473	34 171
Kassaflöde till transfereringar			
	77 376		31 754
Finansieringar av bidragsutbetalningar	13 785		523
- medel från statsbudgeten	15 312	-106 473	1 894
- medel som erhållits från andra myndigheter			
- medel som erhållits från fonder mm			
Summa medel som erhållits för finansiering av bidragsutbetalningar	106 473	106 473	34 171
Summa transfereringar		0	0
Förändring av likvida medel		37 650	26 221
Likvida medel vid årets början		426 366	400 145
Ökning(+)/minskning(-) av postgiro		73	-1
Ökning(+)/av tillgodohavande hos RGK-räntekonto		40 688	38 928
Minskning(-) av banktillgodohavanden		-2 811	-11 856
Minskning(-) av skuld till statsverket		-300	-850
Summa förändring av likvida medel		37 650	26 221
Likvida medel vid årets slut		464 016	426 366

Noter till resultat och balansräkning

Not 1 Resultat per verksamhetsgren

	Grund- utbildning	Forskning/ forskarutbildning	Övrig verksamhet	Totalt
Verksamhetens intäkter				
Intäkter av anslag	643 845	754 918	0	1 398 763
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	176 000	77 044	39 748	292 792
Intäkter av bidrag	7 142	453 686	26 877	487 705
Finansiella intäkter	5 074	9 423	0	14 497
Summa	832 061	1 295 071	66 625	2 193 757
Verksamhetens kostnader				
Kostnader för personal	-462 728	-869 742	-15 857	-1 348 327
Kostnader för lokaler	-141 786	-259 388	-1 251	-402 425
Övriga driftskostnader	-116 405	-166 157	-43 821	-326 383
Finansiella kostnader	-4 681	-8 685	-7	-13 373
Avskrivningar	-32 210	-80 994	-1 765	-114 969
Summa	-757 810	-1 384 966	-62 701	-2 205 477
Verksamhetsutfall	74 251	-89 895	3 924	-11 720
Resultat från andelar i dotterföretag	0	0	191	191
Uppbördsverksamhet				
Intäkter och avgifter mm samt andra intäkter som inte disponeras av myndigheten	51	0	0	51
Medel som tillförts statsbudgeten från uppbörds- verksamheten	-51	0	0	-51
Saldo	0	0	0	0
Transfereringar				
Medel som erhållits från statsbudgeten för finansiering av bidrag	44 178	33 198	0	77 376
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag	1 377	10 863	1 545	13 785
Övriga medel för finansiering av bidrag	0	14 949	363	15 312
Lämnade bidrag	-45 555	-59 010	-1 908	-106 473
Saldo	0	0	0	0
Årets kapitalförändring	74 251	-89 895	4 115	-11 529
Årets kapitalförändring 1998-12-31	37 898	-19 590	3 208	21 516

I årets kapitalförändring är hänsyn ej tagen till intern omfördelning mellan verksamhetsgrenarna av tidigare års överskott som påverkat årets bokförda kapitalförändring. I årets kapitalförändring i tabell 2, sid 95, finns den interna omfördelningen med.

Not 2 Avgiftsförordningen 4 § avgifter

	1999-12-31	1998-12-31
Kompendier	4 449	8 102
Diverse övrigt material		1 265
Lokaler	5 080	5 530
Konferenser	8 130	5 509
Inträden	980	1 369
Information och kursmaterial	1 555	8 198
Kopieringskort e d	1 935	
Rikstest mm	436	
Konsulttjänster	10 375	
Administrativa tjänster	4 813	
Övriga tjänster	17 386	12 503
Summa	55 138	42 475

Not 3 Finansiella intäkter

	1999-12-31	1998-12-31
Ränta på räntekonto hos Riksgäldskontoret	14 258	17 918
Övriga finansiella intäkter	239	104
Summa finansiella intäkter	14 497	18 022

Not 4 Finansiella kostnader

	1999-12-31	1998-12-31
Räntekostnader på lån i Riksgäldskontoret	12 444	11 636
Övriga finansiella kostnader	929	667
Summa finansiella kostnader	13 373	12 303

Not 5 Materiella anläggningstillgångar

	Tekniska anlägg- ningar	Transport -medel, inventarier	Skepp	Förbättrings- utgift på annans fastighet	Pågående nyanlägg- ningar	Summa
Ingående anskaffningsvärde	30 261	730 052	3 598	88 157	10 203	862 271
Under året anskaffade	17 596	63 263	49	7 021	14 100	102 029
Under året definitivsatta	1 109	7 161			-8 270	0
Pågående nyanläggningar föregående år						
Under året omklassificerade	11	-11				0
Under året utrangerade	-416	-34 144		-379	-173	-35 112
Summa anskaffningsvärde	48 561	766 321	3 647	94 799	15 860	929 188
						0
Ingående avskrivningar	-20 145	-505 520	-2 714	-28 544	0	-556 923
Återförda avskr. p g a för- ändrad redovisningsprincip	767	4 216	57	125		5 165
Årets avskrivningar	-5 210	-95 973	-363	-8 440		-109 986
Under året omklassificerade						
Extraavskrivning pga om- klassificering/ändrad princip	-767	-4 216				-4 983
Avskrivningar utrangerade	415	33 158		194		33 767
Akkumulerade avskrivningar	-24 940	-568 335	-3 020	-36 665	0	-632 960
Bokfört värde	23 621	197 986	627	58 134	15 860	296 228
Bokfört värde 1998-12-31	10 883	228 748	941	59 738	10 203	310 513

Årets avskrivningar	109 986
Återförda avskrivningar	4 983
Totalt avskrivningar enligt balansräkningen	114 969
Årets avskrivning enligt resultaträkningen	114 969

Årets utrangerade anläggningstillgångar hade vid utrangeringstillfället ett bokfört värde på 1 345 tkr. Huvudelen av anläggningarna har skrotats. Årets realisationsvinst för sålda anläggningstillgångar uppgår till 97 tkr.

Av pågående anläggningstillgångar bedöms 186 tkr vara pågående förbättringsutgifter på annans fastighet. Någon omföring av balansposten pågående anläggningstillgångar till förbättringsutgift till annan fastighet har ej gjorts. Av årets pågående anläggningstillgångar kommer ej anläggningar motsvarande cirka 5 210 tkr att definitivsättas (bli resultatpåverkande) under år 2000 utan senare år. Av dessa avser 5 161 tkr Fysikcentrum som enligt plan ska tas i bruk 2001.

Not 6 Andelar i dotterföretag

Universitetet äger 100 procent av Stockholms universitets Holding AB (3 000 aktier, nominellt värde 300 tkr). Bolaget är ej börsnoterat. Andelarna, motsvarande 5 275 tkr, har erhållits från Näringsdepartementet enligt beslut 20 december 1997. Därmed har universitetet inte något anskaffningsvärde för aktierna. Av universitetes kapitalförändring 1999 skall 191 tkr omföras till resultatandelar i dotterföretag.

Stockholm universitet Holding AB innehar följande aktier:

100 procent	CECID AB
50 procent	Idéagenten AB
20 procent	Teknikhöjden AB

	1999-12-31	1998-12-31
Bokfört värde:		
Statskapital (från Näringsdepartementet)	5 000	5 000
Resultatandel (inkl 275 tkr från Näringsdepartementet)	408	275
Resultatandel per 31 december 1999 (delårsrapport 1999)	191	133
Totalt värde andelar i dotterföretag	5 600	5 408

Not 7 Fordringar hos andra myndigheter

	1999-12-31	1998-12-31
Kundfordringar hos andra myndigheter	29 959	21 778
Fordran mervärdesskatt	25 898	29 974
Övriga fordringar hos andra myndigheter	7	90
Summa	55 864	51 842

Not 8 Periodavgränsningsposter

	1999-12-31	1998-12-31
Inomstatliga		
Förutbetalda hyreskostnader	3 106	3 289
Förutbetalda försäkringskostnader	186	217
Upplupna ränteintäkter räntekonto RGK	3 632	4 027
Överförbrukade bidrag annan statlig myndighet	31 096	25 406
Upplupna uppdragsintäkter	2 488	2 525
Summa periodavgränsningsposter inomstatliga	40 509	35 464
Utomstatliga		
Förutbetalda hyreskostnader	93 029	90 044
Upplupna intäkter uppdragsprojekt	2 459	1 903
Överförbrukade bidrag övriga finansiärer	29 864	22 277
Övriga periodavgränsningsposter	6 855	4 837
Summa periodavgränsningsposter utomstatliga	132 208	119 061
Summa periodavgränsningsposter	172 716	154 525

Not 9 Avräkning med statsverket

	1999-12-31	1998-12-31
Ingående balans	-5 747	-4 897
Avräkning mot statsbudgeten:		
- Anslag	1 476 139	1 452 018
- Inkomsttitlar	-221	-738
Avräknat mot statsverkets checkräkning		
- Anslagsmedel som tillförts räntekontot	-1 448 484	-1 426 251
- Medel från räntekontot som tillförts inkomsttitel	296	594
- Uppbördsmedel mm	51	0
- Transfereringar mm	-28 081	-26 474
Utgående balans	-6 047	-5 747

Not 10 Räntekonto hos Riksgälden

Universitetet har en kredit på räntekontot på 130 579 tkr. Krediten är ej utnyttjad under året. Likviditetsbehovet (utbetalningar – inbetalningar) t o m den 24 januari är cirka 9 procent (44 013 tkr) av saldot på räntekontot per den 31 december 1999. Likviditetsbehovet för personalrelaterade utbetalningar uppgår till 18 procent (84 564 tkr).

	1999-12-31	1998-12-31
Saldo på räntekonto hos Riksgälden per den 31 december	468 034	427 346
<i>Består av:</i>		
Ej förbrukade B45:anslag, NT-platser	7 097	7 908
Bidrag från annan statlig myndighet	230 063	212 433
Övriga icke statliga bidrag	82 055	76 372
Oförbrukade uppdragsintäkter myndigheter	8 219	6 365
Oförbrukade uppdragsintäkter övriga	6 759	8 576
Räntenetto	1 914	6 542
Personalens källskatt, sociala avgifter mm kostnadsfört i december men inbetalas i januari	67 910	63 741
Övriga medel	64 017	45 409
Summa	468 034	427 346

Not 11 Myndighetskapital

Universitetet redovisar en negativ kapitalförändring på -11 530 tkr, vilket motsvarar 0,5 procent av verksamhetens kostnader (2 205 477 tkr). Av årets kapitalförändring är 191 tkr ej disponibla utan skall föras om till resultatandelar i dotterföretag 2000.

Myndighetskapital per verksamhetsgren	1999-12-31	1998-12-31
Grundutbildning	250 658	165 916
Forskning och forskarutbildning	-89 563	10 822
Sveriges universitets- och högskoleförbund	2 307	2 229
Stiftelseförvaltningen	-4	-4
Stockholms Akademiska Forum	1 461	2 122
Övrig extern verksamhet utförd av förvaltningen	12 096	7 590
Kapital och resultatandelar i dotterföretag	5 600	5 408
Totalt myndighetskapital	182 555	194 083

	Ingående balans	Omföring 1998 kapitalförändring	Omfört från Näringsdepartementet	Årets kapitalförändring	Totalt myndighets-
Statskapital utan avkastningskrav	5 000				5 000
Resultatandelar i dotterföretag	275	133			408
Balanserad kapitalförändring	167 294	21 383			188 676
Föregående års kapital förändring	21 516	-21 516			0
Årets kapitalförändring	0			-11 530	-11 530
Totalt myndighetskapital	194 084	0	0	-11 530	182 555
Totalt myndighetskapital 1998	167 294	—	5 275	21 516	194 085

Not 12 Skuld till Riksgäldskontoret

	1999-12-31	1998-12-31
Lån i Riksgälden per 1999-01-01	257 324	207 386
Under 1999 upptagna lån	120 283	148 260
Årets amortering inkl direktamortering	102 078	98 321
Lån i Riksgäldskontoret per 1999-12-31	275 529	257 324

Universitetet disponerar en låneram på 295 000 tkr i Riksgäldskontoret för finansiering av anläggningstillgångar i verksamheten. Av årets amorteringar avser 12 353 tkr direktamortering av under året upptagna lån.

Not 13 Skuld till andra myndigheter

	1999-12-31	1998-12-31
Leverantörsskulder till andra myndigheter	5 581	2 963
Skuld mervärdesskatt	6 174	2 682
Skuld till Riksskatteverket, sociala avgifter	26 296	25 773
Övriga personalrelaterade skulder	5 931	6 279
Övriga skulder	36	69
Summa	44 018	37 766

Not 14 Periodavgränsningsposter

	1999-12-31	1998-12-31
Inomstatliga		
Förutbetalda uppdragsintäkter	10 707	8 890
Oförbrukade bidrag	261 159	237 839
Upplupna räntekostnader	562	623
Övriga upplupna kostnader	2 135	1 436
Summa periodavgränsningsposter inomstatliga	274 563	248 789
Utomstatliga		
Förutbetalda intäkter	0	29
Förutbetalda uppdragsintäkter	9 218	10 478
Oförbrukade bidrag	111 919	98 649
Upplupna personalkostnader	68 520	61 777
Övriga upplupna kostnader	1 545	1 173
Summa periodavgränsningsposter utomstatliga	191 203	172 106
Totalt periodavgränsningsposter	465 766	420 895

Not 15 NT-utbildning

Återbetalning av NT-medel för 1998 har gjorts per den 30 juni 1999 i enlighet med regleringbrev. Universitetet har ej uppnått prestationer för NT-utbildning till ett värde av 5 861 tkr. I prognosen som lämnades i delårsrapporten beräknades ej uppnådda prestationer till 7 995 tkr.

Not 16 Medel för investeringskostnader avseende fysikcentrum

Universitetet har erhållit medel för investeringskostnader avseende Fysikcentrum ur anslag B52:2. Medlen utbetalades till universitetet den 10 januari 2000. Därmed har universitetet ett anslagssparande på 100 procent för dessa medel. Enligt regeringsbeslut 7, år 2000, dnr U2000/256UH får universitetet disponera anslaget och avräkna dessa under år 2000.

Not 17 Inkomsttitel

	1999-12-31	1998-12-31
Inkomsttitel 2394 består av:		
Ränta Aspirantutbildning		66
Ränta ECU-konto	49	341
Valutakursdifferens ECU-ränta 1998, inbetalt 1999	-6	
Ränta NT-platser 1997		185
Ränta NT-platser 1997		95
Ränta NT-platser 1998	6	51
Ränta NT-platser 1998	35	
Ränta NT-platser 1999	86	
Bonus Postgirot 1998, erhållit 1999	51	
Summa	221	738

Myndighetskapital enligt regeringsbeslut 8 Dnr U1999/2361,3373/UH

Tabell 1 Redovisning av myndighetskapital m m

Belopp (tkr)	Totala verksamheten	Avgiftsfinansierad verksamhet	Anslag och bidragsfinansierad verksamhet
A. Ackumulerat överskott (årets och balanserad kapitalförändring)	176 955	40 528	136 427
B. Årets totala kostnader	2 205 477	247 175	1 958 302
A i procent av B:	8,02		6,97

I redovisning av myndighetskapitalet har universitetet exkluderat statskapital och resultatandelar i dotterföretag, totalt 5 600 tkr (inkl årets resultatandel, 191 tkr).

För ej avgiftsfinansierad verksamhet uppgår det ackumulerade överskottet i förhållande till årets kostnader i ej avgiftsfinansierad verksamhet till 6,97 procent. Något förslag till disposition av totala ackumulerade överskott behöver ej lämnas då det understiger 10 procent enligt ovanstående regeringsbeslut. Universitetet kommer att föra överskottet till balanserad kapitalförändring 2000 för att disponeras i verksamheten kommande år.

För den avgiftsfinansierade verksamheten uppgår det ackumulerade överskottet i förhållande till totala intäkterna (254 514 tkr) till 15,9 procent. Årets kapitalförändring i den avgiftsfinansierade verksamheten uppgår till 7 miljoner kronor. Av det ackumulerade överskottet avser cirka 4 miljoner kronor Stockholms akademiska forum och Sveriges universitets- och högskoleförbund. Dessa medel kan universitetet ej disponera. Med hänsyn tagen till dessa verksamheter uppgår överskottet till 15 procent. Enligt 23 § Kapitalförsörjningsförordningen (1996:1188) skall myndigheten lämna ett förslag till disposition till regeringen om överskottet uppgår till mer än 10 procent. Universitetet kommer att upprätta en särskild skrivelse till regeringen där man föreslår att universitetet får disponera det ackumulerade överskottet.

Tabell 2 Redovisning av kapitalförändring per verksamhetsgren

Verksamhetsgren (belopp i tkr)	Balanserad kapitalförändring (A) (Not 1)	Årets kapitalförändring (B) (Not 2)	Summa (A+B)
Grundutbildning	165 941	84 717	250 658
* Verksamheten	153 594	85 644	239 238
* Avgiftsfinansierade verksamheten	12 347	-1 197	11 150
Forskning/ Forskarutbildning	10 799	-100 362	-89 563
* Verksamheten	1 895	-94 202	-92 307
* Avgiftsfinansierade verksamheten	8 903	4 613	13 516
Övrig verksamhet	11 938	3 923	15 861
* Stiftelseförvaltningen, Sveriges Universitet och Högskoleförbund, Stockholms Akademiska forum	4 347	-582	3 765
* Externa medel förvaltningen	7 590	4 506	12 096
Totalt	188 678	-11 722	176 956

Not 1

Av balanserat kapital har en negativ kapitalförändring, -2 689 tkr, ej varit fördelad mellan verksamhetsgrenarna. I tabellen har dessa fördelats enligt samma fördelningsnyckel som används för att fördela förvaltningens kostnader och intäkter (35 procent grundutbildning och 65 procent forskning). Balanserad kapitalförändring uppdelad på verksamhetsgrenar påverkas av avskrivningar på invärderat kapital. Därmed blir det små differenser jämfört med balanserad kapitalförändring föregående år. Totalt sett påverkas inte balanserat kapital. Bokfört värde på invärderade anläggningstillgångar uppgår till 3 282 tkr (3 470 tkr).

Not 2

I övrig verksamhet ingår ej resultatandelar i dotterföretaget. Årets resultatandel uppgick till 191 tkr (133 tkr).

Underlag för beräkning av grundutbildningsanslag för budgetåret 1999

(1999-01-01 - 1999-12-31)

Tabell 1a. Redovisning av antal helårsstudenter (hst), helårsprestationer (hpr) samt redovisning av intäkter av grundutbildningsanslaget, exklusive NT-utbildning

Utb omr	A Utfall HST*	B Utfall HPR	C HST Ersättn (tkr)	D HPR Ersättn (tkr)	E Summa C + D	F Takbelopp enl RB (tkr)
HTJS	15 494	11 511	207 909	161 708	369 617	
NT	3 017	2 254	109 345	74 706	184 052	
FV	133	119	4 828	3 940	8 768	
Med	391	319	17 314	18 500	35 813	
Övrigt	503	448	15 325	11 749	27 075	
Totalt	19 538	14 651	354 721	270 603	625 325	617 576

* Mål för antalet helårsstudenter 19 240 varav minst 3 075 inom de naturvetenskapliga och tekniska utbildningsområdena.

Tabell 1b. Redovisning av årets anslagsberäkning inom takbeloppet

Årets takbelopp (tkr)	617 576
Ev ingående anslagssparande (tkr)	0
Summa (A)	617 576
Årets utfall; ersättning HST + HPR (tkr)	625 325
Ev utnyttjande av tidigare sparade HPR (tkr)	0
Summa (B)	617 576
Summa (A-B)	0
Utgående anslagssparande (A-B)	0

Tabell 1c. Redovisning av förändringar avseende sparande av helårsprestationer

Ingående värde av sparade HPR (tkr)	11 978
- ev utnyttjande av tidigare sparade HPR (tkr)	0
+ ev sparade HPR under 1999 (tkr)	7 749
Summa	19 727
10 % av takbeloppet 1999 enligt regleringsbrev (tkr)	61 758
Utgående värde av sparade HPR (tkr)	19 727

Fastställande av särskilda åtaganden

(1999-01-01 - 1999-12-31)

Tabell 2. Redovisning av NT-utbildning

Utb omr	NT-utbildning		Ersättn HST	Ersättn HPR
	Utfall HST	Utfall HPR		
NT	204	183	7 404	6 059
S:a hst o hpr (tkr)				13 463
Tak				19 324
Sparat takutrymme				
Outnyttjat tak (tkr)				5 861

Tabell 3. Sammanställning av årets anslagsbelastning

Årets anslagsbelastning avseende takbeloppet enligt tabell 1	617 576
Årets anslagsbelastning avseende NT-utbildning enligt tabell 2	13 463
Årets anslagsbelastning avseende övriga särskilda åtaganden	27 587
Summa total anslagsbelastning enligt anslagsredovisningen	658 626

	teckenspråks- beroende, tolk		hörselskada, ej tolk		döva med lärare som tecknar		synskadade		dyslexi	
	antal	kostnad	antal	kostnad	antal	kostnad	antal	kostnad	antal	kostnad
UU	3	1 730	5	27	0	0	6	53	25	178
LU	4	1 307	16	104	0	0	24	147	67	395
GU	10	3 823	3	27	0	0	8	33	15	48
SU	0	0	10	90	20	0	26	400	45	460
SU-tolk	14	5 105	0		0		0		0	
UmU	3	440	6	6	0	0	6	99	41	46
LiU	1	30	3	32	0	0	1	10	17	210
KI	0	0	1	1	0	0	13	904	8	53
KT	1	9	1	4	0	0	2	58	3	46
LTU	0	0	2	0	0		0	0	13	71
KaU	2	300	0		0		1	0	12	38
VxU	0		0		0		4	42	9	64
ÖrU	12	3 584	25	113	0	0	10	548	35	176
MH	1	14	1	1	0		3	11	9	56
HK/R	0	0	0	0	0		0	0	0	0
MaH	3	734	4	27	0		6	42	34	214
DH	0		0		0	0	0	0	0	0
DI	0		0		0		0	0	0	0
HB	0	0	0		0	0	2	1	1	2
HD	0		0	0	0		0	0	3	17
HGotland	0	0	0		0		0	0	0	0
HG	0		2	7	0		2	1	16	98
HH	1	80	0	0	0	0	0	0	4	5
HK	0	0	0	0	0	0	0	0	4	3
HKr	0		1	3	0		0		6	14
HS	1	32	0		0		0		3	21
HT/U	1	105	0		0		0		1	1
IH	0		0		0		0	0	0	
KF	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
KH	0	0	0	0	0		0	0	0	0
KMH	0	0	0		0	0	4	132	0	0
LHS	9	2 074	0	0	0	0	3	12	6	7
MdH	0		0		0		1	4	4	11
OH	0	0	0		0		0		0	
SötH	0		0		0		0	0	4	15
TH	0	0	0	0	0		0	0	0	0
CTH	0		0	0	0	0	0		0	0
HJ	2	61	0	0	0		0		2	1
SLU	0	0	1	16	0		1	9	8	36
SUMMA	68	19 428	81	458	20	0	123	2 506	395	2 286

	rörelsehinder		annat funktionshinder		forskarstuderande		SUMMA	
	antal	kostnad	antal	kostnad	antal	kostnad	antal	kostnad
UU	6	14	3	15	1	14	49	2 031
LU	26	105	15	43	7	62	159	2 163
GU	4	7	0		1	0	41	3 938
SU	39	170	12	145	7	25	159	1 290
SU-tolk	0	0		0	0	14	5 105	
UmU	45	47	5	8	0	0	106	646
LiU	18	247	2	20	0	0	42	549
KI	0		1	8	0		23	966
KT	0	0	3	22	0		10	139
LTU	3	16	2	11	0		20	98
KaU	3	0	0		0		18	338
VxU	4	19	1	60	0		18	185
ÖrU	7	70	4	54	0	0	93	4 545
MH	6	25	1	12	0		21	119
HK/R	0		0	0	0		0	0
MaH	5	29	3	27	0		55	1 073
DH	0		0	0	0	0	0	0
DI	0	0	0		0		0	0
HB	0		1	4	0		4	7
HD	0	0	0	0	0		3	17
HGotland	0	0	1	56	0	0	1	56
HG	0	0	1	1	0		21	107
HH	0	0	0	0	0		5	85
HK	0	0	0	0	0	0	4	3
HKr	0		0		0		7	17
HS	1	5	1	3	0		6	61
HT/U	1	48	1	4	0		4	158
IH	0	0	0		0		0	0
KF	0	0	0		0		0	0
KH	0	0	0	0	0		0	0
KMH	0	0	0	0	0	0	4	132
LHS	0	0	0	0	0		18	2 093
MdH	4	16	4	20	0		13	51
OH	0		0		0		0	0
SötH	1	4	0	0	0		5	19
TH	0	0	0	0	0	0	0	0
CTH	0		0		0		0	0
HJ	2	5	1	2	0	0	7	69
SLU	0	0	3	7	1	4	14	72
			0	0				
	175	827	65	522	17	105	944	26 132

Styrelsebeslut

Anitra Steen
ordförande

Gustaf Lindencrona
rektor, professor

Heidi von Born
författare

Gunnel Engwall
prorektor, professor

Bo Göransson
generaldirektör

Katarina Janvid
studeranderepresentant

Eva Johansson
riksdagsledamot

Mikael Kaunitz
studeranderepresentant

Gertrud Lennander
justitieråd

Sten Skånby
doktorandombud

Margaretha af Ugglas
förutvarande statsråd

Eskil Wadensjö
lärarrepresentant, professor

Leif Wastenson
lärarrepresentant, professor

Björn Wolrath
direktör

Andreas Xanthopoulos
ombudsman

Suppleanter

Willmar Sauter
lärarrepresentant, professor

Peter Seipel
lärarrepresentant, professor

Tobias Harding
studeranderepresentant